Vak 23

REGELS EN CONSTITUTIEN

VAN

DE ORDE DER MILITIE

VAN

JEZUS-CHRISTUS,

NAAR DE FRANSCHE UITGAVE

DOOR

JOS. DEMELINNE,

Ridder der Orde van de Militie van Jezus-Christus,
Prior der Orde te Maastricht.

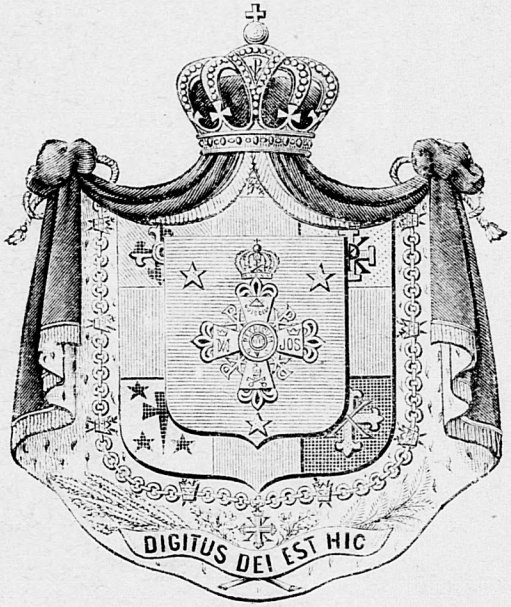

MAASTRICHTSCHE STOOMDRUKKERIJ.

410.

Regels en Constitutien

van

DE ORDE DER MILITIE

van

JEZUS-CHRISTUS.

VAK 23
410 Z 911

REGELS EN CONSTITUTIEN

VAN

DE ORDE DER MILITIE

VAN

JEZUS-CHRISTUS,

NAAR DE FRANSCHE UITGAVE

DOOR

JOS. DEMELINNE,

Ridder der Orde van de Militie van Jezus-Christus,

Prior der Orde te Maastricht.

BIBLIOTHECA
CONVENTUS
MEGENSIS.

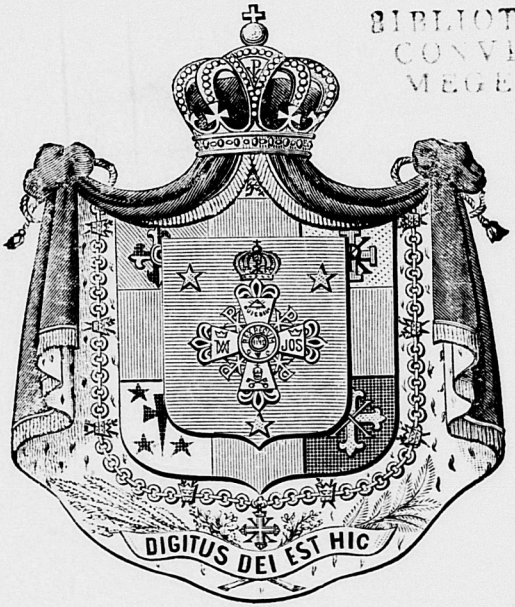

MAASTRICHTSCHE STOOMDRUKKERIJ.

1890

Translatio neerlandica Constitutionum *Ordinis Militiae Jesu Christi*, et Officii B. M. V. secundum Ordinem P. P. Praedicatorum, typis excudi et vulgari permittitur.

RUREMUNDAE, 1 Junii 1890.

P. J. H. RUSSEL, *Can. theol. et Prof.*
Librorum Censor.

Aan den Allerdoorluchtigsten Broeder,

RIDDER DOMINICUS PICCOLI,

Luitenant-Generaal der Ridderorde

VAN DE

MILITIE VAN JEZUS-CHRISTUS,

ZIJ DEZE MIJN ARBEID

toegewijd.

Met den diepsten eerbied leg ik aan uwe voeten de eerste Nederduitsche vertaling neder, van de Regels en Constitutiën onzer Orde. Niemand beter dan u, die niet slechts de hersteller, maar beter gezegd de tweede stichter onzer doorluchtige Orde zijt, kon ik mijn arbeid toewijden.

't Is immers aan uw krachtdadig optreden, aan uwen ondernemenden geest, aan uwen onverdroten arbeid en uwe voorbeeldelooze offervaardigheid, dat wij de herleving, de wedergeboorte te danken hebben eener Orde, die in vroegere eeuwen aan Kerk en Staat zulke uitstekende diensten bewezen, en die zoowel op maatschap-

TRADUCTION DES RÈGLES

ET DES

CONSTITUTIONS.

DÈDIÉE AU TRÉS-ILLUSTRE FRÉRE

CHEVALIER DOMINIQUE PICCOLI,

Lieutenant-Général de l'Ordre Equestre

DE LA

MILICE DE JÉSUS-CHRIST.

C'est avec le plus profond respect que je dépose à vos pieds la première traduction Néerlandaise des Règles et des Constitutions de notre Ordre. A personne mieux qu'à Vous je ne saurais dédier mon ouvrage. En effet Vous êtes le réformateur ou plutôt, Vous êtes le second fondateur de notre Ordre. N'est-ce pas à votre puissante initiative, à votre esprit entreprenant, à votre zèle infatigable et à votre dévouement sans pareil, que nous devons la renaissance d'un Ordre qui, dans des siècles antérieurs a rendu des services si éminents à l'Eglise et à l'Etat, et qui a donné à la société aussi bien qu'à l'Eglise tant d'hommes,

pelijk als kerkelijk gebied zoo vele mannen geleverd heeft, op wie wij, hunne nazaten met recht fier mogen zijn.

't Is op uw uitdrukkelijk verlangen dat ik de hand gelegd heb aan de Nederduitsche vertaling onzer Regels en Constitutiën, de eerste die na de oorspronkelijke het licht mag zien.

Ik twijfel niet of daarmede zal dan ook eerlang uw vurige wensch in vervulling treden, van ook onze Orde in Nederland en België gevestigd te zien. Innig doordrongen van den plicht van erkentelijkheid jegens u het doorluchtig Hoofd onzer Orde, die mij persoonlijk zoo vaak blijk hebt gegeven van toegenegenheid en welwillendheid, maar vooral van vertrouwen, door mij namelijk te belasten met de Nederduitsche vertaling onzer Regels en Constitutiën, meen ik, U, Allerdoorluchtigste Ridder, niet beter mijnen dank te kunnen betuigen, dan u mijn zwakken arbeid toe te wijden, en u bij dezen de plechtige verzekering te geven, dat ik van mijnen kant arbeid noch moeite, zorg noch offers zal sparen, om onze Orde zoowel in mijn Prioraat als daar buiten, tot verdere ontwikkeling, en onder Gods zegen zoo mogelijk tot weligen wasdom en hoogen bloei te brengen.

dont nous leurs successeurs, avons droit d'être fiers.

C'est pour satisfaire à votre vif désir, que j'ai mis la main à la traduction Néerlandaise de nos Règles et de nos Constitutions, la première traduction qui parait après l'originale.

Je ne doute pas que votre ardent souhait, de voir établi notre Ordre dans les Pays-Bas et en Belgique, ne soit ainsi bientôt réalisé. Profondément pénétré du devoir de la reconnaissance envers Vous, le Chef très-illustre de notre Ordre, qui m'a donné si souvent, à moi personnellement tant de preuves d'affection, de bienveillance et surtout de confiance, en me chargeant de la traduction néerlandaise de nos Règles et de nos Constitutions, je pense ne pas pouvoir mieux Vous exprimer ma reconnaissance, très-illustre Chevalier, qu'en Vous dédiant mon faible ouvrage et en Vous donnant l'assurance, que de mon côté je n'épargnerai ni travail, ni peines, ni sacrifices pour contribuer au développement de notre Ordre, tant dans notre Prieuré qu'au dehors, pour le faire fleurir et le porter sous la bénédiction de Dieu, à la plus haute prospérité!

J'exprime enfin le souhait qu'il nous soit donné de Vous voir longtemps, bien long-

Ik uit ten slotte den wensch, dat het ons gegeven zij, nog eene reeks van jaren de banier onzer Orde in uwe handen te zien; ja, geve God, dat Gij alvorens de teugels van het bewind voor immer neder te leggen, den troost moogt smaken uw lievelingsdenkbeeld verwezenlijkt te zien, van namelijk de banier onzer Orde tot aan de vier uiteinden der aarde te zien wapperen, en alom te hooren weergalmen de zinspreuk aan onze Orde eigen: Vivat Jesus Christus, Rex Noster in Aeternum! Leve Jezus-Christus, onze Koning in eeuwigheid!

Uw allerootmoedigste dienaar en broeder

JOS. DEMELINNE,

RIDDER DER ORDE VAN DE MILITIE

VAN JEZUS-CHRISTUS,

PRIOR TE MAASTRICHT.

MAASTRICHT, *1 Augustus 1890.*

Feest van den H. Dominicus.

temps à la tête de notre Ordre. Que Dieu Vous fasse gôuter la douce consolation de voir réalisé, avant de déposer à jamais les rênes du gouvernement, votre plus doux espoir, c'est à dire celui de voir quatre extrémités de la terre rangées sous la bannière de notre Ordre et d'entendre résonner partout la devise de notre Milice : Vivat Jesus Christus Rex Noster in Aeternum ! Vive Jésus-Christ, notre Roi dans l'éternité !

Votre très-humble serviteur et frère

JOS. DEMELINNE,

CHEVALIER DE L'ORDRE DE LA MILICE

DE JÉSUS-CHRIST,

PRIEUR A MAESTRICHT.

MAESTRICHT, *4 Août 1890.*

Fête de St. Dominique.

INLEIDING.

Wij hebben het noodig geoordeeld, de algemeene Statuten van de Orde der Militie van Jezus Christus te doen voorafgaan door een beknopt overzicht van den oorsprong en het doel dier edele instelling, alsmede van de grondbeginselen, die haar in onze eeuw tot richtsnoer dienen.

Deze Ridderorde werd in 't begin der XIIIe eeuw door den H. Dominicus, ter verdediging van het Geloof, gesticht. Onder verschillende benamingen heeft zij aan Kerk en Maatschappij groote diensten bewezen en is ter belooning daarvan door de pausen met talrijke gunsten en aflaten verrijkt. De hoofdnamen, die zij in de geschiedenis gedragen heeft zijn: de Ridders van den Rozenkrans, van Tolosa, van den H. Dominicus, van den H. Petrus martelaar, en van de Gelukzalige, Glorierijke Maagd Maria, of *Gaudenti* van Venetië. De Broeders onzer Orde hebben ook tot kern gediend voor de Orde der Zwaarddragers

INLEIDING.

Wij hebben het noodig geoordeeld, de algemeene Statuten van de Orde der Militie van Jezus Christus te doen voorafgaan door een beknopt overzicht van den oorsprong en het doel dier edele instelling, alsmede van de grondbeginselen, die haar in onze eeuw tot richtsnoer dienen.

Deze Ridderorde werd in 't begin der XIIIe eeuw door den H. Dominicus, ter verdediging van het Geloof, gesticht. Onder verschillende benamingen heeft zij aan Kerk en Maatschappij groote diensten bewezen en is ter belooning daarvan door de pausen met talrijke gunsten en aflaten verrijkt. De hoofdnamen, die zij in de geschiedenis gedragen heeft zijn: de Ridders van den Rozenkrans, van Tolosa, van den H. Dominicus, van den H. Petrus martelaar, en van de Gelukzalige, Glorierijke Maagd Maria, of *Gaudenti* van Venetië. De Broeders onzer Orde hebben ook tot kern gediend voor de Orde der Zwaarddragers

van Livonië, door den bisschop van Riga gesticht.

Bij hare nieuwe oprichting heeft de Militie van Jezus-Christus zich tot taak gesteld het geloof te verdedigen, het onderwijs te begunstigen, de gastvrijheid en de naastenliefde te beoefenen.

Om beter haar doel: *„de uitbreiding van het Rijk van Onzen Heer Jezus-Christus op aarde"* te bereiken, beijvert zij zich, de werken des gebeds te bevorderen, het christelijk onderwijs en dat van den catechismus in 't bijzonder te verbreiden, godshuizen en andere inrichtingen van openbaar nut te stichten. Niets ligt haar meer aan het hart, dan het lot der verdrukten, der weduwen en weezen te lenigen. Haar mededoogen met de armoede en het lijden vindt zijn voedsel in de reine bronnen der zelfverloochening, der toewijding en der christelijke nederigheid. Bovenal wordt ons door onzen Gelukzaligen Vader, den H. Dominicus, het gebed aanbevolen; want het gebed trekt de genade tot zich, en de genade maakt 's menschen pogingen voor het goede vruchtbaar. De reinheid der zeden is ons niet minder onontbeerlijk: een verstorven vleesch is als het beschermend omhulsel van het leven des geestes.

Eindelijk is de naastenliefde, het verhevenste der evangelische voorschriften, op het titelblad onzer Regels en Constitutiën gedrukt; zij moet echter ook diep in onze harten gegrift zijn;

vooral moet ze al de handelingen van onzen wil bezielen.

Deus, Charitas! ziedaar inderdaad ons toonbeeld, en ziehier ons hoogste gebod: den Heer, onzen God beminnen uit geheel ons hart, uit geheel onzen geest en uit geheel onze ziel, en onzen naaste als ons zelven. Het arm en nietig schepsel heeft hier maar eenige waarde door het hart. Al de goederen dezer aarde, waar wij enkel voorbijgaan, om in den hemel, ons vaderland, te komen, zijn ook zonder waarde zoo zij niet als werktuigen van vooruitgang en geestelijke volmaking dienen. Hun zelfs die rijkdommen bezitten, is het naar het woord des Meesters, moeilijk het Rijk der Hemelen binnen te gaan. Verre van ons dan baatzucht en gierigheid; stellen wij onze harten open voor de liefde, voor de liefde gelouterd in het Heilig Hart, verlevendigd door de aanraking met de ellende, voor de liefde wier werkkring geen grenzen kent; want even als het geloof zonder de werken een dood geloof is, zoo is ook de niet werkdadige liefde, geene oprechte liefde.

Laten wij dus ootmoedig van geest en harte zijn. Mogen noch de ijdelheid, noch de hoogmoed, onze goede daden bezwalken! Onbekend bij de menschen, moeten ze enkel bij God bekend zijn. Geen eigenwaan over onze sterkte en macht; alle sterkte en macht komen van den Almachtige, die zich van ons bedient of ons als ijdele werk-

tuigen verbrijzelt, zoo het Hem behaagt. Van dien geest van nederigheid doordrongen, moet dus de grootste onder ons gelijk worden aan den kleinste en hij, die in overheid gesteld is, aan hem, die gehoorzaamt, naar het voorbeeld van een onzer Grootmeesters, *Frater Petrus Savaricus*, die bij zijnen naam den glorierijken titel voegde van : *humilis pauper Magister Militiae Jesu Christi* ; de nederige en arme Meester van de Militie van Jezus-Christus.

Laten wij in onze Orde noch winst noch eereambten, maar de belangen van den godsdienst, het heil onzer ziel en Gods glorie zoeken.

Worden wij geroepen, om de verdiensten of de fouten onzer Broeders te beoordeelen, wachten wij ons dan wel, ons door den schijn te laten leiden, en spreken wij ons oordeel uit zonder hartstocht, naar ons geweten en de rechtvaardigheid.

Eindelijk moeten wij uit al ons vermogen er naar streven, door de reinheid van onzen levenswandel, onze ziel tot haren Schepper te verheffen, haar steeds voor de ondeugden en de gewetenswroegingen te behoeden, haar nooit voor goud te verkoopen, noch haar aan het lokaas der genoegens ten offer te brengen ; en nooit, bij geen enkele gelegenheid mogen wij een zoo aardsch, zoo broos wezen als het lichaam stellen boven haar, wier oorsprong hemelsch en wier duur eeuwig is.

Ridders van Christus, houden wij ons als het moet, steeds gereed te sterven voor het Geloof en de Rechtvaardigheid; want voor den christen is de dood slechts een overgang naar die van licht schitterende woningen, naar het hemelsch Jeruzalem, waar hij zijne Broeders en allen zal terugvinden, die hij op aarde bemind heeft.

De kortstondige genietingen der wereld verachtend, den blik op de dingen gevestigd, die niet voorbijgaan, weet de christen, dat zijn graf eene wieg is, dat de luister des Hemels hem gaat omringen en dat hij noch een onbekende, noch een vreemdeling in die nieuwe woning zal zijn, waar tal van vrienden hem roepen, om hem deelgenoot te maken van de onuitputbare vreugden der zalige gewesten. Moed dus! want hier beneden begint alles; terwijl het daar boven voortgezet, opgehelderd en voltooid wordt.

En nu welbeminde Broeders en Zusters, die de vereischte voorwaarden vervult, en die u door de goddelijke genade getroffen, tot onze Militie getrokken voelt, doordringt u voor alles wel van den inhoud en den geest onzer Regels en Constitutiën en overweegt rijpelijk voor God, eer gij er intreedt; want anders zou de stem van uw geweten u wellicht eens de gelofte verwijten, die gij God en onze Orde deedt.

Voor nadere inlichtingen richtte men zich aan:

M. D. Piccoli, 30, rue de Lille, te Parijs.

Mgr. F. Charmetant, directeur de l'Œuvre des Ecoles d'Orient, 12, rue du Regard, te Parijs.

Aan de HH.:

Baron L. de Testa, 131, Boulevard Pereire, te Parijs.

Vicomte de Damas, 173, rue de l'Université, te Parijs.

Graaf de Maupas du Juglart, 4, Cours Sablon te Clermont-Ferrand.

Commandeur L. Rossi de Gasperis, Dogana Vecchia, 2, te Rome.

Graaf Arthur de Beaumont, rustend Luitenant-Generaal, oud Luitenant-Kolonel van het Pauselijk leger, Kamerheer van Z. M. den Keizer van Oostenrijk te Talmont (Vendée).

Jos. Demelinne, Ridder en Prior der Orde. Groote staat, 25, te Maastricht (Holland).

VERKLARING.

De Orde der Militie van Jezus-Christus betuigt eene volstrekte onderwerping aan de Katholieke, Apostolieke en Roomsche Kerk, aan Onzen Heiligen Vader, den Paus, en aan de wettige Herders. Zij vereert in den Hoogeerwaarden Algemeenen Overste der Predikheeren den opvolger van den H. Dominicus, stichter dezer Orde.

Vol eerbied jegens de burgerlijke overheid, houdt zich de Militie buiten alle staatkundige partijen. Zij heeft geen ander doel, dan het Rijk van Onzen Heer Jezus-Christus op aarde uit te breiden en de eendracht en de verbroedering onder alle christenen te bevestigen.

In de vergaderingen harer Raden of harer Prioraten en in 't algemeen in alle officieele bijeenkomsten van Broeders, verbiedt zij onder

de straffen in hare Regels en Constitutiën vermeld, (Titel XVII, art. V) elke rede, elke beraadslaging van staatkundigen aard; — zonder onderscheid van nationaliteit, neemt zij in haren schoot elken katholiek op, die zich aan haren Regel onderwerpt en bereid is, aan hare uitsluitend godsdienstige werken mede te arbeiden.

Parijs, 6 Januari, Drie-Koningenfeest 1887

De leden van den Hoofdraad :

Dominicus Piccoli,
Luitenant-Generaal en dienaar van het Huis der Militie van Jezus-Christus.

Mgr. Félix Charmetant,
Groot-Aalmoezenier.

Baron Léopold de Testa,
Kanselier.

Vicomte Paul de Damas,
Commandeur te Parijs.

Graaf B. de Maupas du Juglart,
Kamerheer van Z. H. Leo XIII,
Commandeur te Clermont-Ferrand.

Commandeur Louis Rossi de Gasperis,
Eerekamerheer van de Kap en het Zwaard van Z. H. Leo XIII, Commandeur te Rome.

Graaf Arthur de Beaumont,
rustend Luitenant-Generaal,
Oud Luitenant-kolonel van het Pauselijk leger, kamerheer van Z. M. den Keizer van Oostenrijk, te Talmont (Vendée.)

CODEX DIPLOMATICUS

ORDINIS MILITIAE JESU CHRISTI.

Nisi Dominus aedificaverit domum, in vanum laboraverunt qui aedificant eam.

Als de Heer het huis niet bouwt, dan arbeiden zij, die het bouwen, te vergeefs.

Ps. CXXVI, v. 1.

1209 Bul van Innocentius III voor de stichting van de Orde der Militie van Jezus-Christus door den H. Dominicus.

1221 Bul van Honorius III aangaande het dragen van het Kruis.

1235 Bul *Quae omnium conditoris* van Gregorius IX, goedkeurende de Orde en den Regel der Militie te Parma.

1570 Bul van den H. Pius V, bevestigende al de door Innocentius IV, Innocentius VIII, Julius II, Leo X, Clemens VII, verleende gunsten.

1576 Bul van Gregorius XIII, bevestigende de privilegiën van de Orde der Militie van den Rozenkrans.

1727 Bul van Benedictus XIII, bevestigende de voorgaande vergunningen en privilegiën.(1)

In 1870 heeft Paus Pius IX zijnen zegen verleend aan de hervormingsontwerpen der Militie van Jezus-Christus.

In 1888, den 19 Mei, heeft Z. H. Paus Leo XIII, in de plechtige audientie, verleend aan den Luitenant-Generaal der Orde van de Militie van Jezus-Christus, de Orde gezegend.

In die zelfde audientie zeide Z. H. Paus Leo XIII tot den Luitenant-Generaal der Orde :

„Ik hoop dat gij niet de laatste Overste, dier „zeer edele Orde zult zijn, die groote diensten „aan de Kerk heeft bewezen. Ik wensch dat de „Orde zich overal verspreide. Ik ben tevreden „over U, over uwen Raad, en over de Ridders „der Militie van Jezus-Christus."

Ten gevolge der onderhandelingen met Rome in 1885 en 1886 is de Orde gemachtigd, zich op nieuwe grondslagen te hervormen. Op het feest der Kruisverheffing, den 14 September 1886, heeft de Hoogeerwaarde Meester-Generaal der Predikheeren, Pater Jozef, Maria, Larocca, zich ge-

---

(1) Veel andere Bullen bevinden zich in het Romeinsch Bullarium en in dat der Dominicanen.

waardigd met zijne tegenwoordigheid eene vergadering te vereeren, die door de voornaamste leden der Militie gehouden werd ten huize van den Doorluchtigen Luitenant-Generaal, Dominicus Piccoli, te Parijs.

Regels en Constitutien

VAN DE RIDDERORDE DER MILITIE

VAN JEZUS-CHRISTUS.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

GESCHIEDENIS DER ORDE.

De Ridderorde der Militie van Jezus Christus werd in het begin der XIII^de^ eeuw, onder het Pontificaat van Innocentius III door den H. Dominicus gesticht om de bedreigde Kerk en Maatschappij te verdedigen. Zij is de eenige Ridderorde door eenen Heilige gesticht. Hare geschiedrollen staven de groote diensten, die zij der christenheid heeft bewezen, en bevatten de namen van heiligen, van vorsten en uitstekende mannen, die haar in de wapenen, kunsten en wetenschappen beroemd hebben gemaakt.

Terwijl zij hare roeping door de eeuwen heen

voortzette, heeft zij op het laatst der XVII^de^ eeuw te Venetië haar bestaan geëindigd. (1). Onlangs is zij naar de godsdienstige behoeften van onzen tijd hervormd.

DOEL.

De Orde heeft in onze dagen ten doel, de uitbreiding op aarde van het Rijk van Onzen Heer Jezus-Christus, de verdediging der Kerk en der christelijke beschaving.

MIDDELEN.

De leden der Orde werken aan dit doel door het gebed, het gesproken en geschreven woord, de verspreiding van het onderwijs, het goed voorbeeld en vooral door de werken van barmhartigheid en de heilige gastvrijheid. Tegenover het menschelijk opzicht stellen zij de openbare beoefening der oude, in verval geraakte christelijke gebruiken.

OPNAME.

Ter opname in de Militie van Jezus Christus

---

(1) Te raadplegen de Geschiedenis der Ridders van *Santa Maria Gloriosa of Gaudenti*, uitgave van Venetië, 1787, door *Fra Dominico Maria Frederici*, (2 deelen, bibliotheek *Corsini* te Rome). — *Storia dell' Ordine della Milizia di Gesu Christo ; Cavalieri di Santa Maria Gloriosa ; Cav. del Rosario della Croce, di Gesu Christo : di S. Pietro Martire*, ecc. — De Bollandisten (*Acta Sancti Dominici*, deel Augustus.)

worden vereischt: de leeftijd van volle achttien jaren, van achtingswaardige familie, goede zeden, edelmoedigheid des harten, stiptheid in de beoefening van den katholieken godsdienst en volle onderwerping aan de Regels der Orde. Bovendien moet men door twee getuigen, leden van de Militie, voorgesteld worden en een noviciaat ondergaan.

NOVICIAAT.

Het noviciaat duurt drie maanden. Gedurende dien tijd is men verplicht, de voorbereidende wekelijksche vergaderingen onder de leiding van den novicenmeester, bij te wonen. Na afloop dier drie maanden wordt de toelating van den novice tot den graad van Broeder vastgesteld.

ALGEMEENE VERPLICHTINGEN.

De algemeene verplichtingen voor de leden der Orde zijn:

Art. I. Vasthouden aan de plichten van elken christen en in de beoefening daarvan het voorbeeld geven.

Art. II. Den eed van getrouwheid aan de Regels en Constitutiën der Orde afleggen.

Art. III. Wekelijks den rozenkrans of het Officie van de H. Maagd bidden.

Art. IV. Op de vier hoofdfeesten van de Militie gezamenlijk tot de HH. Sacramenten naderen.

Art. V. Dagelijks het kruis (1) der Orde en op de plechtige bijeenkomsten den rok dragen (2).

Art. VI. De voorgeschreven vergaderingen bijwonen.

Art. VII. Zich van den geest van broederlijke

---

(1) De wijze van het Kruis te dragen, zal bij nadere uitspraak van den Hoofdraad bepaald worden.

(2) Zie de Overgangsbepalingen (bladz. 167)

liefde en wederzijdsche verplichting in zijne betrekkingen tot al de leden der Orde doordringen.

Art. VIII Naar vermogen de verdrukten, weduwen en weezen verdedigen.

Art. IX. De armen helpen, de zieken bijstaan, de onwetenden onderrichten, de gevangenen bezoeken, de dooden begraven en in 't algemeen alle werken van barmhartigheid beoefenen.

Art. X. Volgens zijne middelen herbergzaam zijn.

Art. XI. Eene jaarlijksche bijdrage van twaalf franken storten voor de algemeene behoeften en werken der Orde.

TITEL I.

ALGEMEENE INRICHTING DER ORDE.

De Orde der Militie van Jezus-Christus wordt verdeeld in Gewesten, elk een Groot-Prioraat en Prioraten bevattend. Zij staat onder de hooge leiding van een' Groot-Meester, die haar met medewerking van een' Hoofdraad bestuurt.

Het Gewest wordt beheerd door eenen Groot-Commandeur en eenen Groot-Prior, bijgestaan door eenen Commandeur in overleg met eenen Gewestelijken Raad.

In de hoofdplaats van elk Gewest is een Groot-Prioraat, beheerd door den Groot-Prior en den Gewestelijken Raad.

In de andere deelen van 't Gewest worden zooveel Prioraten gevormd, als er noodig zijn.

Onderworpen aan de opperleiding van den Groot-Prior en den Gewestelijken Raad, worden zij alle beheerd door eenen Prior, bijgestaan door een Kapittel.

Wanneer in een Gewest de Prioraten zich vermeerderen of eene grootere uitbreiding erlangd hebben, kan de Hoofdraad de rangschikking van

verscheiden Prioraten onder den naam van Commanderie bevelen.

Aan het hoofd der Commanderie zal dan staan een Commandeur, onder medewerking van eenen Raad, uit de leden van het centraal kapittel en de gewestelijke Priors gevormd.

De Prior van den zetel der Commanderie is rechtens ondervoorzitter van den Raad, staat den Commandeur bij in het vervullen zijner taak en verricht, in geval van verhindering of overlijden, diens werkzaamheden. De Priors der Commanderie staan in onmiddelijke verbinding met den Commandeur; deze onderhoudt betrekking met den Groot-Prior, uit wiens handen hij het bestuur ontvangt.

De Aalmoezeniers, de Novicen- en Ceremoniemeesters alsmede de Schatbewaarders van het Gewest onderhouden rechtstreeks met dezelfde waardigheidbekleeders van den Raad der Commanderie de betrekkingen, door de Regels en Constitutiën voorzien.

HOOFDSTUK I.

DE ORDE EN DE HOOFDRAAD.

De Orde der Militie van Jezus-Christus is verdeeld in Gewesten, elk een Groot-Prioraat en Prioraten bevattend. Zij staat onder de hooge leiding van een Groot-Meester, die haar bestiert met medewerking van eenen Hoofdraad.

De hooge hierarchie der Orde bevat eenen Groot-Meester, eenen Luitenant-Generaal, Groot-Commandeurs, Groot-Priors, eenen Kanselier, eenen Algemeenen Novicenmeester, eenen Schatbewaarder, eenen Opperceremoniemeester en Commandeurs. Zij maken den Hoofdraad uit.

De Groot Commandeurs, Groot-Priors en Commandeurs hebben insgelijks zitting in hunne respectieve Gewestelijke Raden, die daarenboven ook nog bestaan uit de gewone Waardigheidbekleeders der Groot-Prioraten.

De Waardigheidbekleeders der Groot-Prioraten en die der Kapittels zijn : de Prior, de Onder-Prior, de Kapitein Generaal, de Novicenmeester, de Schatbewaarder, de Ceremoniemeester en de Kapiteins.

Bij iederen Raad en ieder Kapittel is een Archiefbewaarder en een Bibliothecaris aangesteld.

Alle Waardigheidbekleeders worden voor het leven benoemd.

§ 1. — *De Groot-Meester.*

De Groot-Meester is het hoofd der Orde. Bewaarder harer overleveringen, beschermer harer Regels en Constitutiën die hij ongeschonden aan zijnen opvolger moet overdragen, draagt hij zorg voor de stipte toepassing der Regels en der besluiten van den Hoofdraad, alsmede voor het ongeschonden behoud van den geest der Militie. Hij ver-

tegenwoordigt de Orde in elke omstandigheid; hij alleen heeft het recht in haren naam te onderhandelen en hij bestiert haar met behulp van den Hoofdraad, welks Voorzitter hij is. Hij geeft aan de verordeningen van den Raad de uitvoerende kracht, door het zegel van het Grootmeesterschap er op te drukken. Hij heeft het recht van kwijtschelding der straffen, die de Broeders zich op den hals gehaald hebben.

§ 2. — *De Luitenant-Generaal.*

Luitenant Generaal kan slechts wezen het oudste lid der Orde, dat zitting heeft in den Hoofdraad en bewijzen heeft gegeven van geschiktheid en toewijding. Hij helpt den Groot-Meester in het bestuur der Militie, vervangt hem bij diens afwezigheid, houdt het toezicht in de Gewesten, vervult al de zendingen als vertegenwoordiger der Orde en heeft zitting als Ondervoorzitter in den Hoofdraad.

Als het Grootmeesterschap openvalt, bestuurt hij de Orde *ad interim*; bijgevolg oefent hij al de rechten uit en geniet al de voorrechten van Hoofd der Orde.

§ 3. — *De Hoofdraad.*

Samenstelling. — Maken rechtens deel uit van den Hoofdraad: de Groot-Meester, de Luitenant-Generaal, de Groot-Aalmoezenier, de

Groot-Commandeurs, de Groot-Priors, de Kanselier, de Algemeene Novicenmeester de Algemeene Schatbewaarder, de Opper-Ceremoniemeester en de Commandeurs.

Bevoegdheden. — De Hoofdraad heeft alleen de bevoegdheid de Regels en Constitutiën uit te leggen en die wijzigingen er in te brengen, welke na rijp onderzoek onmisbaar geoordeeld worden. Hij beslist over de zaken van algemeen nut der Orde en wijst in ruwe lijnen den gang der werkzaamheden aan.

Hij benoemt de Ridders op voorstel der Kapittels. Even billijk jegens al de Broeders en bezorgd om alle onderdrukking van den meerdere op den mindere te beletten, doet de Hoofdraad in laatst beroep uitspraak aangaande de zaken, aan zijne hooge rechtsmacht onderworpen.

Bekendmaking der Verordeningen. — De beslissingen van den Hoofdraad moeten, om geldig te wezen, voorzien zijn van het zegel van den Groot-Meester of bij diens ontstentenis van het zegel van den Luitenant-Generaal of Kanselier. Zij moeten beginnen met de woorden: In naam van den Groot-Meester (of bij diens ontstentenis van den Luitenant-Generaal) der Ridderorde van de Militie van Jezus-Christus, bepaalt de Hoofdraad...

§ 4. — *De Kanselier.*

De Kanselier, lid van den Hoofdraad, is het hoofd van de Kanselarij der Orde. Hij reikt de benoemingsbrieven uit, stelt de akten op, houdt boek en briefwisseling. Hij onderzoekt de zaken, aan den Raad onderworpen, vooral die aangaande de tucht. Hij boekt de wijzigingen der Regels en Constitutiën, alsmede de verordeningen van den Hoofdraad en maakt ze bekend. De Archiefbewaarder en de Bibliothecaris zijn hem ondergeschikt in het uitoefenen hunner bedieningen.

Onmiddellijk na het openvallen van den zetel des Groot-Meesters verbreekt de Kanselier diens zegel.

§ 5. — *De algemeene Novicenmeester.*

Deze Waardigheidbekleeder, zitting hebbende in den Hoofdraad, bewaarder en natuurlijke vertolker der Regels en Constitutiën is belast zorg te dragen voor de overeenstemming in het onderricht der Novicen.

Tot dat doel teekent hij den Novicenmeesters der Groot-Prioraten in algemeene lijnen den weg dien zij moeten volgen, om alle Broeders den geest der Orde in te prenten. Hij geeft omtrent het noviciaat de inlichtingen, welke hem overeenkomstig de Regels der Orde gevraagd worden.

§ 6. — *De Algemeene Schatbewaarder.*

De Algemeene Schatbewaarder beheert de geldzaken der Orde onder leiding en toezicht van den Hoofdraad, waarvan hij deel uitmaakt. Hij int de bijdragen der leden van den Hoofdraad en de giften der weldoeners, neemt de gelden van de Schatbewaarders der Groot-Prioraten in ontvangst en vereenigt in de algemeene kas het aandeel, dat hem gewordt uit de bijdragen, belastingen, inkomsten, van welken aard ook der Provinciën.

Hij volvoert de geldelijke werkzaamheden door den Hoofdraad voorgeschreven, betaalt het honorarium der bezoldigde waardigheidbekleeders, houdt boek, maakt inventarissen op en geeft tweemaal 's jaars verslag over den financieelen toestand der Orde, in de week vóór Kerstmis en binnen de veertien dagen vóór Paschen.

§ 7. — *De Opper-Ceremoniemeester.*

De Opper-Ceremoniemeester zorgt voor de stipte inachtneming der Regels van het in kracht zijnde Ceremonieel, wat betreft het ritual der gebeden, de voorzitting enz; leidt al de ceremoniën en voornamelijk die der opname als Broeder, de plechtige aanstelling der Ridders, alsmede die der Waardigheidbekleeders.

Hij geeft omtrent het Ceremonieel de inlich-

tingen, die hem overeenkomstig de Regels der Orde gevraagd worden, en lost al de daarmede in betrekking staande zwarigheden op.

Hij is rechtens lid van den Hoofdraad.

§ 8. — *De Archiefbewaarder.*

De Archiefbewaarder houdt de archieven der Militie in goeden staat en verschaft op elke vraag welke hem overeenkomstig de Regels der Orde gesteld wordt, de inlichtingen, die hij gemachtigd is te geven.

Geen stuk mag, zelfs maar tijdelijk, buiten de Archieven gaan, zonder bijzondere toestemming des Kanseliers. De Groot-Meester en Luitenant-Generaal hebben die toestemming niet noodig. De Archiefbewaarder zorge voor het getrouw nakomen van het bijzonder reglement der Archieven.

§ 9. — *De Bibliothecaris.*

De Bibliothecaris draagt zorg voor de oprichting en goede instandhouding van de bibliotheek der Orde, stelt den Hoofdraad den aankoop voor van de boeken die hij noodig oordeelt, verschaft zich de werken, welker aankoop bevolen is en verhindert de invoering van alle andere geschriften. Hij past zorgvuldig het reglement toe der bibliotheek, die voor de leden der Orde is opengesteld.

Op elke vordering van den Algemeenen Schatbewaarder is hij verplicht afrekening te houden.

HOOFDSTUK II.

DE GEWESTEN, DE GROOT-PRIORATEN EN DE GEWESTELIJKE RADEN.

Elk Gewest bevat een Groot-Prioraat en verschillende Prioraten: het wordt beheerd door eenen Groot Commandeur en eenen Groot-Prior, bijgestaan door eenen Commandeur in gemeen overleg met eenen Gewestelijken Raad.

In den hoofdzetel is een Groot-Prioraat, bestuurd door eenen Groot-Prior en den Gewestelijken Raad. Hij heeft onder zich al de Prioraten van 't Gewest.

De Waardigheidbekleeders der Prioraten zijn: de Prior, de Onder-Prior, de Kapitein-Generaal, de Novicenmeester, de Schatbewaarder, de Ceremoniemeester en de Kapiteins.

Daarenboven zijn nog aan elk Prioraat een Archiefbewaarder en een Bibliothecaris verbonden.

§ 1. — *De Groot-Commandeur.*

De Groot-Commandeur is het hoofd der Provincie en de voorzitter van den Gewestelijken Raad. Hij vertegenwoordigt er het centraal gezag en is belast met de uitvoering van al de

verordeningen van den Hoofdraad, waarvan hij rechtens lid is.

§ 2. — *De Groot-Prior.*

De Groot-Prior is de eerste ondervoorzitter van den Gewestelijken Raad en tevens lid van den Hoofdraad. In geval van afwezigheid, of van vacatuur des zetels van Groot-Commandeur, neemt hij het beheer der Provincie in handen. Hij is belast met het opperbestuur des Groot-Prioraats en der Prioraten, die er van afhangen, hij houdt het toezicht in deze laatste, en is hun bemiddelaar bij den Gewestelijken Raad, welks verordeningen hij doet uitvoeren.

§ 3. — *De Gewestelijke Raden.* (1)

Samenstelling. — Elke Gewestelijke Raad telt in zijn midden eenen Groot-Commandeur, eenen Groot-Prior, eenen Kapitein-Generaal, eenen Ceremoniemeester en Kapiteins.

Bevoegdheden. — De Gewestelijke Raad brengt de bevelen van den Hoofdraad over, beslist omtrent de bijzondere zaken van 't Gewest, regelt er de werkzaamheden, ontvangt de mededeelingen der Prioraten, alsmede hunne bijdragen, die gedeeltelijk in de algemeene schatkamer gestort worden. Hij doet den Broeders der Gewesten hunne Diploma's geworden, geeft de Kanselarij

(1) De Raden eener Commanderie zijn gelijk gesteld met deze Raden, *mutatis mutandis.*

bericht van de opname in de verschillende graden der Orde, van overlijden enz. Hij oordeelt in eerste instantie over de strafzaken, die betrekking hebben op de leden en in beroep, die der Prioraten in het rechtsgebied der Provincie.

Hij bestuurt daarenboven van uit den Gewestelijken zetel, het Groot-Prioraat der mannen en het Prioraat der vrouwen.

Afkondiging der besluiten. — Om geldig te zijn moeten die besluiten voorzien zijn van het zegel des Groot-Commandeurs en des Groot-Priors, of bij ontstentenis van een hunner, van de handteekening des Commandeurs. Zij moeten beginnen met de woorden: In naam van den Groot-Meester, (of bij diens ontstentenis, van den Luitenant-Generaal) der Ridderorde van de Militie van Jezus Christus, bepaalt de Gewestelijke Raad van N. (naam van 't Gewest).

§ 4. — *De Commandeurs.*

De Commandeur is de tweede ondervoorzitter van den Gewestelijken Raad. Hij vervangt den Groot-Prior bij diens afwezigheid of ontstentenis in het beheer der Prioraten van 't Gewest. Van rechtswege is hij lid van den Hoofdraad.

Ook kunnen er nog binnen den omvang derzelfde Provincie Commandeurs zijn, belast met het bestuur der Commanderiën, wier instelling noodig geacht wordt.

Voorzitters van de Raden der Commanderie, maken zij tegelijkertijd deel uit van den Hoofdraad. Zij dienen tot bemiddelaars tusschen hun Gewest en den Groot-Prior, onder wiens oppergezag zij staan.

§ 5. — *De Priors.*

De Prior van den zetel van 't Gewest helpt den Groot-Prior in het bestuur van het Groot-Prioraat en bij afwezigheid of ontstentenis des laatsten vervangt hij hem in alles wat de plaatselijke zaken betreft. Hij beroept de vergaderingen van den Gewestelijken Raad op bevel van den Groot-Prior en neemt de stemmen op.

§ 6. — *De Onder-Priors.*

Het Groot-Prioraat heeft eenen Onder-Prior, die lid en Secretaris is van den Gewestelijken Raad. Hij vervangt den Prior bij diens afwezigheid of ontstentenis en helpt hem in de bezigheden zijner bediening.

§ 7. — *De Kapiteins-Generaal.*

In ieder Groot-Prioraat heeft men eenen Kapitein-Generaal. Hij maakt deel uit van den Gewestelijken Raad, hij volbrengt stipt de bevelen hem door den Prior gegeven; van rechtswege is hij Secretaris der vergaderingen van het

Groot-Prioraat. Al de Kapiteins staan onder zijn bevel.

§ 8. — *De Novicenmeesters.*

De Gewestelijke Raad telt onder zijne leden eenen Novicenmeester, die belast is met de leiding van het noviciaat van het Groot-Prioraat. Hij is bij de Waardigheidbekleeders, die dezelfde functiën in de Prioraten der Provincie uitoefenen, de overbrenger der bevelen, die hem door den Algemeenen Novicenmeester opgedragen worden. Hij geeft hieromtrent al de ophelderingen, die hem overeenkomstig de Regels der Orde gevraagd worden.

§ 9. — *De Schatbewaarders.*

Het Groot-Prioraat heeft eenen Schatbewaarder, bekleed met dezelfde bedieningen als de algemeene Schatbewaarder, behalve die, welke de bijzondere bevoegdheid van dezen laatsten bepalen. Hij ontvangt, behalve de sommen die het Groot-Prioraat oplevert, ook die, welke hem toegezonden worden door de Schatbewaarders der Provincie; hij legt de voor den Hoofdraad bestemde som over en geeft rekenschap van al zijne werkzaamheden aan den Groot-Prior en den Gewestelijken Raad, waarvan hij van rechtswege lid is.

§ 10. — *De Ceremoniemeesters.*

Deze Waardigheidbekleeders hebben in het gebied der Groot-Prioraten, het Ceremonieel betreffende, dezelfde bevoegdheid als de Opper-Ceremoniemeester. Zij zijn leden van de Gewestelijke Raden.

§ 11. — *De Kapiteins.*

Het Groot-Prioraat telt zooveel Kapiteins, als het belang en de omvang er van vorderen. Onder het bevel van den Kapitein Generaal staande, worden zij door hem belast met de uitvoering der bezigheden van het Groot Prioraat.

Zij moeten bij voorkeur gekozen worden voor de bediening van Archivaris en Bibliothecaris. Zij zijn leden van den Gewestelijken Raad.

§ 12. — *De Archivarissen en Bibliothecarissen.*

Deze Waardigheidbekleeders hebben dezelfde bevoegdheid, als de Archivaris en de Bibliothecaris aan den Hoofdraad verbonden.

HOOFDSTUK III.

De Prioraten en de Kapittels.

Elk Gewest omvat verschillende Prioraten, die onder het gezag van den Groot Prior staan.

Aan het hoofd van elk Prioraat staat een Prior, die het bestuurt met behulp van een Kapittel, welks andere Waardigheidbekleeders zijn: de Onder-Prior, de Kapitein Generaal, de Novicenmeester, de Schatbewaarder, de Ceremoniemeester en de Kapiteins. Aan ieder Prioraat zijn daarenboven nog een Archivaris en een Bibliothecaris verbonden.

§ 1. — *De Kapittels.*

Samenstelling. — Het Kapittel van het Prioraat is samengesteld, zooals boven is gezegd.

Bevoegdheden. — Het Kapittel doet de bevelen uitvoeren, die hem door tusschenkomst van den Prior geworden; het neemt de noodige voorzorgen tot regeling der werkzaamheden en houdt het oog op den gang er van. Het Kapittel maakt daaromtrent jaarlijks, of nog vaker wanneer het noodig is, met den Prior een verslag op, dat de Prior den Groot-Prior ter hand stelt.

Bekendmaking der besluiten. — Om geldig te zijn, moeten deze besluiten van het zegel des

Priors, en van de medeonderteekening des Onder-Priors voorzien zijn. Zij moeten beginnen met de woorden : In naam van den Groot-Meester (of bij diens ontstentenis van den Luitenant-Generaal van de Ridderorde der Militie van Jezus-Chistus, stelt het Kapittel van het Prioraat van N. (naam van het Prioraat), te N. (naam der plaats) vast.....

§ 2. — *De Waardigheidbekleeders.*

Al de bovengenoemde Waardigheidbekleeders hebben in hunne respectieve Prioraten dezelfde bevoegdheid als die van het Groot-Prioraat, met het volgende verschil :

1°. De Onder-Prior is de tweede gezaghebber van het Prioraat en de Ondervoorzitter van het Kapittel.

2°. De Schatbewaarder ontvangt het geld dat het Prioraat oplevert, legt de voor den Hoofdraad en den Gewestelijken Raad bestemde som over, en geeft rekenschap van al zijne handelingen aan den Prior en aan het Kapittel.

3°. De bediening van Secretaris wordt door een der Kapiteins uitgeoefend.

TITEL II.

OPNAMEN EN BENOEMINGEN.

HOOFDSTUK I.

De Leden der Orde.

De leden der Orde worden in drie klassen verdeeld: de Novicen, de Broeders, de Ridders.

§ 1. — *De Novicen.*

Elk verzoek tot opname in de Militie moet vooraf door twee getuigen, (peters) leden der Orde, aan den Prior onderworpen worden. Deze draagt hen binnen de veertien dagen aan zijn Kapittel voor, na inlichtingen over den candidaat ingewonnen te hebben. Het Kapittel beraadslaagt over de opname in de eerstvolgende zitting. Indien de postulant aangenomen is, wordt hij aan de leiding van den Novicenmeester toevertrouwd. Na drie maanden proeftijd, gedurende welken de toekomstige Broeder zich waardig moet toonen om ten slotte in de orde te treden, beslist het Kapittel over het verslag van den Novicenmeester, of hij toegelaten kan worden tot den graad van Broeder.

Deze benoeming wordt eerst beslissend na bekrachtiging van den Gewestelijken Raad. De Broeder wordt alsdan toegelaten tot het afleggen van den eed van trouw, overeenkomstig het Ceremonieel, en ontvangt het Diploma, het Kruis en het Kleed.

§ 2. — *De Broeders.*

De Novice wordt aangenomen tot Broeder na eenen proeftijd van drie maanden. Hij geniet alle gunsten en voorrechten van lid der Orde, en kan deelnemen aan de werkzaamheden. Iedere Broeder kan Ridder worden, doch hij kan dien hoogen titel slechts verkrijgen na klaarblijkelijke bewijzen van verknochtheid aan den Godsdienst, van ijver, geschiktheid en edelmoedigheid in de werken der Orde gegeven te hebben, of na daden verricht te hebben, die deze onderscheiding waardig zijn.

De graad van Ridder wordt aan den Broeder toegekend door den Hoofdraad, op voorstel van het Kapittel van zijn Prioraat, vertegenwoordigd door den Groot-Prior. Alsdan wordt de Ridder toegelaten tot het afleggen van den eed van getrouwheid, overeenkomstig het Ceremonieel. Hij ontvangt een bijzonder Diploma, alsmede het kleed en eereteeken, aan dien titel verbonden.

§ 3. — *De Ridders.*

Ridder is de Broeder, die door zijne verdiensten voor die onderscheiding waardig wordt geacht. Hij kan naar alle waardigheden der Orde dingen, zoo hij alle vereischten, door de Regels en Constitutiën gevergd, in zich vereenigt.

HOOFDSTUK II.

De Waardigheidbekleeders.

De Ridders alleen worden toegelaten tot de eereambten, wanneer zij de noodige geschiktheid, bekwaamheid en de gevorderde ancienniteit in zich vereenigen.

De Groot-Meester evenwel kan buiten de Militie gekozen worden.

Wat den Luitenant-Generaal betreft, deze moet gekozen worden uit de oudste en tevens uit de geschiktste en verknochtste leden van den Hoofdraad der Orde.

De algemeene regel van bevordering is trapsgewijze opklimming van de ladder der hierarchie, maar toch altoos volgens persoonlijke verdiensten.

De Kapitein-Generaal, de Novicenmeester, de Schatbewaarder, de Ceremoniemeester, de Kapiteins, de Archivaris en de Bibliothecaris worden

benoemd door het Kapittel van hun Prioraat. De Prior en de Onder-Prior worden gekozen door den Gewestelijken Raad ; de Prior uit drie candidaten, door het Kapittel voorgesteld ; de Onder-Prior uit twee namen, door den Prior aanbevolen.

Al de overige eereambten worden verleend door den Hoofdraad en bekrachtigd door den Groot-Meester. De Groot-Meester en de Luitenant-Generaal worden beiden door den Hoofdraad benoemd ; de Aalmoezeniers worden door hunne respectieve Raden en Kapittels gekozen.

TITEL III.

VERGADERINGEN DER RADEN EN ALGEMEENE VERGADERINGEN.

HOOFDSTUK I.

Raadsvergaderingen.

§ 1. — *De Hoofdraad.*

De Hoofdraad wordt door den Groot-Meester, of bij diens ontstentenis door den Luitenant-Generaal bijeengeroepen, zoo dikwijls hij het noodig acht, maar ten minste eens per maand. De Kanselier doet den leden de oproeping geworden.

Wanneer het de keuze van eenen Groot-Meester of Luitenant-Generaal geldt, dan doet de Kanselier den Raadsleden veertien dagen te voren de oproeping geworden.

Tot de andere vergaderingen worden de Waardigheidbekleeders, die hun verblijf niet in den zetel van het Grootmeesterschap hebben, niet opgeroepen. Zouden zij er zich evenwel tijdelijk bevinden, dan hebben zij het recht, al de zittingen van den Raad bij te wonen. De zittingen wor-

den geopend met den groet : *Laudetur Jesus-Christus* . . . (bldz. 131), en met de gebeden : *Veni, Sancte Spiritus* . . . (bldz. 131), Psalm CXXXIV : *Laudate nomen Domini* . . . (bldz. 132), *Salve Regina* . . . (bldz. 134), en eindigen met den Psalm CXXXIII : *Ecce nunc benedicite* . . . (bldz. 134), de drie aanroepingen : *Heilig Hart van Jezus* . . . , *Onze Lieve Vrouw van den H. Rozenkrans* . . . , *Gelukzalige Vader H. Dominicus* . . . en met den uitroep : *Vivat Jesus-Christus* . . . (bldz. 131)

§ 2. — *Gewestelijke Raden.*

De Gewestelijke Raad wordt bijeengeroepen door den Groot-Commandeur, of bij diens ontstentenis door den Groot-Prior, zoo dikwijls hij het noodig acht, maar ten minste twee maal in de maand. De Prior doet de oproeping ter vergadering. De zittingen worden geopend met den groet: *Laudetur Jesus-Christus* . . . (bldz. 131), en met de gebeden : *Veni, Sancte Spiritus* . . . (bldz. 131), *Ave Maria* . . . (bldz. 135), Psalm CXXXIII : *Ecce nunc benedicite* . . . (bldz. 134) , en eindigen met de gebeden : Pater . . (bldz. 136), *Ave* . . . (bldz. 135), *Gloria* . . . (bldz. 134), *Salve Regina* . . . (bldz. 134), de drie aanroepingen : *Heilig Hart van Jezus* . . . , *Onze Lieve Vrouwe van den H. Rozenkrans* . . . , *Gelukzalige Vader H. Dominicus* . . . en met den uitroep : *Vivat Jesus-Christus.*

§ 3. — *Kapittels.*

Het Kapittel wordt door den Prior of bij diens ontstentenis, door den Onder-Prior bijeengeroepen zoo dikwijls, hij het noodig acht, maar ten minste eenmaal 's maands. De Kapitein-Secretaris doet de oproeping. De zittingen van het Kapittel worden geopend met den groet : *Laudetur Jesus-Christus* . . .(bldz. 131), en door de gebeden: *Veni, Sancte Spiritus* . (bldz. 131), *Ave Maria* . (bldz. 135), Psalm CXXXIII : *Ecce nunc benedicite* . . . (bldz. 134) , en eindigen met de gebeden : *Pater* .(bldz. 136), *Ave* . . (bldz. 135), *Gloria* . . . (bldz. 134), *Salve, Regina* . . . (bldz. 134), de drie aanroepingen (bldz. 135): *Heilig Hart van Jezus* . . . , *Onze Lieve Vrouw van den H. Rozenkrans* . . . , *Gelukzalige Vader H. Dominicus* en den uitroep : *Vivat Jesus-Christus* . . . (bldz. 131).

HOOFDSTUK II.

Algemeene Vergaderingen.

Er zijn twee soorten van Algemeene Vergaderingen, de vergaderingen der Prioraten en de Gewestelijke vergaderingen. Alle moeten beginnen met den groet: *Laudetur Jesus Christus* . . . (bldz. 131), met de gebeden: *Veni. Sancte Spiritus*. . (bldz. 131), *Ave Maria* (bldz. 135), Psalm CXXXII : *Ecce quam bonum* . . . (bldz. 137), het Epistel en het Evangelie van den dag ; ze eindigen met Psalm

VIII: *Domine Dominus noster...* (bldz. 137), de aanroepingen: *Heilig Hart van Jezus...*, *Onze Lieve Vrouw van den H. Rozenkrans...*, *Gelukzalige Vader H. Dominicus...* en den uitroep: *Vivat Jesus-Christus...* (bldz. 131).

§ 1. — *Vergadering der Prioraten.*

Zoo noemt men de vergaderingen, die alleen samengesteld zijn uit de leden van een enkel Prioraat. De Priors moeten de Broeders van hun gebied ten minste één keer in de maand bijeenroepen, om hun kennis te geven van de volbrachte werkzaamheden en hunnen ijver op te wekken.

De vergadering, die op de feesten van Kerstmis volgt, is bestemd voor het verslag, omtrent den toestand der Orde en van 't Gewest in 't algemeen en dien van het Prioraat in 't bijzonder.

§ 2. — *Gewestelijke Vergaderingen.*

Deze bijeenkomsten bestaan uit de vereeniging van verschillende Prioraten. Zij zijn óf gedeeltelijk, óf algemeen, naar gelang er maar *enkele* of *alle* Prioraten vertegenwoordigd zijn. (1)

---

(1) De bijeenkomsten, welke de Prioraten van eene Commanderie omvatten, worden aangeduid onder den naam van Vergaderingen der Commanderie.

De Gewestelijke Raad streeft er naar, die vergaderingen zoo menigvuldig mogelijk te houden, om de banden van broederschap en eendracht, die al de Broeders verbinden moeten, te bevestigen.

Aan zijn oordeel wordt het overgelaten, de meest passende gelegenheid en het tijdstip voor die vergaderingen te bepalen.

TITEL IV.

WIJZE VAN STEMMING EN GELDIGHEID DER STEMMEN.

Alleen de Raden van Bestuur (Hoofdraad, Gewestelijke Raden en Kapittels) beraadslagen en stemmen (1). De stemmen worden óf bij openbare stemming mondelings uitgebracht, óf door middel van stembriefjes, die de namen der stemhebbenden dragen. Doch de stemmingen, persoonlijke aangelegenheden betreffende, worden geheim gedaan, door middel van witte, zwarte en blauwe balletjes.

Te dien einde voorzien zich de Waardigheidbekleeders in het begin der zitting van vijf balletjes van iedere soort. Zij bedienen zich van witte, zwarte of blauwe, naar gelang zij *vóór* of *tegen* stemmen, of *onzijdig* willen blijven.

Wanneer de stemming is afgeloopen, ledigt de Kanselier in den Hoofdraad de stembus en maakt den uitslag bekend. In de Gewestelijke Raden zijn het de Priors en in de Kapittels de Onder-Prior, die de stembus ledigen.

Alle besluiten worden genomen volgens de meerderheid der stemmen van de aanwezige leden.

---

(1) Zoo ook de Raden eener Commanderie.

Zijn voor de benoeming van Waardigheidbekleeders verscheidene candidaten op wie de stemmen verdeeld zijn, dan schrapt men achtereenvolgens de namen van hen, die de minste stemmen op zich vereenigd hebben, totdat er een enkele overblijft die als de gekozene erkend wordt. Bij staking van stemmen geeft men de voorkeur aan hem, die het langst in de Orde is, of indien zij even lang er in zijn, aan den oudste in jaren. Om tot Groot-Meester gekozen te worden, moet men het twee derde van de stemmen der leden van den Hoofdraad op zich vereenigen.

Indien de Candidaat of een der Candidaten niet het noodige aantal stemmen verkrijgt, dan wortd eene nieuwe stemming gehouden in eene volgende zitting, en dan geschiedt de verkiezing volgens de meerderheid der stemmen van de aanwezige leden.

Zoo de stemming nog geen gewenschten uitslag geeft, wacht men tot eene beslissende vergadering en gaat men bij meerderheid van stemmen tot de benoeming over.

Wanneer het gebeurt, dat de stemmen gelijkelijk verdeeld zijn op verschillende candidaten, dan schrapt men achtereenvolgens hen, die het minst lang in de Orde zijn en houdt zooveel stemmingen tot dat een hunner het voorgeschreven *quorum* bereikt.

TITEL V.

REGELING DER WERKZAAMHEDEN.

De Regels en Constitutiën schrijven verschillende werkzaamheden voor tot verwezenlijking van het doel der Militie. Wijl het echter, om wezenlijke vruchten voort te brengen, practisch noodzakelijk is, de methode van de verdeeling van den arbeid toe te passen, vormen de Prioraten groepen, Afdeelingen en Onderafdeelingen genoemd, waaronder de verschillende te verrichten werkzaamheden bij Categoriën verdeeld worden.

De eerste zorg der Afdeelingen is, de bestaande werken op te beuren, de middelen op te sporen, waardoor men ze versterken of verbeteren, of de samensmelting van gelijke vereenigingen kan bewerken.

De nieuwe takken moeten op den hoofdstam geënt worden, om eene noodlottige versnippering der krachten te beletten.

De Afdeelingen houden zich vervolgens bezig met de werken, door nieuwe behoeften noodzakelijk geworden, en vooral met die, welke geschikt zijn om de middelen, welker gebruik de Regels en Constitutiën voorschrijven doeltreffend te maken.

De taak der Afdeelingen bestaat in 't bestudeeren der aangelegenheden harer bevoegdheid, hierover te beraadslagen, besluiten te nemen en er verslag van te geven aan den Prior, die, na algemeen goedvinden des Kapittels, dezelfde Afdeelingen met de uitvoering er van belast.

Iedereen, die tot de Orde behoort, behalve de Novice, kan aan hare werkzaamheden deelnemen.

De Afdeelingen staan onder de leiding van eenen Voorzitter, die uit haar midden bij meerderheid van stemmen voor één jaar gekozen wordt, maar altijd herkiesbaar is.

Er is eene afzonderlijke Afdeeling ingesteld voor de werken in het Oosten.

De zittingen beginnen met den groet: *Laudetur Jesus-Christus*... (bldz. 131), en met de gebeden: *Veni, Sancte Spiritus*... (bldz. 131), *Ave Maria*... (bldz. 135), en eindigen met de gebeden: *Salve Regina*... (bldz. 134), en de drie aanroepingen (bldz. 135): *Heilig Hart van Jezus*..., *Onze Lieve Vrouw van den H. Rozenkrans*..., *Gelukzalige Vader H. Dominicus*..., en den uitroep: *Vivat Jesus-Christus*... (bldz. 131).

HOOFDSTUK I.

Afdeelingen der Werken in 't algemeen.

§ 1. — *Afdeeling der Werken des Geloofs en des Gebeds.*

Deze Afdeeling houdt zich bezig met al de werken des geloofs en des gebeds, zooals de Aanbidding van het H. Sacrament, de vereering van het H. Hart, de voortplanting des Geloofs, de werken in het Oosten, den St. Pieterspenning, het werk van den H. Franciscus van Sales, de Bedevaarten, de Processiën, het Apostolaat des gebeds, enz.

§ 2. — *Afdeeling van het Woord.*

Deze Afdeeling is belast met al, wat het mondelingsch onderricht van den Catechismus, de regeling van conferentiën met een godsdienstig, zedekundig, wetenschappelijk, letterkundig doel; zoomede van conferentiën van oeconomischen, en industrieelen aard, of handel, landbouw, koloniën, kunsten, enz. betreffende. Zij legt zich toe op den zedelijken opbouw van het tooneel, door aantrekkelijke en passende voorstellingen te geven, op de verbetering der Kerkelijke muziek, door terug te keeren tot de ware overlevering der Kerk, enz.

§ 3. — *Afdeeling der Geschriften.*

Deze Afdeeling stelt zich ten doel, te werken aan de uitgave en de verspreiding van geschriften, zooals boeken, vlugschriften, dagbladen ter verdediging der Kerk, des Pausdoms, der christelijke beschaving en der leerstellingen, waarop het geloof en de zeden berusten.

Zij legt zich daarenboven toe op het uitgeven en verspreiden van werken, die betrekking hebben op wijsbegeerte, geschiedenis, wetenschappen en kunsten, nijverheid, colonisatie, enz.

Deze Afdeeling moet zich steeds op de hoogte houden van de werken, die hierover uitgegeven worden. Zij beijvert zich kostelooze volksbibliotheken op te richten. Zij is gehouden eene bijzondere zorg aan den dag te leggen voor de verspreiding der goede pers, want al moge de Orde der Militie gesticht zijn voor het zwaard, ook de pen is heden ten dage een zwaard.

§ 4. — *Afdeeling van Onderwijs.*

De bijzondere roeping dezer Afdeeling is het bestudeeren der vragen, die betrekking hebben op de katholieke scholen, de geschikte middelen op te sporen, om de reeds bestaande scholen te onderhouden, nieuwe op te richten en den kinderen van christelijke familiën het bezoek er van te vergemakkelijken.

Deze Afdeeling gaat hand aan hand met die des Woords en die der Geschriften, vooral wat het onderricht van den Catechismus en het verschaffen der boeken aangaat. In haar midden bestaat eene Onderafdeeling voor de schoone kunsten en de ontwikkeling der christelijke kunst: bouwkunde, schilderkunst, beeldhouwkunst, graveerkunst en muziek. Zij moet trachten den handel in godsdienstige beelden, in den zin der voorschriften van het Concilie van Trente te verbeteren.

§ 5. — *Afdeeling der Werken van Barmhartigheid.*

Deze Afdeeling besteedt al hare zorgen aan de werken, die ten doel hebben de verdrukten, weduwen en weezen te verdedigen, de armen te helpen, de zieken bij te staan, de gevangenen te bezoeken, de dooden te begraven, enz

Het is van groot gewicht, dat deze Afdeeling onder hare leden eenen advokaat, eenen geneesheer en eenen Apotheker telt.

§ 6. — *Afdeeling der Gastvrijheid.*

Deze Afdeeling is belast met het voorstellen van alle maatregelen in verband met de oprichting of het onderhoud van gasthuizen in het Prioraat. Zij richt bedden op voor de armen van elken godsdienst en elke natie. Zij draagt zorg,

dat men hen met soep en brood voor hun avondeten bedeele. Twee leden van het Prioraat worden beurtelings aangewezen, om den dienst van gastvrijheid waar te nemen; zij passen het bijzonder reglement door den Gewestelijken Raad voorgesteld zorgvuldig toe, en verdeelen het voedsel aan hunne gasten in den geest van christelijken ootmoed.

Eene geestelijke lezing wordt met luider stemme gehouden door een der leden, en het avondgebed door den andere.

HOOFDSTUK II.

Afdeeling voor de Werken van 't Oosten.

Eene afzonderlijke Afdeeling is opgericht voor de werken van het Oosten, in den zetel en onder de leiding van den Hoofdraad. Zij wijdt vooral hare zorgen aan scholen, aan verpleeghuizen voor pelgrims en aan de Missiën in die zoo belangrijke streken, welke het voorrecht genoten hebben, het vaderland van Onzen Goddelijken Zaligmaker en de bakermat van het katholiek geloof te zijn.

TITEL VI.

FEESTEN EN GODSDIENSTIGE PLECHTIGHEDEN.

De Orde viert vier bijzondere feesten, waarop de Regels en Constitutiën voorschrijven, gemeenschappelijk tot de H. Tafel te naderen.

Deze zijn:

Het Feest der H. Kruisverheffing (14 September);

Het Feest der H. H. Driekoningen (6 Januari);

Het Feest van Onze Lieve Vrouw van den H. Rozenkrans (1^{en} Zondag van October);

Het Feest van den H. Dominicus (4 Augustus).

Op de feesten van het H. Hart van Jezus, van de Onbevlekte Ontvangenis, van den H. Jozef en van den H. Aartsengel Michaël wordt door ieder Prioraat eene H. Mis besteld en worden de leden tot bijwoning dier plechtigheid uitgenoodigd.

Op Witten Donderdag gaat de Groot-Meester in het costuum van Broeder, bijgestaan door den Luitenant Generaal en den Groot-Prior van het Kruis, omringd door de Grootwaardigheidbekleeders over tot de voetwassching van twaalf armen.

Na die plechtigheid wordt aan deze armen, in de eerezaal der Militie een maal gegeven,

waaraan de Groot-Meester voorzit, terwijl de andere Grootwaardigheidbekleeders dienen. Aan het dessert brengt de Opperschatbewaarder twaalf beurzen, bestemd voor de twaalf gasten, en de Overste der Orde deelt haar uit.

Dezelfde plechtigheid wordt vervuld door de Priors in hunne respectieve Prioraten.

Eene jaarlijksche geestelijke afzondering wordt den leden der Militie in de bidkapel van ieder Prioraat gegeven.

Ieder jaar in de maand November wordt eene plechtige lijkdienst gehouden in de bidkapellen der Orde voor de Broeders, voor hunne bloedverwanten en voor overleden weldoeners.

TITEL VII.

BIJDRAGEN, RECHTEN DER KANSELARIJ, EN VERSCHILLENDE ONTVANGSTEN.

Ieder lid der Orde betaalt, zoodra het opgenomen is, eene jaarlijksche bijdrage van twaalf franken, voor de algemeene behoeften en werken der Orde.

De Ridders betalen vier en twintig franken.

Die bijdrage wordt in gelijke deelen verdeeld onder het Prioraat, den Gewestelijken Raad, en den Hoofdraad.

De leden der Militie moeten daarenboven bij de overhandiging hunner diploma's, kanselarijrechten in de volgende verhouding betalen:

De Broeders.	5 fr.
De Ridders.	20
De Kapiteins.	30
De Ceremoniemeesters.	40
De Schatbewaarders.	40
De Novicenmeesters.	40
De Kapitein-Generaal.	50
De Onder-Prior.	70
De Prior.	100
De Commandeur.	300
De Groot-Prior.	300

De Opper-Ceremoniemeester. . . .	300 fr.
De Algemeene Schatbewaarder. . .	300
De Algemeene Novicenmeester. . .	300
De Kanselier.	300
De Groot-Prior van het Kruis. . .	300
De Groot-Commandeur.	400
De Luitenant-Generaal.	500
De Groot-Meester.	1000

De Ridder of de Waardigheidbekleeder, die eene eervolle onderscheiding van het Groot-Prioraat van 't Kruis ontvangt, betaalt dezelfde rechten der Kanselarij als de Waardigheidbekleeders van de overeenkomstige graden van het Prioraat. Het Grootkruis (zie bldz. 103) staat gelijk met Groot-Commandeur.

TITEL VIII.

VOORRECHTEN EN AFLATEN.

De Militie van Jezus-Christus geniet talrijke voorrechten en aflaten, door de Pausen op verschillende tijdstippen geschonken (zie de bullen). Daarenboven wint zij ook nog de aflaten van den H. Rozenkrans en van den H. Naam van Jezus.

Maar, om er deel aan te hebben moeten de leden der Militie vooraf ingeschreven zijn in de Orde van den H. Dominicus, in de Broederschap van den H. Rozenkrans en in die van den H. Naam van Jezus. Men wordt ingeschreven door tusschenkomst van de aalmoezeniers der Militie; krachtens eene bijzondere volmacht, die hun te dien einde verleend is door den Hoogeerwaarden algemeenen Overste der Predikheeren. Krachtens eene verandering, welwillend verleend door deze hooge overheid, vervangen de door de Regels en Constitutiën der Orde van de Militie van Jezus-Christus voorgeschreven verplichtingen, die van de Derde Orde van den H. Dominicus en der Broederschappen van den H. Rozenkrans en van den H. Naam van Jezus.

De leden der Orde hebben ook deel aan de verdiensten van alle missen, gebeden en goede

werken der Broederschap van den H. Dominicus over de geheele aarde.

De Heilige Vader Paus Benedictus XIII (Breve *Sanctissimus*, van den 13 April 1726) heeft aan al degenen, die met een rouwmoedig hart den heelen Rozenkrans of het Rozenhoedje bidden, eenen aflaat van 100 dagen verleend voor het *Credo* en voor ieder *Onze Vader* en *Wees Gegroet*; daarenboven eenen vollen aflaat eens 's jaars, op een' te kiezen dag aan allen, die gedurende het geheele jaar iederen dag het derde van den Rozenkrans of een Rozenhoedje zullen gebeden hebben.

Paus Pius IX heeft die aflaten bevestigd en er nog eenen anderen aan toegevoegd van 10 jaren en 10 maal veertig dagen, dien alle geloovigen kunnen verdienen, die met een rouwmoedig hart gemeenschappelijk, hetzij in het openbaar (in eene kerk b. v.) of in het bijzonder (in de huizen of elders) het Rozenhoedje bidden.

Al die aflaten kunnen den zielen in het vagevuur toegevoegd worden.

TITEL VIII.

VOORRECHTEN EN AFLATEN.

De Militie van Jezus-Christus geniet talrijke voorrechten en aflaten, door de Pausen op verschillende tijdstippen geschonken (zie de bullen). Daarenboven wint zij ook nog de aflaten van den H. Rozenkrans en van den H. Naam van Jezus.

Maar, om er deel aan te hebben moeten de leden der Militie vooraf ingeschreven zijn in de Orde van den H. Dominicus, in de Broederschap van den H. Rozenkrans en in die van den H. Naam van Jezus. Men wordt ingeschreven door tusschenkomst van de aalmoezeniers der Militie; krachtens eene bijzondere volmacht, die hun te dien einde verleend is door den Hoogeerwaarden algemeenen Overste der Predikheeren. Krachtens eene verandering, welwillend verleend door deze hooge overheid, vervangen de door de Regels en Constitutiën der Orde van de Militie van Jezus-Christus voorgeschreven verplichtingen, die van de Derde Orde van den H. Dominicus en der Broederschappen van den H. Rozenkrans en van den H. Naam van Jezus.

De leden der Orde hebben ook deel aan de verdiensten van alle missen, gebeden en goede

werken der Broederschap van den H. Dominicus over de geheele aarde.

De Heilige Vader Paus Benedictus XIII (Breve *Sanctissimus*, van den 13 April 1726) heeft aan al degenen, die met een rouwmoedig hart den heelen Rozenkrans of het Rozenhoedje bidden, eenen aflaat van 100 dagen verleend voor het *Credo* en voor ieder *Onze Vader* en *Wees Gegroet*; daarenboven eenen vollen aflaat eens 's jaars, op een' te kiezen dag aan allen, die gedurende het geheele jaar iederen dag het derde van den Rozenkrans of een Rozenhoedje zullen gebeden hebben.

Paus Pius IX heeft die aflaten bevestigd en er nog eenen anderen aan toegevoegd van 10 jaren en 10 maal veertig dagen, dien alle geloovigen kunnen verdienen, die met een rouwmoedig hart gemeenschappelijk, hetzij in het openbaar (in eene kerk b. v.) of in het bijzonder (in de huizen of elders) het Rozenhoedje bidden.

Al die aflaten kunnen den zielen in het vagevuur toegevoegd worden.

TITEL IX.

HET AALMOEZENIERSCHAP.

Het Aalmoezenierschap is een der groote bedieningen van de Orde. Zijne zending is geheel en al geestelijk te midden der Broeders.

Deze bediening wordt in de Prioraten en in de Groot-Prioraten door priesters, die den titel van Aalmoezenier dragen, uitgeoefend en in den zetel van het Grootmeesterschap door eenen Grootaalmoezenier.

Zij worden benoemd door hunne respectieve Raden en Kapittels. Als leden dier Raden nemen zij deel aan alle beraadslagingen. Maar zij zijn vooral de bewakers van den godsdienstigen geest der Regels en Constitutiën der Orde. Zij nemen de verdediging daarvan op zich, telkens wanneer zich eene neiging tot afwijking daarvan openbaart in de toepassing, of in de voorgestelde wijzigingen. Zij zijn zelfs verplicht aan de bevoegde overheid de voornaamste afwijkingen van dien aard, die zij in de praktijk waarnemen, mede te deelen. Degelijk door-

drongen van het wezenlijk godsdienstig karakter van het doel der Militie, van hare middelen van werkzaamheid en van de verplichtingen, die uit de Regels en Constitutiën voortvloeien, trachten de Aalmoeniers aan alle leden den geest der Orde in te prenten. Zij maken dien tot voorwerp hunner voortdurende overwegingen en tot onderwerp, hetzij van hunne bijzondere onderhouding met de Broeders, hetzij van hunne redevoeringen in de groote vergaderingen of bij de plechtigheden der Orde.

Deze priesters bedienen de kapellen der Orde, doen den dienst bij de plechtigheden van opname en aanstelling overeenkomstig de Regels van het Ceremonieel (bldz. 60 en volgende) vervullen bij hunne Broeders in de Orde, wanneer zij daarom verzocht worden, vooral in geval van ziekte, de bedieningen van het Heilig Priesterambt.

Zij kunnen bovendien geroepen worden om op de feesten en bij godsdienstige plechtigheden het H. Misoffer op te dragen.

Deze Broeders-Waardigheidbekleeders zijn van den anderen kant onderworpen aan alle verplichtingen, die de Regels en Constitutiën voorschrijven. Evenwel zijn zij ontheven van het Noviciaat en van het dragen van het kleed. Zij worden in de kapellen aangesteld volgens de bijzondere Regels van het Ceremonieel (Zie bldz. 68 en 86).

De Aalmoezeniers hebben het recht, evenals de Broeders, deel te nemen aan de verschillende werkzaamheden der afdeelingen. Zij worden vooral verzocht door hunne kennis en door hunnen invloed behulpzaam te zijn aan de afdeeling van het Geloof en het Gebed, en aan die van de werken van barmhartigheid.

TITEL X.

BENAMINGEN DER PRIORATEN.

De Groot-Prioraten en de Prioraten, kiezen eenen Heiligen tot Patroon, onder wiens naam zij aangeduid worden. Zij zijn vrij in het kiezen van eenen beschermheilige; die van het Kruis blijft echter aan het Groot-Prioraat van Parijs voorbehouden. (Zie Titel XIII, bldz. 102).

Vooral wordt hun aanbevolen, zich onder de bijzondere bescherming van het H. Hart en van onze Lieve Vrouw van Lourdes te stellen.

De Heiligen, die vooral in de Militie vereerd worden zijn: Onze Lieve Vrouw van den H. Rozenkrans, de H. Jozef, de H. Michaël, de H. Raphaël, de H. Dominicus, de H. Pius V, de H. Lodewijk, de H. Vincentius Ferrerius, de H. Vincentius à Paulo, de H. Martinus, de H. Petrus martelaar, de H. Catharina van Siëna, de H. Thérésia, de H. Elisabeth, de H. Helena, de H. Clotilda, de H. Agnes, de H. Clara, de H. Gertrudis, de H. Caecilia; en in 't algemeen de Heiligen, die het H. Sacrament en het H. Hart vereerd hebben, of die de werken van naastenliefde beoefenden.

TITEL XI

HET CEREMONIEEL.

HOOFDSTUK I.

Ceremonieel van opname in de drie graden der Orde.

§ 1. — *Voor de opname der Novicen.*

De Kapitein-Generaal, of bij diens ontstentenis de aangewezen Kapitein, brengt den postulant in de zaal der vergadering van het Noviciaat en vertrouwt hem den Novicenmeester toe. Deze geeft hem, na hem verwelkomd te hebben, eene kleine vermaning en meldt hem zijne opname in den eersten graad der Orde. Hij bidt met alle leden het *Miserere* (bldz. 139), en het *Veni Creator* (bldz. 141). Vervolgens begint de Novicenmeester het onderricht van den Novice.

§ 2. — *De opname der Broeders.*

Wordt de Novice na eenen proeftijd van drie maanden waardig geacht om in den tweeden graad opgenomen te worden, zoo bereidt hij zich daartoe voor door eene kleine retraite. Op den dag

vastgesteld voor de plechtigheid der opname, is de kapel versierd; aan de epistelzijde bevindt zich een klein altaar, waarop een kruisbeeld en twee brandende kaarsen, het H. Evangelieboek, het kruis en de mantel voor het nieuwe lid geplaatst zijn (een sluier voor de Zusters). Aan dit altaar wordt de eed afgelegd.

De Novice wordt de kapel binnengeleid door den Ceremoniemeester, die hem eene afzonderlijke plaats aanwijst. De Aalmoezenier draagt het koorhemd en de stola. Het Kapittel, met den Prior aan het hoofd en de leden van het Prioraat wonen deze plechtigheid bij in hun gewaad en versierd met hunne eereteekens.

De Broeder knielt voor het altaar; de Prior richt met luider stem drie vragen tot hem, waarop de Novice achtereenvolgens antwoordt.

Vr. Mijn broeder, wat wenscht gij?

A. Geachte Broeder Prior, ik vraag ootmoedig in Naam van den Almachtigen God, van de heilige Onbevlekte Maagd Maria en van onzen Gelukzaligen Vader den H. Dominicus, opgenomen te worden onder het getal der Broeders van de Orde der Militie van Jezus-Christus, ten einde mijn heil gemakkelijker te bewerken door in deze Orde de nog overige dagen mijns levens God te dienen.

Vr. Kent gij de plichten, die op de Broeders rusten?

A. Ik heb er kennis van genomen.

Vr. Wilt gij den eed van trouw aan de Regels en Constitutiën zweren?

A. Ja, ik wil het.

De Prior voegt er bij: In dat geval zijt gij waardig in onze Orde te treden.

De Aalmoezenier geeft alsdan den Broeder eene korte vermaning omtrent den gewichtigen stap, dien hij gaat doen en omtrent zijne nieuwe plichten. Onmiddelijk daarna wordt het *Confiteor* bldz. 142) knielend gebeden. Heeft de Novice zich opgericht, dan biedt de Aalmoezenier hem eene brandende kaars aan, terwijl hij zegt: *Sit lucerna ardens* . . . (bldz. 143), vervolgens heft hij het *Veni Creator*. . , (bldz. 141), aan, dat twee koren van Broeders afwisselend voortzetten. Na de eerste strof staan alle op, behalve de Novice. Aan het einde der Oratie zegent de Aalmoezenier het kruis en den mantel van den Novice, terwijl hij de volgende gebeden uit het Rituaal zegt:

Voor de zegening van het Kruis: *Adjutorium nostrum in nomine Domini* . . . (bldz. 144); voor de zegening van den mantel: *Oremus*: *Domine Jesu Christe*, qui tegumen . . . (Bldz. 145); voor de zegening van den sluier der zusters: *Oremus*: *Supplice te, Domine* . . . (Bldz. 145). De Aalmoezenier besproeit het kruis en den mantel (of sluier) met wijwater.

De Broeder nadert het altaar, waarop hij den eed moet afleggen; alle aanwezigen staan op. Nadat het *Credo* (Bldz. 146) gebeden is, legt

de Novice met luider stem, terwijl hij de hand op het Evangelieboek houdt, den volgenden eed af:

„Ik, N..., beloof den Almachtigen God, aan „de gelukzalige Maagd Maria, aan onzen gelukza- „ligen Vader, den H. Dominicus, en aan alle „Heiligen, gedurende al den tijd mijns levens de „geboden Gods te onderhouden, de plichten, die „de Regels en Constitutiën der Orde van de Mili- „tie van Jezus-Christus mij opleggen, stipt te „vervullen; gehoorzaamheid en trouw te toonen „aan den Grootmeester N..., of bij diens ontsten- „tenis aan den Luitenant-Generaal N..., zoomede „aan alle mijne oversten; jegens al mijne Broe- „ders de gevoelens van naastenliefde, waarvan „Onze Heer Jezus-Christus het voorbeeld gegeven „heeft, te beoefenen. Ook beloof ik naar behooren „voldoening te geven, voor de overtredingen die „ik tegen den Regel en de levenswijze der Orde „mocht begaan als ik daartoe opgeroepen zal „worden volgens den wil mijner oversten."

De Aalmoezenier voegt er bij:

Et ego, ex parte Dei... (Bldz. 146). Vervolgens nadert de Ceremoniemeester den nieuwen Broeder en hecht hem het Kruis op de borst, terwijl de Prior zegt:

„Neem dit teeken van heil in Naam des Almach- „tigen, der Gelukzalige Maagd Maria en van „Onzen Gelukzaligen Vader, den H. Dominicus, „tot uwe heiliging, tot voortplanting des Ge-

„loofs, ter verdediging van den naam van Chris-„ten, alsmede tot den dienst der armen."

Op het oogenblik, dat de mantel om de schouders van den aannemeling, gehangen wordt, zegt de Prior:

„Neem het juk des Heeren op u, wijl het zoet „en licht is, en onder dit juk zult gij den vrede „uws harten vinden. Gij en uwe bloedverwanten „zult deelachtig zijn aan de verdiensten der „werken van onze Orde."

De Broeder antwoordt: *Amen.*

Het koor zingt alsdan den Psalm CXXXII: *Ecce quam bonum* . . . (Bldz. 137); vervolgens begint de Aalmoezenier de mis van de Gelukzalige Maagd Maria, onder welke hij de volgende drie Oraties leest: de eerste van de H. Maagd: *Concede nos* . . . (Bldz. 147); de tweede voor den nieuwen Broeder: *Praetende Domine, famulo tuo* . . . (Bldz. 147); de derde van den H. Geest: *Deus, qui corda fidelium* . . . (Bldz. 132).

Bij de Offerande offert de nieuwe Broeder de kaars en het brood, dat dienen moet voor de broederlijke liefdemaaltijden. Vervolgens wordt hij verzocht naar zijn vermogen eene geldelijke gift te schenken voor de behoeften der werken van barmhartigheid en gastvrijheid.

Aan het Agnus Dei geeft men elkaar de broederlijke omhelzing, beginnende bij den Prior of den hoogsten Waardigheidbekleeder, die aanwezig is.

Wanneer de mis geeindigd is, heft de Aalmoezenier het Te Deum (Bldz.148) aan, vervolgens zingt het koor den Psalm CXVI: *Laudate Dominum, omnes gentes...* (Bldz. 150).

§ 3. — *Voor de Opname der Ridders.*

De plechtigheid betreffende de aanstelling van Ridders wordt ook in de kapel gehouden. De aannemeling wordt binnengeleid door den Ceremoniemeester die hem naar eene vooraf bestemde plaats brengt.

De Aalmoezenier draagt het koorhemd en de stola. Het Kapittel en de leden van het Prioraat met den Prior aan het hoofd wonen deze plechtigheid in hun gewaad bij versierd met hunne eereteekens. De aannemeling knielt neder voor het altaar, de Prior staat op en spreekt hem aldus toe: „Mijn Broeder, gij gaat Ridder worden. Het „is niet om rijk te zijn, om geëerd te worden „en om uit te rusten, immers zoo zoudt gij de „Militie geen eer aandoen, en gij zoudt voor „de Orde zijn, wat hij, die zich aan simonie „schuldig maakt, voor de Kerk is. Maar het is „om uwen Broeders tot voorbeeld te strekken, „door uwe gevoelens en door uwe grootmoedige „zelfverloochening en om als dapper en moedig „christen het Huis der Militie van Jezus-Christus, „welks voorhoede gij zult zijn, te dienen."

Onmiddelijk daarna wordt het *Confiteor...*

(bldz. 142) knielend gebeden; vervolgens heft de Aalmoezenier het *Veni Creator*... (bldz. 141) aan, dat twee koren van Broeders afwisselend voortzetten. Na de Oratie zegent hij het Kruis en den degen van den aannemeling welke op het altaar liggen waar de eed wordt afgelegd, terwijl hij de volgende gebeden uit het rituaal spreekt: *Adjutorium nostrum*.... (bldz. 144). *Benedicere digneris*... (bldz. 151).

Een Waardigheidbekleeder hecht hem het Kruis op de borst en doet hem de sporen aan.

De Prior neemt vervolgens den degen en omgordt den Ridder daarmede, terwijl de Aalmoezenier dien zegent met de volgende woorden: *Accipe gladium istum*... (bldz. 151).

Alsdan knielt de Broeder, en de Prior geeft hem de Broederlijke omhelzing, die bestaat, in hem drie keeren met het plat van het zwaard op den schouder te slaan, terwijl hij zegt: „In „naam van God, van Onze Lieve Vrouw en van „den H. Vader Dominicus sla ik u tot Ridder."

Na het bidden van het *Credo* (bldz. 146) legt de nieuwe Ridder met luider stemme, den degen op het Evangelie houdende, den volgenden eed af:

„Ik N. hernieuw hier de belofte, die ik gedaan „heb aan den Almachtigen God, aan de Aller-„heiligste Maagd Maria, aan onzen Gelukzaligen „Vader, den H. Dominicus, en aan al de Heiligen „om gedurende geheel mijn leven de geboden Gods „te onderhouden, de plichten, die de Regels en

„Constitutiën der Orde van de Militie van Jezus-
„Christus mij opleggen, stipt te vervullen, ge-
„hoorzaam en getrouw te zijn aan den Groot-
„Meester N. of bij diens ontstentenis aan den Lui-
„tenant-Generaal N. alsmede aan al mijne Overs-
„ten; jegens al mijne Broeders de gevoelens van
„welwillendheid en liefde, waarvan Onze Heer
„Jezus-Christus het voorbeeld gegeven heeft te
„beoefenen. Ik beloof verder naar behooren
„genoegdoening te geven voor de overtredingen,
„die ik mocht begaan tegen den Regel en de
„leefwijze der Orde, wanneer ik daartoe opge-
„eischt zal worden overeenkomstig den wil mij
„ner Oversten."

Dan zingt het koor den Psalm CXXXII: *Ecce quam bonum...* (bldz. 137), vervolgens begint de Aalmoezenier de mis van de Gelukzalige Maagd Maria, waaronder hij de drie volgende Oraties leest: de eerste van de H. Maagd: *Concede nos...* (bldz. 147), de tweede voor de Broeders: *Praetende, Domine, famulo tuo...* (bldz. 147) de derde van den H. Geest: *Deus qui corda fidelium...* (bldz. 132).

Bij de Offerande offert de nieuwe Ridder de kaars en het brood, dat dienen moet voor den broederlijken liefdemaaltijd. Hij is gehouden ook eene gift in geld te schenken, overeenkomstig zijn vermogen, voor de behoeften der werken van barmhartigheid en gastvrijheid.

Aan het *Agnus Dei* begint de broederlijke

omhelzing met den Prior of met den hoogsten Waardigheidbekleeder, die aanwezig is.

Na de mis heft de Aalmoezenier het *Te Deum*... (bldz. 148) aan, en na dezen lofzang, zingt het koor den Psalm CXVI: *Laudate, Dominum, omnes gentes*... Bldz. 150).

HOOFDSTUK II.

Plechtigheid der aanstelling van de Waardigheidbekleeders.

§ 1. — *Waardigheidbekleeders door de Kapittels benoemd.*

Elke nieuwe Waardigheidbekleeder moet aangesteld worden in eene algemeene Vergadering der Broeders van zijn Prioraat, voorgezeten door een der leden van het Kapittel.

Vooraf wordt het besluit van benoeming door den Ceremoniemeester voorgelezen.

Men bidt daarna het *Veni Creator*. (Bldz. 141).

Na dien lofzang bidt de aannemeling het *Credo* (bladz. 146) en legt met luider stemme en de hand op het Evangelieboek den eed af, welks inhoud luidt: „Ik N. beloof voor God, „op het H. Evangelie met getrouwheid en toe„wijding al de plichten mijner bediening te vervullen."

De nieuwe Waardigheidbekleeder, de Aalmoezenier uitgezonderd, moet eene gift in geld schenken voor de behoeften der werken van barmhartigheid en gastvrijheid.

Men stelt hem zijn brevet van benoeming ter hand en eindigt de plechtigheid met het bidden van het *Te Deum*... (bldz. 148), gevolgd door den Psalm CXVI: *Laudate Dominum, omnes gentes*... (bldz. 150).

§ 2. — *Waardigheidbekleeders door de Gewestelijke Raden benoemd.*

A. — De Prior.

De plechtigheid der aanstelling van den Prior heeft plaats in de kapel van het Prioraat. De kandidaat wordt binnen geleid door den Ceremoniemeester, die hem naar eene vooraf bestemde plaats brengt. De Aalmoezenier draagt koorhemd en stola. Het Kapittel en de leden van het Prioraat wonen de plechtige mis der ambts bevestiging in hun gewaad bij voorzien van hunne onderscheidingsteekenen. Vóór de plechtigheid leest de Ceremoniemeester het besluit van de benoeming als Prior af. Vervolgens heft de Aalmoezenier het *Veni Creator* (bldz. 141) aan, dat twee koren van Broeders afwisselend voortzetten. Na de Oratie van den lofzang en eene kleine toespraak tot den Prior gericht over het gewicht

der handeling die hij gaat vervullen en over zijne nieuwe plichten, nadert de kandidaat het altaar, waar hij den eed aflegt, terwijl alle aanwezigen opstaan.

Na het bidden van het *Credo* (bldz. 146), spreekt hij met luider stemme, de hand op het Evangelieboek, den volgenden eed:

„Ik N., beloof voor God op dit H. Evangelie, „gehoorzaamheid aan onzen Groot-Meester N., ot „bij diens ontstentenis aan den Luitenant-Generaal „N., getrouwheid aan de Regels en Constitutiën „in de uitoefening van mijn ambt, toegenegenheid „en liefde jegens mijne Broeders."

Men stelt den nieuwen Prior zijn brevet van benoeming ter hand. Daarna begint de Aalmoezenier de H. Mis van de Gelukzalige Maagd Maria, waaronder hij de drie volgende gebeden leest: het eerste van de H. Maagd: *Concede nos...* (bldz. 147), het tweede voor de Broeders: *Praetende, Domine, famulo tuo...* (bldz. 147), het derde van den H. Geest: *Deus qui corda fidelium...* (bldz. 132).

Bij de Offerande offert de nieuwe Prior de kaars en het brood, dat dienen moet voor het broederlijk liefdemaal.

Daarenboven moet hij eene gift in geld doen voor de behoeften der werken van barmhartigheid en gastvrijheid.

Bij het *Agnus Dei*, begint de broederlijke omhelzing met den hoogsten Waardigheidbe-

kleeder, die aanwezig is. De plechtigheid eindigt met het *Te Deum...* (bldz. 148); en den Psalm CXVI; *Laudate Dominum, omnes gentes...* (bldz. 150) die door het koor wordt gezongen.

B. De Onder-Prior.

De plechtigheid der aanstelling van den Onder-Prior geschiedt in eene Algemeene Vergadering van zijn Prioraat in tegenwoordigheid der Waardigheidbekleeders van het Kapittel in hun gewaad en voorzien van hunne eereteekens; allen zijn met den Aalmoezenier rondom den Prior gezeten.

De Kandidaat wordt binnengeleid door den Ceremoniemeester, die hem op eene voor hem bestemde plaats brengt en vervolgens het besluit zijner benoeming afleest.

De Aalmoezenier begint het *Veni Creator...* (bldz. 141). Na de Oratie van dien lofzang en eene korte toespraak tot den Onder-Prior over het gewicht der handeling, die hij gaat vervullen en over zijne nieuwe plichten, nadert de kandidaat het altaar waar hij den eed aflegt, terwijl alle aanwezigen opstaan.

Hij bidt alsdan het *Credo...* (bldz. 146), en legt met luider stem, de hand op het Evangelie, den volgenden eed af:

„Ik N., beloof voor God op dit H. Evangelie, „alle plichten van mijne bediening getrouw te „vervullen."

De nieuwe Onder-Prior is alsdan verplicht eene gift in geld te doen, voor de behoeften der werken van barmhartigheid en gastvrijheid.

Men stelt hem het brevet van benoeming ter hand en bidt dan het *Te Deum*... (bldz. 148), gevolgd van den Psalm CXVI: *Laudate Dominum, omnes gentes*... (bldz. 150).

§ 3. — *Waardigheidbekleeders door den Hoofdraad benoemd.*

1°. De Commandeur, de Opper-Ceremoniemeester, de algemeene Schatbewaarder, de algemeene Novicenmeester, de Kanselier, de Groot-Prior, en de Groot-Commandeur.

Voor al deze Waardigheidbekleeders is het Ceremonieel hetzelfde; het bestaat in eene indrukwekkende plechtigheid die in de kapel der Orde wordt gehouden.

In tegenwoordigheid van de vergaderde leden van de Militie, wordt de nieuwe Waardigheidbekleeder binnen geleid en vergezeld naar de voor hem bestemde plaats door den Opper-Ceremoniemeester.

Op dat oogenblik richt ieder zich op en de Opper-Ceremoniemeester leest het besluit der benoeming door den Hoofdraad gedaan, voor. Vervolgens knielen alle aanwezigen; de Groot-Aalmoezenier heft het *Veni Creator*.. (bldz. 141)

aan, waarna hij het kruis van den nieuwen Waardigheidbekleeder zegent, hetwelk op het altaar waar de eed wordt afgelegd is nedergelegd, terwijl hij de volgende gebeden uit het rituaal bidt: *Adjutorium nostrum...* (bldz. 144).

De Kandidaat knielt aan den voet van het altaar neder; de hoogste Waardigheidbekleeder, die aanwezig is, hecht hem met de volgende woorden het kruis van zijnen graad op de borst:

„Ontvang dit teeken van heil in naam van „den Almachtigen God, van de Allerheiligste „Maagd Maria en van onzen Gelukzaligen Vader, „den H. Dominicus, als eenen nieuwen eeretitel, „als het zinnebeeld der moeielijkheden, die gij „in 't uitoefenen uwer nieuwe en hooge bedie„ning zult ontmoeten, en die grootere verplich„tingen en eene grootere verantwoordelijkheid „opleggen jegens u zelven, jegens uwe broeders „en jegens de geheele Orde.

„Oefen het hooge gezag, dat u te beurt geval„len is, en waartoe gij door de gehoorzaamheid „zijt voorbereid, met standvastigheid uit, maar „tevens met de christelijke zachtmoedigheid, „waarvan Onze Heer Jezus Christus ons het „voorbeeld gegeven heeft, en waardoor gij u be„minnen en eerbiedigen doet."

Na eene korte toespraak over het gewicht van den stap dien hij gaat doen en over de nieuwe plichten, begint de plechtigheid der eedaflegging.

De nieuwe Waardigheidbekleeder nadert tot voor het altaar, waar hij den eed aflegt, en alle aanwezigen staan op.

Nadat het *Credo* (bldz. 146) gebeden is, spreekt hij met luider stemme, de hand op het Evangelie houdend, den volgenden eed:

„Ik N., beloof voor God op het H. Evangelie, „gehoorzaamheid aan onzen Groot-Meester N., of „bij diens ontstentenis aan den Luitenant-Gene„raal N., trouw aan de Regels en Constitutiën „toewijding en liefde jegens mijne Broeders in „de uitoefening van mijn ambt."

Na den eed overhandigt men den Waardigheidbekleeder het brevet van zijne benoeming.

Alsdan begint de Grootaalmoezenier de plechtige mis van de Gelukzalige Maagd Maria, waaronder hij de drie volgende Oraties leest: de eerste van de H. Maagd: *Concede nos...* (bldz. 147); de tweede voor de Broeders: *Praetende Domine, famulo tuo...* (bldz. 147), de derde van den H. Geest: *Deus qui corda fidelium...* (bldz. 132).

Bij de Offerande, offert de nieuwe Waardigheidbekleeder de kaars en het brood, dat dienen moet voor de broederlijke maaltijden. Bovendien moet hij eene gift in geld schenken voor de behoeften der werken van barmhartigheid en gastvrijheid.

Bij het *Agnus Dei* geeft men elkaar de broederlijke omhelzing, te beginnen bij den hoogsten Waardigheidbekleeder, die tegenwoordig is.

Men sluit de plechtigheid met het *Te Deum*... (bldz. 148) en den Psalm CXVI: *Laudate Dominum, omnes gentes*... (bldz. 150).

2°. De Groot-Meester.

A. — Ceremonieel der benoeming.

Na eene retraite van drie dagen vergadert de Hoofdraad in eene buitengewone zitting; alle leden dragen het ambtsgewaad met hunne eereteekens. De voorzitter geeft officieel bericht van den dood of het ontslag des Groot-Meesters, waarvan de Kanselier zich een bewijsschrift laat overhandigen, en noodigt vervolgens de vergadering uit te beraadslagen over de keuze van diens opvolger. Dan staan de raadsleden op en met de handen naar het H. Evangelie uitgestrekt, leggen zij den volgenden eed af:

„Ik beloof op het H. Evangelie de stipste „geheimhouding omtrent de beraadslaging en „de stemming betrekkelijk de keuze van den „Groot-Meester; te stemmen volgens mijn gewe„ten en overeenkomstig de Regels en Constitutiën, „mij in mijne keuze niet te laten leiden, noch „door liefde, noch door haat, noch door vrees „voor 't misnoegen der menschen, noch door hoop „op belooning, maar enkel door het diepe gevoel „van de glorie van God en de eer van de Orde."

Hier leest de voorzitter de artikelen der Regels en Constitutiën aangaande deze keuze

voor en vraagt daarvoor de bijzondere aandacht van den Raad. Na beraadslaging gaat men tot de stemming over volgens den regel, (bldz. 42—43) en de gekozene wordt uitgeroepen door den kanselier.

Na de plechtige verkiezing gaat de Opper-Ceremoniemeester, van bijzondere volmacht voorzien, het nieuwe hoofd der Orde, officieel zijne benoeming mededeelen.

De uitslag der kiezing wordt binnen den tijd van vijf dagen, te rekenen van de officieele aankondiging, den Groot-Commandeurs bericht, die ze dan aan hunne Raden, en door tusschenkomst der Groot-Priors aan de Priors en de Kapittels bekend maken.

B. — Ceremonieel der plechtige aanstelling.

De plechtigheid der aanstelling geschiedt in de kapel der Orde. In tegenwoordigheid van alle vergaderde leden wordt het nieuwe hoofd der Militie door den Opper-Ceremoniemeester binnengeleid.

Hij wordt aan den ingang van de kapel door den Luitenant Generaal, omringd van de hooge Waardigheidbekleeders der Orde ontvangen.

De stoet gaat naar het koor in de volgende orde: aan 't hoofd de Opper-Ceremoniemeester; in de tweede rij de Luitenant-Generaal en de nieuw gekozene; na dezen de andere Waardigheidbekleeders volgens hunne rangorde.

De Opper-Ceremoniemeester geleidt den aannemeling naar den voor hem bestemden zetel. Nadat alle zijn opgestaan, leest hij hun het besluit der benoeming voor door den Hoofdraad gedaan.

De Groot-Aalmoezenier heft dan het *Veni Creator...* (bldz. 141) aan, dat twee koren van Broeders afwisselend voortzetten, vervolgens onder het zingen van den Psalm XLVII: *Magnus Dominus...* (bldz. 154) zegent hij den mantel en de bijzondere eereteekens van den titelvoerder van 't Grootmeesterschap, welke neergelegd zijn op het altaar van den eed, terwijl hij de volgende gebeden uit het rituaal bidt:

Voor de zegening van het Grootkruis: *Adjutorium nostrum...* (bldz. 144); voor de zegening van den mantel: *Domine Jesu Christe qui tegumen...* (bldz. 145).

De nieuw gekozene, neergeknield aan den voet des altaars wordt met zijne eereteekens bekleed, als volgt:

De hoogste Waardigheidbekleeder van het Groot-Prioraat van 't Kruis hangt hem de halsketen, waaraan het kruis van den Groot-Meester bevestigd is om en richt tot hem aldus het woord:

„Neem dit teeken van heil in den naam van „van den Almachtigen God, van de Allerheiligste, „Onbevlekte Maagd Maria en van onzen Geluk-

„zaligen Vader, den H. Dominicus, tot Uwe „heiliging, tot verbreiding van het geloof, tot „verdediging van den christen-naam alsmede „tot den dienst der armen. Ontvang het als den „hoogsten eeretitel, als het zinnebeeld van den „zwaren last, dien gij op uwe schouders neemt, „en die voor u, ten opzichte van u zelven, van „uwe Broeders en van de geheele Orde, de bron zal „zijn van de nauwste verplichtingen en de „zwaarste verantwoordelijkheid."

Op het oogenblik, dat de mantel door den Opper-Ceremoniemeester om de schouders van den aannemeling gehangen wordt, zegt de Waardigheidbekleeder van 't Kruis tot hem:

„Neem op u het juk van den Heer, want het „is zoet en licht, en onder dit juk zult gij den „vrede vinden uwer ziel. Bekleed met de hoogste „Waardigheid dezer Ridderorde, vergeet niet, „dat God alleen groot is, dat van Hem alle „gezag uitgaat en dat gij, naar het voorbeeld „van Onzen Heer Jezus-Christus, de macht, welke „u gegeven is, met zachtmoedigheid, met stand-„vastigheid moet uitoefenen, u tot dienaar makende „van al uwe Broeders."

De Opper-Ceremoniemeester brengt dan op een kussen den degen, dien de Luitenant-Generaal den nieuwen Groot-Meester overhandigt, terwijl de Groot-Aalmoezenier de volgende woorden uitspreekt: *Accipe gladium istum* ... (bldz. 154).

Na eene korte toespraak, welke deze laatste tot den aannemeling houdt over het gewicht der daad, welke hij gaat vervullen en over zijne nieuwe plichten, begint de plechtigheid der eedaflegging.

De gekozene nadert het altaar van den eed, en al de aanwezigen staan op. De Grootwaardigheidbekleeders omringen hem, de twee oudste Ridders der Orde blijven aan beide zijden van het altaar, terwijl de bannier, omringd door hare eerewacht aan zijne rechterzijde opgesteld is. De nieuwe Groot-Meester bidt het Credo, (bldz. 146) en legt daarna met luider stemme en de hand op het Evangelieboek den volgenden eed af.

„Ik N..., Meester van het Huis der Militie „van Jezus-Christus, beloof van dit uur af en „voor 't vervolg gehoorzaamheid aan de H. katho„lieke Kerk en aan den H. Apostolischen Stoel, „trouw aan de Regels en Constitutiën der Orde en „waakzaamheid om deze ongeschonden te doen „naleven. Ik verplicht mij daarenboven, mij toe te „wijden aan het heil der Orde en dat mijner „Broeders tot meerdere eer van God en Zijne „Kerk. Wat de goederen der Orde betreft, deze „zal ik noch verkoopen, noch weggeven, noch ver„panden, kortom ik zal ze op geene wijze ver„vreemden noch in haar geheel, noch in hare deelen, „zonder toestemming van den Hoofdraad. Mogen

„de Almachtige God, de Allerheiligste Onbevlekte „Maagd Maria en onze Gelukzalige Vader, de „H. Dominicus, mij bijstaan!"

De Groot-Meester teekent de akte van den eed.

Alsdan nadert hij de Bannier, knielt op eene knie neder en kust na eene diepe buiging eerbiedig het Grootkruis of *labarum*, terwijl het koor den lofzang van de Militie zingt.

De Luitenant Generaal roept in de volgende bewoordingen het hoofd der Militie uit: „In „naam van den Doorluchtigen Raad roep ik „N..... tot Groot-Meester van de Orde der „Militie van Jezus Christus uit", en hij geleidt hem naar den zetel, dien hij zelf bekleedde.

Het koor hervat en eindigt den lofzang en laat Psalm CXXXII: *Ecce quam bonum...* (bldz.137) volgen. De Groot Aalmoezenier begint vervolgens de plechtige mis der Allerheiligste Maagd Maria, waaronder hij de drie volgende Oraties bidt: de eerste van de H. Maagd: *Concede nos....* (bladz.147), de tweede voor de Broeders: *Praetende, Domine famulo tuo...* (bldz. 147), de derde van den H. Geest: *Deus qui corda fidelium...* (bldz. 132).

Aan de Offerande offert de Groot-Meester de kaars en het brood voor de broederlijke liefdemalen. Hij moet er eene beurs bijvoegen voor de behoeften der Orde.

Aan het *Agnus Dei* geeft men elkaar de broederlijke omhelzing, die door den Groot-Meester wordt overgebracht op den Luitenant-Generaal

en door dezen op de andere Waardigheidbekleeders volgens hunne rangorde.

Na de mis zingt men het *Te Deum*... (bldz. 148), dat gevolgd wordt door den Psalm CXVI: *Laudate Dominum omnes gentes*... (bldz. 150). Met de bannier aan de spits trekken alle leden der Orde voor den Groot-Meester op en groeten hem.

Bij het uitgaan der kapel, ontvangt de Groot-Meester het huldebewijs van trouw van de leden der Orde in de eerezaal der Militie.

3°. De Luitenant-Generaal.

A. — Ceremonieel der benoeming.

Na eene retraite van drie dagen vergadert de Hoofdraad in eene buitengewone zitting; alle leden dragen het stadsgewaad met hunne eereteekens. De Voorzitter geeft officieel bericht van den dood of 't ontslag van den Luitenant-Generaal, waarvan de Kanselier een bewijsschrift vraagt; vervolgens noodigt hij de vergadering uit in overleg te treden tot de keuze van diens opvolger. De Raadsleden staan op en met de hand naar het Evangelieboek gericht, leggen zij gezamenlijk den volgenden eed af: „Ik beloof „op het H. Evangelie de stipste geheimhouding „omtrent de beraadslaging en de stemming in „de keuze van den Luitenant-Generaal, — als-„mede te stemmen volgens geweten en overeen-„komstig de Regels en Constitutiën, — verder

„dat ik mij in mijne keuze niet zal laten lei-
„den, noch door liefde, noch door haat, noch
„door vrees voor 't misnoegen der menschen,
„noch door hoop op belooning, maar enkel
„door het diepe gevoel van de glorie van God
„en de eer der Orde."

Hier leest de voorzitter de artikels der Regels der Constitutiën aangaande die keuze voor en vraagt voor de bijzondere aandacht van den Raad. Na beraadslaging gaat men tot de stemming over volgens den Regel (bldz. 42—43) en de gekozene wordt uitgeroepen door den Kanselier.

Na de plechtige verkiezing gaat de Opper-Ceremoniemeester, van bijzondere volmacht voorzien, den nieuwen Luitenant-Generaal officieel zijne benoeming mededeelen.

De uitslag der kiezing wordt binnen den tijd van vijf dagen, te rekenen van de officieele aankondiging, den Groot-Commandeurs bericht, die ze dan aan hunne Raden, en door tusschenkomst der Groot Priors, aan de Priors en de Kapittels bekend maken.

B. — Ceremonieel der plechtige aanstelling.

De plechtigheid der aanstelling geschiedt in de kapel der Orde. In tegenwoordigheid van de vergaderde leden wordt de nieuwe Luitenant-Generaal door den Opper-Ceremoniemeester bin-

neugeleid; hij wordt aan den ingang van de kapel door de voornaamste Waardigheidbekleeders ontvangen. De stoet gaat naar het koor in de volgende orde: aan het hoofd de Opper-Ceremoniemeester; in de tweede rij de nieuwgekozene en de hoogste Waardigheidbekleeder; de anderen volgen naar hunne rangorde.

De Opper Ceremoniemeester geleidt den gekozene naar den voor hem bestemden zetel, dan staan allen op om de aflezing te hooren van het besluit der benoeming, uitgevaardigd door den Hoogen Raad. De Groot-Aalmoezenier heft het *Veni Creator* (bldz. 141) aan, dat twee koren van Broeders afwisselend voortzetten. Daarna wordt de Psalm XLVII : *Magnus Dominus...* (bldz. 154) gelezen.

Vervolgens zegent de Groot-Aalmoezenier het kruis en den mantel, terwijl hij de volgende gebeden uit het rituaalverricht:

Voor de zegening van het kruis: *Adjutorium nostrum...* (bldz. 144).

Voor de zegening van den mantel: *Oremus: Domine Jesu Christe, qui tegumen...* (bldz. 145).

Den nieuw gekozene, aan den voet van het altaar neergeknield, wordt door den Opper-Ceremoniemeester de mantel omgehangen; de hoogste Waardigheidbekleeder van het Groot-Prioraat van 't Kruis hecht hem het kruis van zijnen rang op de borst en spreekt hem toe, als volgt: „Neem dit teeken van heil in den naam

„van den Almachtigen God, van de Gelukzalige, „Onbevlekte Maagd Maria en van onzen Geluk- „zaligen Vader, den H. Dominicus, tot uwe „heiliging, tot verbreiding van 't geloof, tot „verdediging van den christennaam, alsmede „tot den dienst der armen. Ontvang het als een' „hoogen eeretitel, als het zinnebeeld van den „zwaren last, dien gij op uwe schouders neemt „en die voor U, ten opzichte van U zelven, van „uwe Broeders en van de geheele Orde, de bron „zal zijn, der nauwste verplichtingen en der „zwaarste verantwoordelijkheid."

Op het oogenblik, dat de mantel om de schouders van den aannemeling gehangen wordt, zegt de Waardigheidbekleeder van het Kruis tot hem: „Neem op u het juk van den Heer, want het „is zoet en licht, en onder dit juk zult gij den „vrede vinden uwer ziel. Bekleed met deze „hooge Waardigheid der Ridderorde, vergeet „niet, dat gij, naar het voorbeeld van Onzen „Heer Jezus-Christus, de macht welke u gegeven „is, met zachtmoedigheid, met standvastigheid „moet uitoefenen, u tot dienaar van al uwe „Broeders makend." De Opper-Ceremoniemeester brengt dan op een kussen den degen, welken de Groot-Meester den nieuwen Luitenant-Generaal overhandigt, terwijl de Groot-Aalmoezenier de volgende woorden uitspreekt: *Accipe gladium istum*... (bldz. 151).

Na eene korte toespraak over het gewicht der handeling, die hij gaat vervullen en over zijne nieuwe plichten, begint de plechtigheid der eedaflegging. De aannemeling nadert het altaar van den eed en al de aanwezigen staan op. De Grootwaardigheidbekleeders omringen hem. De nieuw gekozene bidt het *Credo...* (bldz. 146) en legt daarna met luider stemme en de hand op het Evangelie, den volgenden eed af:

„Ik N..., Luitenant-Generaal van het Huis der „Militie van Jezus-Christus, beloof van dit uur „af en voor de toekomst gehoorzaamheid aan de „H. katholieke Kerk, aan den H. Apostolischen „Stoel en aan onzen Groot-Meester N..., trouw „aan de Regels en Constitutiën der Orde en „sterkte om ze ongeschonden te doen naleven. „Ik verplicht mij daarenboven, mij toe te wijden „aan het heil der Orde en aan dat mijner Broe„ders tot meerdere eer van God en zijne Kerk. „Mogen de Almachtige God, de Allerheiligste „Onbevlekte Maagd Maria en onze Gelukzalige „Vader, de H. Dominicus, mij bijstaan." De nieuwe Luitenant-Generaal teekent de akte van den eed.

Het koor zingt den Psalm CXXXII: *Ecce quam bonum..*, (bldz. 137).

De Groot-Aalmoezenier begint vervolgens de plechtige mis van de Gelukzalige Maagd Maria, waaronder hij de drie volgende Oraties bidt:

de eerste van de H. Maagd: *Concede nos...* (bldz. 147); de tweede voor de Broeders: *Praetende Domine, famulo tuo..* (bldz. 147); de derde van den H. Geest: *Deus qui corda fidelium...* (bldz. 132).

Bij de Offerande offert de Luitenant Generaal de kaars en het brood voor de broederlijke liefdemalen. Hij moet er eene beurs bijvoegen voor de behoeften der Orde.

Bij het *Agnus Dei* geeft men elkaar de broederlijke omhelzing, die door den Groot-Meester wordt overgebracht op den Luitenant-Generaal en door dezen op de andere Waardigheidbekleeders volgens hunne rangorde.

Na de mis zingt men het *Te Deum...* (bldz. 148), dat gevolgd wordt door den Psalm CXVI: *Laudate Dominum, omnes gentes...* (bldz. 150).

Bij het uitgaan der de kapel, ontvangt de Luitenant-Generaal, in geval de Groot-Meesterszetel openstaat, de hulde van trouw van de leden der Orde in de eerezaal der Militie, als bewaarder van 't oppergezag.

4°. De Groot-Aalmoezenier.

De plechtigheid der aanstelling geschiedt in de kapel der Orde. In tegenwoordigheid van al de vergaderde leden, wordt de nieuwe Groot-Aalmoezenier binnengeleid door den Opper-Ceremoniemeester; aan den ingang van de kapel wordt hij ontvangen door de voornaamste Waar-

digheidbekleeders. De stoet gaat naar het koor in de volgende orde: aan het hoofd de Opper-Ceremoniemeester; in de tweede rij de nieuw gekozene en de Aalmoezenier van het Groot-Prioraat; de andere Waardigheidbekleeders volgen naar hunne rangorde.

De Opper Ceremoniemeester geleidt den gekozene naar den voor hem bestemden zetel, dan staan allen op, om de aflezing te hooren van het besluit der benoeming uitgevaardigd door den Hoofdraad.

De dienstdoende Aalmoezenier heft het *Veni Creator*... (bldz. 141) aan, dat twee koren van Broeders afwisselend voortzetten. Vervolgens wordt de Psalm XLVII: *Magnus Dominus*... (bldz. 154) gelezen en de dienstdoende priester zegent het kruis, terwijl hij de volgende gebeden van het Rituaal verricht: *Adjutorium nostrum*... (bldz. 144). De hoogste aanwezige Waardigheidbekleeder van het Groot Prioraat van 't Kruis hecht het op de borst van den Groot-Aalmoezenier, die dan naar het altaar van den eed gaat en met de hand op het Evangelie, den volgenden eed aflegt. „Ik N..., Groot-Aalmoezenier van „het Huis der Militie van Jezus-Christus, beloof „trouw aan onzen Groot-Meester N..., of bij diens„ontstentenis aan den Luitenant-Generaal N..., „zoowel als aan de Regels en Constitutiën der „Orde. Mogen de Almachtige God, de Aller„heiligste Onbevlekte Maagd Maria en onze

„Gelukzalige Vader, de H. Dominicus, mij bijstaan!" Vervolgens begint de Groot-Aalmoezenier zelf de plechtige mis van de Allerheiligste Maagd Maria, waaronder hij de drie volgende Oraties leest: de eerste van de H. Maagd: *Concede nos...* (bldz. 147); de tweede voor de Broeders: *Praetende, Domine famulo tuo...* (bldz. 147); de derde van den H. Geest: *Deus qui corda fidelium...* (bldz. 132)

Bij het *Agnus Dei* geeft de Groot-Aalmoezenier de broederlijke omhelzing aan den Aalmoezenier van het Groot-Prioraat, die ze overbrengt op de andere Waardigheidbekleeders naar hunne rangorde.

Na de mis zingt men het *Te Deum.*. (bldz. 148) dat gevolgd wordt door den Psalm CXVI: *Laudate Dominum, omnes gentes...* (bldz. 150).

HOOFDSTUK III.

Ceremonieel in geval van overlijden.

Bij overlijden van een lid der Orde beijveren zich al de Broeders van zijn Prioraat door het bijwonen der begrafenis en door hunne gebeden hem de gevoelens van vriendschap en wederzijdsche verplichtingen te bewijzen, die aan gene zijde van 't graf moeten voortbestaan.

Het Prioraat laat in de kapel voor de rust

zijner ziel eene stille mis lezen, waartoe zijne familie wordt uitgenoodigd. Alle leden moeten bovendien, tot zijne intentie, den gewonen rozenkrans van eene week, of de Getijden der H. Maagd bidden en zoo mogelijk de H. Communie voor hem opdragen.

De Raad van het Gewest waartoe hij behoorde, zoowel als de Hoofdraad bidden voor hem een *De Profundis*... (bldz. 157).

Het staat de familie van den overledene vrij op zijne lijkkist de hem toebehoorende eereteekens neer te leggen.

De plichten der Broeders zijn door het Ceremonieel vastgesteld, als volgt:

§ 1. — *Voor de Broeders en de Ridders.*

Bij den dood van eenen Broeder worden ten minste 10 leden van den 2^{den} graad en een Kapitein, naar loting ambtshalve aangewezen om met de rangteekens der Orde de begrafenis bij te wonen.

Bij den dood van eenen Ridder bestaat het officieele gezantschap voor de begrafenis uit 5 Broeders, 10 leden van den 3^{den} graad en twee Kapiteins, allen voorzien van hunne rangteekens.

De Prior laat zich altijd vertegenwoordigen.

§ 2. — *Voor de Waardigheidbekleeders.*

A. — Waardigheidbekleeders der Prioraten.

Bij overlijden van een dezer Waardigheidbekleeders bestaat het bij loting aangewezen gezantschap tot het bijwonen der begrafenis :

Voór eenen Kapitein : uit 10 Broeders, 10 Ridders, 3 Kapiteins en den Kapitein-Generaal als vertegenwoordigers van het Prioraat ;

Voor den Kapitein-Generaal, den Opper-Ceremoniemeester, den Schatbewaarder en den Novicenmeester : uit 15 Broeders, 10 Ridders, 4 Kapiteins, den Ceremoniemeester of diens plaatsvervanger als vertegenwoordiger van 't Prioraat, en den Onder-Prior, afgevaardigd door den Prior.

Voor eenen Onder-Prior : uit 15 Broeders, 15 Ridders, den Kapitein-Generaal aan 't hoofd zijner Kapiteins, den Ceremoniemeester en den Prior.

B. — De Prior.

Bij overlijden van eenen Prior moeten zich al de Broeders en Ridders van het Prioraat gezamenlijk naar zijne begrafenis begeven, voorafgegaan door de Waardigheidbekleeders met den Onder-Prior aan 't hoofd.

De Ceremoniemeester draagt de rangteekens van den overledene, indien zijne familie daarin

toestemt op een kussen, achter den lijkwagen.

Het Prioraat laat in de kapel voor zijne zielerust eene hoogmis opdragen, waartoe zijne familie, zoowel als de leden en de hierboven vermelde Waardigheidbekleeders ter bijwoning worden uitgenoodigd. Al zijne Broeders van 't Prioraat moeten tot zijne intentie, den gewonen rozenkrans van eene week of de Getijden van de H. Maagd bidden en zoo mogelijk, voor hem de H. Communie opdragen. De Raad van 't Gewest, waarvan hij deel uitmaakte, zoowel als de Hoofdraad bidden voor hem een *De Profundis*... (bldz. 157).

C. — De Aalmoezenier.

Bij overlijden van eenen Aalmoezenier volgt men hetzelfde ceremonieel als bij den dood van eenen Prior.

D. — Grootwaardigheidbekleeders.

Bij den dood van eenen Commandeur, tevens lid van den Gewestelijken Raad, van den Opper-Ceremoniemeester, van den algemeenen Schatbewaarder, van den algemeenen Novicenmeester, van den Kanselier, van eenen Groot Prior of van eenen Groot-Commandeur moeten de Broeders en de Ridders van het Groot-Prioraat zich gezamenlijk naar zijne begrafenis begeven, voorafgegaan door hunne Waardigheidbekleeders met den Prior aan 't hoofd.

De Grootwaardigheidbekleeders rekenen het zich van hunnen kant tot plicht, de begrafenisplechtigheid bij te wonen.

Met toestemming van de familie des overledenen draagt de Ceremoniemeester van het Groot-Prioraat diens rangteekens op een kussen achter den lijkwagen. Na hem komen de andere Waardigheidbekleeders volgens rangorde.

Voor de rust zijner ziel wordt eene mis gezongen in de kapel van de Orde, waar een catafalk wordt geplaatst waarop zijne bijzondere rangteekens gelegd worden.

Zijne familie, de leden en de Waardigheidbekleeders van het Groot-Prioraat, zoowel als de Grootwaardigheidbekleeders, worden tot die plechtigheid uitgenoodigd. Voor de Commandeurs, de Groot-Priors en de Groot-Commandeurs wordt eene tweede mis gezongen in de kapel van 't Groot-Prioraat waaraan zij verbonden zijn. Al de Kapittels van hunne respectieve Gewesten moeten tot hunne intentie een *De Profundis*... (bldz. 157) bidden.

Wat den leden van 't Groot-Prioraat betreft, dezen moeten buitendien den gewonen rozenkrans van eene week, of de Getijden der H. Maagd bidden en zoo mogelijk, voor hen eene H. Communie opdragen. (1)

---

(1) Het ceremonieel bij geval van 't overlijden eens gewestelijken Commandeurs is hetzelfde, als dat voor de Grootwaar-

E. — De Groot-Meester.

De Luitenant-Generaal is gehouden in den kortst mogelijken tijd den Hoofdraad bijeen te roepen, om dezen den dood van den Groot-Meester aan te kondigen en bezit te nemen van de macht overeenkomstig de Regels en Constitutiën.

Hij moet tegelijkertijd een officieel bericht van die twee gebeurtenissen zenden, aan alle Groot Commandeurs, Groot-Priors en Commandeurs van de Orde.

In dezelfde zitting neemt de Hoofdraad de noodige maatregelen voor de begrafenis en voor den lijkdienst, die in de kapel moet gehouden worden.

Alle Hoog-Waardigheidbekleeders met den Luitenant-Generaal aan 't hoofd, alle Waardigheidbekleeders van 't Groot-Prioraat des Gewests, waar de Grootmeester zetelt, een gezantschap van 't Groot-Prioraat van 't Kruis, een ander van al de Gewestelijke Raden en zoo mogelijk, zelfs van al de Kapittels moeten de begrafenis bijwonen, zoowel als de plechtige mis, die later in de kapel wordt gezongen, en waartoe de familie van den overledene wordt uitgenoodigd.

---

digheidbekleeders (bldz. 91). Daarenboven moeten de Priors en een gezantschap der Kapittels en der leden van de onder zijn gezag staande Prioraten, bij de begrafenisplechtigheden tegenwoordig zijn.

In de nabijheid van 't koor wordt een catafalk opgericht, aan welks hoeken zich vier der oudste Ridders van de Orde plaatsen. Achter, op een kussen, bevinden zich de rangteekens van den Groot-Meester, zijn degen en zijn gebroken zegel; rechts de Bannier met rouwfloers omhangen en door hare eerewacht omringd.

Met zwart laken overdekte zetels zijn bestemd voor de Grootwaardigheidbekleeders en de familie des overledenen.

Het koor voert gedurende de mis lijkzangen van 't rituaal uit.

De Groot-Aalmoezenier of een ander voornaam priester verricht de gewone gebeden bij de lijkbaar.

De Gewestelijke Raden en de Kapittels laten eene mis zingen in hunne kapel voor de rust der ziel van den overleden Groot-Meester.

Al de Waardigheidbekleeders en de leden der Prioraten zijn verplicht deze bij te wonen. Bovendien zijn zij gehouden tot zijne intentie den gewonen rozenkrans van eene week of de Getijden der H. Maagd te bidden, en zoo mogelijk, aan God de H. Communie voor hem op te dragen.

F. — De Luitenant-Generaal.

Bij geval van overlijden van den Luitenant-Generaal neemt men hetzelfde ceremonieel in acht als voor den Groot-Meester. Deze laatste

moet persoonlijk den lijkstoet vergezellen en den in de kapel gehouden lijkdienst bijwonen.

Nochtans is het zenden van afgevaardigden niet verplichtend voor de Kapittels.

Het hoofd der Orde doet den Hoofdraad bijeenkomen, om hem het overlijden van den Luitenant-Generaal mede te deelen en de noodige maatregelen voor de begrafenis te nemen. Deze gebeurtenis wordt officieel bericht aan de Groot-Commandeurs, aan de Groot-Priors en aan de Commandeurs.

G. — De Groot-Aalmoezenier.

Bij overlijden van den Groot Aalmoezenier gaat men op dezelfde wijze te werk als voor den Luitenant-Generaal, en men volgt hetzelfde ceremonieel. De gebeden bij de lijkbaar worden verricht of door een der Aalmoezenier van de Orde, of door eenen van den Hoofdraad aangewezen geestelijken.

HOOFDSTUK IV.

Ceremonieel der algemeene vergaderingen.

De groote vergaderingen der Orde, die der Gewesten, evenals die der Prioraten, worden gehouden in de hoofdzaal van 't Prioraat. Op de tafel, waarom de Waardigheidbekleeders

volgens rangorde plaats nemen, moet zich het kruisbeeld bevinden en aan 't einde der zaal het wapenschild der Orde. Al de Broeders dragen het kruis aan een Ordelint; wat de Waardigheidbekleeders aangaat, dezen moeten bovendien het stadsgewaad en den witten das dragen. De Ceremoniemeester waakt over de goede orde en de inachtneming van 't Ceremonieel.

De vergaderingen beginnen met den groet: *Laudetur Jesus-Christus*,.. (bldz. 131), en de gebeden: *Veni Sancte Spiritus*... (bldz. 131), Psalm CXXXII: *Ecce quam bonum*... (bldz. 137), het Epistel en het Evangelie van den dag. Zij eindigen met den Psalm VIII: *Domine Dominus noster*... (bldz. 137), de aanroepingen (bldz. 135): *Heilig Hart van Jezus*..., *Onze Lieve Vrouw van den H. Rozenkrans*..., *Gelukzalige Vader*, *H. Dominicus*... en den vreugderoep: *Leve Jezus-Christus*..· (bldz. 131).

HOOFDSTUK V.

Regel der voorrangsrechten.

De Groot-Meester heeft den voorrang boven alle andere Waardigheidbekleeders der Orde. De Luitenant-Generaal bekleedt den tweeden rang. Hij plaatst zich aan de rechterzijde van den Groot Meester, de Groot-Aalmoezenier aan de linker. De Groot-Commandeurs en de Groot-Prior van het Kruis hebben denzelfden rang.

Na hem komen in de volgende orde: de Groot-Commandeurs, de Groot-Priors, de Kanselier, de Algemeene Novicenmeester, de Algemeene Schatbewaarder, de Opper-Ceremoniemeester, de Commandeurs, de Priors, de Aalmoezeniers, de Onder-Priors, de Kapiteins-Generaal, de Novicenmeesters, de Schatbewaarders, de Ceremoniemeesters en de Kapiteins.

Indien een voornaam persoon, een bisschop b. v., eene vergadering van de Orde met zijne tegenwoordigheid vereert, geeft men hem het eerevoorzitterschap, maar de hoogste Waardigheidbekleeder, gezeten aan zijne rechterhand, regelt den gang der zitting.

TITEL XII.

HET GEWAAD.

HOOFDSTUK I.

Gewaad der Broeders en der Ridders.

§ 1. — *De Broeders.*

Het gewaad van den Broeder is geheel van zwart laken en bestaat uit: eene broek, met witte strook afgezet, een jas met het Ordekruis op het borststuk geborduurd en met eene dubbele rij zilveren knoopen; eenen mantel met eenen in twee eikels eindigenden knoopgordel van witte wol en een op den linker schouder geborduurd Ordekruis; eenen zwart vilten middelmatig geranden hoed volgens voorschrift, met het *labarum* in 't midden.

De Broeder draagt het kruis op de borst aan een lint met de kleuren der Orde.

§ 2. — *De Ridders.*

Het gewaad van den Ridder bestaat uit eene broek van blauw laken met gouden strook, eene wit lakenschen jas met blauwe opslagen

en blauwen kraag, het kruis der Orde op het borststuk geborduurd en eene dubbele rij gouden knoopen; eenen zwart lakenschen mantel met eenen in twee eikels eindigenden knoopgordel van witte zijde en een op den linker schouder geborduurd Ordekruis; eenen zwart vilten middelmatig geranden hoed volgens voorschrift, met het *labarum* in 't midden en een wit veertje op de linkerzijde.

De Ridder draagt den degen met de wapenen der Orde er op, aan eenen zwarten riem en het kruis op de borst aan een lint, met de kleuren der Orde.

HOOFDSTUK II.

Gewaad der Waardigheidbekleeders.

De Waardigheidbekleeders van elken rang zijn gekleed in 't Riddergewaad met de volgende onderscheidingen:

De Kapitein heeft 1 zilveren boordsel op de beide mouwopslagen;

De Kapitein-Generaal, 2 zilveren boordsels op de beide mouwopslagen en 1 zilveren ster op den kraag;

De Onder-Prior 3 zilverenboordsels op de beide mouwopslagen en 2 zilveren sterren op den kraag;

De Prior, 1 gouden boord op de beide mouwopslagen en 3 zilveren sterren op den kraag;

De Commandeur 2 gouden boordsels op de beide mouwopslagen en 1 gouden ster op den kraag;

De Groot-Prior 2 gouden boordsels op de beide mouwopslagen en 2 gouden sterren op den kraag;

De Groot-Commandeur 3 gouden boordsels op de beide mouwopslagen en 2 gouden sterren op den kraag;

De Novicenmeester, de Ceremoniemeester, en de Schatbewaarder van 't Prioraat dragen op kraag en mouwen een smal boordsel in zilver; de Waardigheidbekleeders van den Hoofdraad, de Opper-Ceremoniemeester, de Algemeene Schatbewaarder, de Algemeene Novicenmeester en de Kanselier, gouden boordsels.

Al de Waardigheidbekleeders dragen het kruis op de borst aan een lint met de kleuren der Orde. De Grootwaardigheidbekleeders, zoowel als de Priors en de Aalmoezeniers, dragen het om den hals aan het ordelint.

HOOFDSTUK III.

GEWAAD VAN DEN LUITENANT-GENERAAL.

Het gewaad van den Luitenant-Generaal bestaat uit: eene broek van blauw laken met twee gouden strooken; een wit-lakenschen jas

met kraag en opslagen van blauw laken, 4 gouden boordsels op de mouwen en 3 gouden sterren op den kraag, het kruis der Orde op het borststuk gestikt en eene dubbele rij gouden knoopen; eenen zwart lakenschen mantel met eenen in twee eikels eindigenden wit-zijden knoopgordel en het Ordekruis op den linker schouder gestikt; eenen zwart vilten hoed met middelmatigen rand volgens voorschrift, met het *labarum* in 't midden en eene witte en zwartte veer op de linkerzijde. De Luitenant-Generaal draagt om den hals het kruis aan het Ordelint, hij draagt den degen voorzien van de wapenen der Orde aan eenen zwarten riem en kruiselings de zijden sjerp, met de kleuren der Militie waaraan twee gouden eikels aan 't einde bevestigd zijn.

HOOFDSTUK IV.

GEWAAD VAN DEN GROOT-MEESTER.

De Groot-Meester heeft hetzelfde gewaad als de Luitenant-Generaal; bovendien draagt hij eenen mantel met sleep en de groote halsketen der Orde van de Militie van Jezus-Christus.

TITEL XIII.

EERVOLLE ONDERSCHEIDING.

„Het Groot-Prioraat van 't Kruis".

De naam van *Groot-Prioraat van 't Kruis*, is een eere-titel, uitsluitend voorbehouden aan 't Groot-Prioraat van Parijs.

Dit buitengewoon voorrecht is aan Parijs verleend, omdat het Prioraat van 't Kruis van Parijs aan de Orde van de Militie van Jezus Christus het leven geschonken heeft, omdat haar hoofd, Luitenant-Generaal geheeten, van de bevoegde macht de vergunning gekregen heeft de Orde weer te herstellen, omdat hij haar de tegenwoordige Regels en Constitutiën geschonken heeft, en omdat de commissie, belast met haar onder zijne leiding te voltooien, was samengesteld uit den Kanselier en eenen Secretaris, leden van 't zelfde Prioraat van 't Kruis.

Bovendien, den 14 September, op het Feest der Verheffing van het H. Kruis, heeft de Hoogeerwaarde Algemeene Overste der Predikheeren zich gewaardigd, eene vergadering bij te wonen van de voornaamste Broeders

van 't Prioraat van 't Kruis van Parijs, vergaderd in de woning van den Luitenant-Generaal.

De titels van Grootkruis, Prior, Onder-Prior, Kapitein-Generaal en Kapitein van 't Kruis zijn eervolle onderscheidingen, die verleend kunnen worden voor buitengewone diensten aan de Militie bewezen

De Hoofdraad alleen heeft het recht, deze titels te verleenen en in naam van den Groot-Meester de daarbij behoorende brevetten af te geven.

De werkende of honoraire Waardigheidbekleeders van 't Kruis vormen de eerewacht van de banner der Orde. Zij verschijnen in verschillende plechtigheden om er den luister van te verhoogen (bladz. 79 en 94). Inzonderheid is het de Groot-Prior van Parijs of bij diens ontstentenis de aanwezige hoogste titularis van 't Kruis, die bij de plechtigheid der installatie van den Groot-Meester, dezen de halsketen der Orde omhangt.

De Groot-Prior van 't Kruis en de Grootkruisen hebben den rang van Groot-Commandeur.

De Registers der Prioraten, der Gewesten en der Kanselarij moeten melding maken van dezen titel alsmede van de namen der titelvoerders.

Zij behooren met afwijking van 't algemeen recht onder het rechtsgebied van 't Groot Prioraat van Parijs, zoo zij niet leden zijn van den Hoofdraad.

TITEL XIV.

Kenmerkende Titels.

Alle leden der Orde, welke ook hun graad of hunne Waardigheid zij, worden Broeders genoemd in den waren geest der christelijke gelijkheid en ter herinnering aan onze geestelijke verbroedering.

Deze benaming vervangt die van Mijnheer in alle officieele berichten; zij moet dus altijd den naam of de hoedanigheid der leden voorafgaan.

Voorbeeld: Broeder N. of Broeder Groot-Meester.

De Broeders en de Ridders spreken elkander toe in deze bewoordingen: Waarde Broeder.

De Waardigheidbekleeders dragen en ontvangen van hunne Broeders de volgende kenmerkende titels:

De Groot-Meester der Orde wordt *Allerdoorluchtigste Excellentie, genoemd*;

De Luitenant-Generaal, *Zeer Doorluchtige*;

De Groot Aalmoezenier, *Zeer Eerwaarde*;

De Groot-Commandeur, de Groot-Prior, de Kanselier, de Algemeene Novicenmeester, de Algemeene Schatbewaarder, de Opper-Ceremoniemeester, de Commandeurs, *Zeer Geëerde*;

De Priors, *Geëerde*;
De Aalmoezeniers, *Eerwaarde*;
De Onder-Priors en de Kapiteins-Generaal, *Zeer Geachte*;
De Kapiteins, *Geachte*.

TITEL XV.

EMBLEMA'S, ZINNEBEELDEN EN ZEGELS.

De Emblema's der Orde zijn: Het Kruis, het Wapenschild en de Bannier.

De voornaamste zinnebeelden zijn: De Palmboom, de Denneboom en de Pijnboom.

HOOFDSTUK I.

EMBLEMA'S.

§ 1. — *Het Kruis.*

Het Kruis van de Militie van Jezus-Christus is zwart gevlekt en met leliën versierd en herinnert aan de vier voornaamste vertakkingen der Orde in 't verleden. (Zie Wapenschild) (1)

Bovenop prijkt de koninklijke kroon, versierd

(1) Het beteekent voor hen, die het heden dragen, dat zij het gebed moeten paren aan de daad en den geest van opoffering voor de uitbreiding van de maatschappelijke heerschappij van onzen Heer Jezus-Christus.

met het monogram van Christus volgens het *Labarum*: $\frac{P}{X}$ (1)

Boven aan prijkt het emblema der H. Drievuldigheid tusschen de woorden van den H. Aartsengel Michaël, Lucifer verpletterend: *Quis ut Deus!* Wie is Gode gelijk!

Onder aan, dat van het Pausschap.

In het midden, JHS— Jezus Christus *Rex Regum*, Jezus-Christus, Koning der Koningen, met de H.H. Harten van Jezus en Maria, verbonden door de nagels van het Bitter Lijden. (2)

Aan het uiteinde van den rechterarm het ouderwets gekroonde monogram, van de Allerheiligste Maagd. (3)

Aan het uiteinde van den linkerarm het eveneens ouderwets gekroonde monogram van den H. Jozef, patroon der geheele Kerk.

Alle Broeders der Orde hebben een wit glazu-

---

(1) $\frac{P}{X}$ Dit teeken wil in 't Grieksch zeggen *Christianus* of *Christus*. In 't latijn vertaalt men het door *Pax Christi*. Het staat op de kroon, die het Kruis van de Militie bestrijkt, gelijk het weleer stond op die van keizer Constantijn, die het er op liet graveeren, zoowel als op de helmen zijner soldaten, terwijl hij zich verklaarde tot dienaar van den Koning der Koningen.

(2) Deze drie emblema's beteekenen: 1° Liefde van God tot de menschen; 2° Smarten geleden voor hun heil; 3° Hulp, bescherming, troost, welke zij door Maria kunnen verkrijgen.

(3) Om te herinneren dat nooit haar naam te vergeefs is aangeroepen geworden, en dat de Rozenkrans het gebed bij voorkeur moet zijn der leden der Militie.

ren Kruis, afgezet met leliebloemen, van wit en zwart glazuur, het midden gedeelte van 't kruis is van goud, de kroon, de emblema's en de opschriften van verguld zilver.

De Waardigheidbekleeders dragen buitendien het monogram van Christus volgens het *Labarum* $\frac{P}{X}$ tusschen de armen van het Kruis.

Dit Kruis is vastgehecht aan een lint met de kleuren der Orde: zwart aan de beide randen en wit in 't midden, in tweeën gescheiden door eene blauwe streep.

Het glazuren kruis is dat, 't welk men bij de plechtigheden en vergaderingen der Militie draagt. Een ander van klein model is aangenomen voor alle dagen (1)

§ 2. — *Het Wapenschild.*

De Orde van de Militie van Jezus-Christus voert:

Op een rood veld 4 kwartieren geplaatst in de hoeken van 't schild. — Het eerste kwartier voert in een groen veld een met leliën bezet kruis, gescheiden in twee gelijke deelen, waarvan het eene wit, het ander zwart gekleurd is (het is dat

---

(1) Mr. Vever, Juwelier van de Orde, 19, rue de la Paix, te Parijs, zal kruisen van de Militie leveren aan de Broeders en Zusters, mits van behoorlijke machtiging voorzien.

van de Militie van den Rozenkrans met den gedenkpenning van Onze Lieve Vrouw in 't midden); — het tweede overkruis in een grondveld een rood krukkenkruis, in 't midden voorzien van een zwart monogram van Christus (het is dat van de Militie van St. Pieter Martelaar); — het derde voert op een veld van zilver een zwart van onderen toegespitst kruis, aan beide zijden omgeven door 3 zwarte sterren, twee rechts en eene links aan de punt, (het is dat van de *Gaudenti* of van den tak der Militie van Venetië, van *Santa Maria Gloriosa*); — het vierde voert op een zwart veld een met leliën bezet kruis, voorzien van het monogram van Christus, beide van goud (het is dat van de Militie van 't Kruis van Jezus-Christus, een tak in Spanje). — Over zijn geheel voert het in een blauw veld een zwart gevlekt en met leliën versierd rood Ordekruis met het gouden monogram van Christus en in 't midden het monogram van Christus, omgeven door de leus: *Rex Regum*, en de beide Harten van Jezus en Maria, alles in goud; het kruishoofd, voorzien van den driehoek, het zinnebeeld der H. Drievuldigheid, omgeven door de leus: *Quis ut Deus!* de armen van het Kruis, voorzien van de onderwets gekroonde monogrammen van Maria en Jozef, eindelijk aan den voet van het kruis de rangteekens van het Pausschap; genoemd kruis rust op een veld van goud en is versierd met leliën, gescheiden deels in wit, deels in zwart en omgeven door 3 gouden sterren, 2 en 1 geplaatst.

Het schild is omgeven door de groote halsketen der Orde, die gevormd wordt door schakels, dragende 9 tiara's of drievoudige gouden kronen, in elke kroon bevindt zich een zwaard en eene brandende fakkel die kruisgewijze over elkander geplaatst zijn; onder aan de keten hangt het groote Ordekruis.

Schildhouders: Kruiselings geplaatste dennen en pijntakken, palmtakken loodrecht omgevende, het geheel van groen en verbonden door een blauw lint met zilveren rand en zwarten opslag, de kleuren der Militie, waaronder de leus: *Digitus Dei est hic* (1).

Het schild, bedekt door de keizerskroon en omhangen met den rooden, met hermelijn gevoerden Koningsmantel.

§ 3. *De Bannier.*

De Bannier der Orde is van witte zijde, omboord door zwarte zijde, het geheel omzoomd met een blauw zijden bies en omzet met gouden franjes. In het midden bevindt zich het wapenschild der Militie met de volgende Latijnsche opschriften in gulden letters:

---

(1) De oude leus van het Rijk van Israël is ook de onze; want het Koningschap van Christus, ontsproten uit den koninklijken stam van David is een eeuwig Koningschap. Het beteekend dat Jezus-Christus onze Koning is, dat Hij onzen wil beveelt en ons den zijnen te kennen geeft.

Boven het wapenschild:

Et eris corona gloriae in manu Domini, et diadema regni in manu Dei tui.

Isaïa, C. LXII, V, 3.

Gij zult eene eerekroon zijn in de hand desHeeren, en eene koningskroon in de hand van God.

Isaïas, C. LXII. V. 3.

In den rechter bovenhoek:

... Et dabit illi Dominus Deus sedem David Patris ejus et regnabit in domo Jacob in aeternum et regni ejus non erit finis.

Luc. 1. C.

De Heer zal hem den troon van David zijnen Vader, schenken,en hij zal eeuwig heerschen over het huis van Jacob, en zijne heerschappij zal geen einde hebben.

Luc. 1. C.

In den linkerhoek:

Excelsus super omnes gentes Dominus, et super coelos gloria ejus.

Ps. CXII, V. 4.

De Heer is verheven boven alle volkeren en Zijne glorie boven de Hemelen.

Ps. CXII, V. 4.

In den rechter benedenhoek:

A solis ortu usque ad occasum, laudabile nomen Domini.

Ps. CXII, V. 3.

De naam des Heeren zij geprezen van den opgang tot den ondergang der zon.

Ps. CXII, V. 3.

In den linkerhoek:

Cum effuderis esurienti animam tuam, et animam afflictam repleveris, orietur in tenebris lux tua, et tenebrae tuae erunt sicut meridies.

Isaia, C. LVIII, V. 10.

Zoo gij den arme bijstaat met eene ontboezeming des harten en de bedroefde ziel met troost vervult, zal uw licht zich in de duisternissen verheffen en uwe duisternissen zullen worden gelijk de middag.

Isaïas, C. LVIII. V. 10

Op de andere zijde der bannier, boven de kroon:

Et ponam eis signum.	Ik zal mijne bannier onder hen verheffen.
Isaïa, C. LXVI, V. 19.	Isaïas, C. LXVI, V. 19.

In den rechter bovenhoek:

Haec dicit Dominus: Rex Israël, et Redemptor ejus Dominus exercituum. Ego primus, et ego novissimus, et absque me non est Deus.	Ziehier wat de Heer zegt: de Koning van Israël, en zijn Verlosser, de Heer der heirscharen. Ik ben de eerste, en ik ben de laatste, en er is geen andere God dan ik alleen.
Isaïa, C. XLIV, V. 6.	Isaïas, C. XLIV. V, 6.

In den linkerhoek:

Surge illuminare, Jerusalem: Quia venit lumen tuum et gloria Domini super te orta est.	Sta op, Jerusalem, ontvang het licht, want uw licht is gekomen en de glorie van den Heer heeft zich boven u verheven.
Isaïa, C. LX, V. 13.	Isaïas, C. LX, V. 13.

In den rechter beneden hoek:

Gloria Libani ad te veniat, abies et buxus et pinus simul ad ornandum locum sanctificationis meae, et locum pedum meorum glorificabo.	De glorie van den Libanon zal in u komen, de den, de palm en de pijnboom zullen gezamenlijk tot sieraad strekken voor mijn heiligdom en ik zal de plaats verheerlijken, waar mijne voeten zullen gerust hebben.
Isaïa, C. LX, V. 13.	Isaïas, C. LX, V. 13.

In den linker hoek:

Frange esurienti panem tuum, et egenos vagosque induc in domum tuam: cum videris nudum operi eum, et carnem tuam ne despexeris.	Deel uw brood met hem, die honger heeft, en doe in uw huis de armen binnentreden en hen, die niet weten waarheen zij zich begeven. Wanneer gij eenen naakte ziet, kleed hem en veracht niet uw eigen vleesch.
Isaïa, C. LVIII, V. 7.	Isaïas, C. LVIII, V. 7.

HOOFDSTUK II.

Zinnebeelden.

De voornaamste zinnebeelden der Orde zijn:

De den, de palm en de pijnboom, gelijk men zien kan in het Wapenschild en in het opschrift van de Bannier:

Gloria Libani ad te veniat, abies, et buxus, et pinus simul ad ornandum locum sanctificationis meae, et locum pedum meorum glorificabo.	De glorie van den Libanon zal tot u komen, de den, de palm en de pijnboom zullen gezamenlijk tot sieraad strekken voor mijn heiligdom, en ik zal de plaats verheerlijken, waar mijne voeten zullen gerust hebben.
Isaïa, C. LX, V. 13.	Isaïas, C. LX, V. 13.

De den is het zinnebeeld der eeuwigheid, de palm, dat der standvastigheid en de pijnboom, dat der verhevenheid.

De aangestoken kaars, die de Aalmoezenier den Broeder bij de plechtigheid der opname overhandigt, stelt het levendig geloof voor, dat zijnen wil moet bezielen en de zoete naastenliefde, die hij vooral jegens zijne Broeders moet beoefenen.

Het Brood, dat de Broeder onder de Offerande van de mis voor zijne opname offert, beteekent de broederlijke liefde en de gastvrijheid, welke tot het wezen der Militie behooren.

De sporen, die men den Ridder bij de plechtigheid zijner opname aandoet, zijn het zinnebeeld van den prikkel, dien zijn nieuwe titel hem geven moet voor de deugd, voor de eer en voor de glorie van God.

HOOFDSTUK III.

Zegels.

Alle zegels dragen het wapenschild der Orde met de volgende Latijnsche inschriften:

1°. Bovenaan: *Ordo equestris Militiae Jesu Christi;*

2°. Onderaan:

A. Voor den Groot-Meester.

NN. (zijne voornamen en naam) *Magister Maximus.*

X. (het jaartal der aanvaarding van het Grootmeesterschap).

B. Voor den Luitenant-Generaal.

NN. (zijne voornamen en naam) *Locum tenens generalis.*

C. Voor den Kanselier.

Cancellarius.

D. Voor den Algemeenen Schatbewaarder.

Thesaurarius generalis.

E. Voor de Groot-Commandeurs.

Magnus Commendator Provinciae N. (naam van het Gewest).

F. Voor den Groot-Prior van 't Kruis.

Magnus Prior Crucis, Lutetiae, Provinciae Galliarum.

G. Voor de Groot-Priors.

Magnus Prior N. (naam van 't Groot-Prioraat) *Provinciae* N. (naam van 't Gewest).

H. Voor de Priors.

Prior N. (naam van 't Prioraat) N. (naam van de plaats).

TITEL XVI.

HET BOEKHOUDEN EN DE VOORNAAMSTE REGISTERS.

HOOFDSTUK I.

Registers der Prioraten.

§ 1. *Inschrijvingsregisters.*

De Kanselarij geeft aan elk Groot-Prioraat alle aanwijzingen, om de noodige registers op te maken voor het boekhouden en voor de inschrijving der leden van de verschillende Prioraten, die onder hetzelfde rechtsgebied zijn geplaatst.

Elk Prioraat moet een Register hebben volgens het aangenomen model, waarin alle Broeders van zijn gebied zijn ingeschreven.

De bladzijden van dit Register moeten verdeeld zijn in kolommen met de volgende aanwijzingen aan 't hoofd.

1ste kolom: Nummers van 't Register van 't Prioraat
2de — — — van 't Gewest.
3de — — — van 't Algemeen Register.

4de kolom. Namen der leden.
5de — Leeftijd.
6de — Beroep.
7de — Adressen.
8ste — Namen der Gewesten.
9de — Namen en nummers van 't stamregister der getuigen (peters).
10de — Namen en nummers van 't stamregister der Priors en aanwijzing der Prioraten, die de opname gedaan hebben.
11de — Namen en nummers van 't stamregister der Priors en aanwijzing der respectieve Prioraten.
12de — Dagteekeningen der opnamen in de drie graden. (1)
13de — Aanwijzing der Waardigheden en dagteekeningen der benoemingen.
14de — Dagteekeningen van Overlijden.

A. Over de opname.

Bewijzen van Opname of van Aanvraag.

De opname bestaat daarin, dat men den Novice het bewijs van opname, in A laat onderteekenen (zie biljet van opname).

Voor de aanvraag of opname onderteekenen de getuigen (Peters) mede het bewijs in B; zij schrijven in C hunne nummers van 't stamregis-

(1) Deze kolom is verdeeld in drie andere kolommen met de afdeelingen: Novicen, Broeders, Ridders.

ter. De onderteekende en mede-onderteekende bewijzen worden aan den Prior overhandigd voor de opname van den candidaat.

De Prior geeft een volgnummer aan het bewijs van aanvraag in D (welke ook de plaats van herkomst zij van den aannemeling). Hij schrijft de toetreding over in het register van het Prioraat. Hij plaatst het zegel van 't Prioraat op het bewijs in E, en onderteekent het eindelijk in F.

Alle bewijzen van opname worden gezonden aan 't Groot-Prioraat voor de inschrijving op het Gewestelijk register, vervolgens drukt dit er het zegel van 't Groot-Prioraat van 't Gewest op, en zendt ze aan de Kanselarij. Deze laat in het Algemeen register een stamnummer inschrijven, dat hij den Broeder geeft, en waardoor deze wordt aangewezen in de briefwisseling tusschen het Prioraat, het Groot-Prioraat en de Kanselarij.

De Novicen zoowel als de Broeders moeten hun stamnummer kennen, te weten dat 't welk is overgedragen in 't Grootboek. Ofschoon elke Prior de opneming kan volvoeren, is het echter verkieselijk ze te laten doen door den Prior tot wiens gebied de getuigen (Peters) behooren.

B. Rangschikking der bewijzen van opname,

De bewijzen van opname worden aan de respectieve Prioraten teruggezonden door tusschen-

komst van 't Groot-Prioraat des Gewests. Zij worden gerangschikt in een afzonderlijken omslag. Wanneer een Broeder is opgenomen door een Prior, tot wiens Prioraat het bewijs van opname niet moet teruggaan, wordt hij ambtshalve overgeschreven en de Prior vervult in G de formaliteiten, hierboven beschreven onder letter A. (Zie opname). Hij geeft een nieuw rangnummer aan het bewijs van opname en schrijft het in zijn Register in.

Bij overlijden van eenen Broeder moet zijn bewijs van opname worden teruggezonden naar de Kanselarij, met vermelding der dagteekening van overlijden op de keerzijde.

§ 2.— *Registers van het Schatmeesterschap.*

A. Kasboek.

Elk Prioraat moet een afzonderlijk Register of kasboek hebben, waarin de Schatmeester dag op dag de sommen inschrijft, die gestort worden, als jaarlijksche bijdragen, belastingen, giften, enz. en die welke uitgegeven zijn.

B. Boek der inventarissen.

Ook wordt door den Schatmeester een hulpregister der inventarissen gehouden. De inventarissen worden opgemaakt volgens de voorschriften der Regels en Constitutiën van de Orde.

§ 3.— *Afschrift der brieven.*

De Waardigheidbekleeder, die de plaats bekleedt van Secretaris van 't Prioraat moet in goeden staat houden de geheele briefwisseling van zijn Prioraat, zoowel als het boek van de afschriften der brieven.

HOOFDSTUK II.

GEWESTELIJKE REGISTERS.

Elk Groot-Prioraat moet dezelfde registers hebben, als de Prioraten, die tot zijn rechtsgebied behooren.

Het heeft buitendien een gewestelijk register, waarin, naar het respectieve Prioraat, de Broeders en Zusters van 't zelfde Gewest zijn ingeschreven volgens de volgorde, vastgesteld door de gezamenlijke Prioraten.

Een Groot-kasboek van 't Gewest wordt gehouden door den Schatmeester en dient om alle vrijwillige bijdragen, belastingen, enz. van de Prioraten der Broeders en der Zusters in te schrijven, om zoodoende aan het Algemeene Schatmeesterschap een middel aan de hand te geven ter vergelijking met zijne eigen registers, en om zooveel mogelijk een te ingewikkeld boekhouden te vermijden.

Een register der inventarissen van het Gewest

moet geregeld door den Schatmeester gehouden worden, alsmede het Grootkasboek, waarin achtereenvolgens de inkomsten en uitgaven van 't geheele Gewest ingeschreven worden. Het boek. houden moet met nauwgezette nauwkeurigheid geschieden en zóó, dat een gemakkelijk en juist nazien mogelijk is.

De Waardigheidbekleeder, die de plaats bekleedt van Secretaris in 't Groot-Prioraat moet in goeden staat houden de geheele algemeene briefwisseling van 't Gewest van zijn gebied, alsmede het boek van de afschriften der brieven en de andere hulpboeken, die noodig zullen geoordeeld worden voor de ordelijke inrichting der geschriften.

HOOFDSTUK III.

ALGEMEENE REGISTERS.

§ 1. — *Registers en boeken der Kanselarij.*

A. Inschrijvingsregister.

Het Hoofdregister van de Militie, waarin naar de volgorde der Gewesten of der Groot-Prioraten, alle Prioraten der Broeders en der Zusters van de Orde zijn ingeschreven, is verdeeld naar de belangrijkheid der Gewesten en onderdeeld in Prioraten van Broeders en van Zusters.

Elke bladzijde bevat veertien kolommen, zooals in de registers der Prioraten en draagt aan 't hoofd dezelfde verdeelingen of opschriften.

De inschrijving zal geschieden met dezelfde nauwkeurigheid als in de registers der Prioraten, opdat er geene verwarring of ongeregeldheid in de geschriften kunne binnensluipen.

De Kanselier der Orde is verantwoordelijk voor dit register alsmede voor de bewijzen van opname, die in handen der Kanselarij moeten komen.

B. Afschrift van brieven.

De Waardigheidbekleeders, welke dienst doen als Secretarissen en Archivarissen en afhangen van de Kanselarij, moeten vooral zorg dragen, dat de briefwisseling der Militie naar alphabetische orde gerangschikt zij en dat het boek der briefafschriften voortdurend ingezien kan worden.

C. Dossiers.

Een afzonderlijk dossier wordt gehouden voor de bewijzen aangaande de atgestorven leden. Door tusschenkomst van de Groot-Prioraten verzonden, blijven zij in de Archieven der Kanselarij.

§ 2.—*Registers van het Algemeene Schatmeesterschap.*

A. Groot Kasboek.

De Algemeene Schatmeester is verplicht op

al de geschriften van dit register het oog te houden.

Het moet naar de Gewesten en Prioraten de aanwijzing bevatten van alle vrijwillige bijdragen, belastingen, giften van Broeders en Zusters, alsmede die van de uitgaven der geheele Orde en van alle geldelijke handelingen.

B. Algemeen boek der inventarissen.

Het algemeen register der inventarissen wordt insgelijks met nauwgezetheid volgens de voorschriften der Regels en Constitutiën gehouden.

TITEL XVII.

DISCIPLINAIRE STRAFFEN.

Daar alle leden der Militie wederzijdsch verantwoordelijk zijn voor de eer der Orde en verplicht in de wereld de deugden van 't openbare en afzonderlijke leven weder te doen bloeien, is het de gemeenschappelijke plicht der Broeders, aan de Regels en Constitutiën getrouw en hunner zending waardig te blijven. Want, zij mogen niet uit het oog verliezen, dat zij in de Orde zijn getreden voor de eer van God, voor hunne persoonlijke heiligmaking en tot stichting van hunnen evennaaste. Zoo echter, ten gevolge van de buitengewone zwakheid der menschelijke natuur, een lid van zijneplichten zou afwijken, dan zou hij daarop moeten gewezen worden door hen die boven hem geplaatst zijn. Maar zoo de begane fout van ernstige aard waren, dan zou het schuldige lid onderworpen worden aan de hierna vermelde straffen. Alle leden der Orde zijn aan den rechtsdwang onderworpen van de Overheid, van welke zij onmiddelijk afhankelijk zijn; maar, om eene onderdrukking van den grootere op den kleinere te beletten, kan men voor iedere beslissing eener rechtbank zich beroepen op

eene hoogere rechtsmacht en in laatste instantie op den Hoofdraad.

Als strafbare fouten in de Orde worden beschouwd alle grove inbreuken op de voorschriften van den godsdienst, van de zedenleer en van de Regels en Constitutiën. De disciplinaire straffen zijn: de waarschuwing, de berisping, ontzetting en uitsluiting.

De waarschuwing is eene straf, die daarin bestaat, dat men eenen Broeder liefderijk tot zijnen plicht roept. De berisping is eene waarschuwing, die eene ernstige vermaning bevat.

De ontzetting doet den Broeder den graad of de waardigheid verliezen, waarmee hij bekleed is. De uitsluiting berooft hem van elken rang en van elke waardigheid en verwijdert hem uit de Orde.

Artikel I. Godslastering wordt gestraft met ontzetting of uitsluiting.

Art. II. Eene openbare handeling, strijdig met den godsdienst of de goede zeden heeft naar gelang de zwaarte der schuld berisping, ontzetting of uitsluiting ten gevolge.

Art. III. Iedere inbreuk op de Regels en Constitutiën wordt gestraft naar den aard der fout en naar den graad van schuldigheid met waarschuwing, berisping, ontzetting of uitsluiting.

Art. IV. Aan de straffen vermeld onder Art. III zijn onderworpen:

1°. Gebrek aan eerbied en weerspannigheid

in de betrekkingen der Broeders als leden der Orde.

2°. Onderdrukkingen, misbruik van gezag en behandelingen kwetsend voor de waardigheid der Broeders van de zijde der Oversten jegens de minderen.

3°. Elke daad in strijd met de eensgezindheid, alsmede met de wederzijdsche verplichtingen der Broeders onderling.

Art. V. De Broeder, die, hetzij door woord, geschrift of daad, *als lid der Orde*, eenig openbaar politiek vertoon houdt, wordt gestraft met waarschuwing, met berisping of zelfs met uitsluiting, naar gelang de hoedanigheid van den overtreder, van de ruchtbaarheid der zaak of van andere verzwarende omstandigheden.

Art. VI. De leden en de Waardigheidbekleeders der Prioraten zijn in de eerste instantie aan den rechtsdwang onderworpen van hun betrekkelijk Kapittel, in verder beroep aan dien van den Gewestelijken raad en in 't hoogste beroep aan dien van den Hoofdraad.

De Grootwaardigheidbekleeders zijn onderworpen aan het rechtsgebied van den Hoofdraad waarvan zij leden zijn.

Art. VII. De Broeders echter, die met eene der eervolle onderscheidingen van 't Groot-Prioraat van 't Kruis bekleed zijn, zijn in de eerste instantie onderworpen aan den rechtsdwang van 't Groot-Prioraat van Parijs, tenzij zij leden zijn van den Hoofdraad.

Art. VIII. Bij de disciplinaire rechtbanken wordt eene zaak slechts aanhangig gemaakt langs den weg van petitie. De bevoegde Raad onderzoekt eerst of er grond bestaat haar in overweging te nemen. In geval van bekrachtiging zendt hij de zaak aan den Waardigheidbekleeder, belast om ze ter behandeling voor te bereiden. Deze zendt daarop een bericht aan den Raad, die slechts eene beslissing neemt, nadat hij de betrokken partijen gedagvaard heeft.

Art. IX. De vonnissen der Raden zijn geldig, zoo zij ten minste door de helft der leden geveld zijn, die den raad vormen. In geval van wettige verhindering van een zijner leden kan de disciplinaire rechtbank voltallig gemaakt worden door toetreding van eenen Ridder, of, bij ontstentenis, van eenen Broeder, zooveel mogelijk de voorkeur gevend aan den oudsten of te minste aan den meest bejaarden.

Art. X. De beslissingen worden genomen bij meerderheid van stemmen en bij geheime stemming. (Zie bldz. 42 en 43).

Art. XI. Zij worden aan de betrokken partijen binnen de acht dagen bekend gemaakt, door de met dezen dienst belaste Waardigheidbekleeders.

Art. XII. Elke Broeder, getroffen door de beslissing van eenen Raad kan een verzoek om genade richten tot den Groot-Meester van de Orde, of, bij ontstentenis van dezen, aan den Luitenant-Generaal.

TITEL XVIII.

PRIORAAT DER VROUWEN.

De Prioraten der Vrouwen hebben dezelfde inrichting als de Prioraten der mannen, uitgezonderd de volgende verschillen.

De hoogste Waardigheid voor de Vrouwen is die van Priorin; dan volgen die van Onder-Priorin, Novicenmeesteres, Schatbewaarster, Ceremoniemeesteres, Zelatrice (1), Archiefbewaarster en Boekbewaarster.

Deze Prioraten tellen slechts twee rangen van leden: 1° de Novicen; 2° de Zusters; die onder alle opzichten aan de Novicen en Broeders van de Prioraten der mannen gelijk zijn.

In den hoofdzetel der Gewesten staan de Vrouwen onder de opperste leiding van het Groot Prioraat. Overal elders zijn ze afhankelijk van 't gezag der Priors, in wiens rechtsgebied zij zich bevinden. Zoo er geen Prioraat van mannen in dezelfde plaats bestaat, is de Priorin in onmiddelijke verbinding met den Groot Prior van haar Gewest.

De afdeelingen voor den arbeid der Zusters

(1) Deze Waardigheid komt overeen met die van Kapitein.

zijn ingericht en werken op dezelfde wijze als die der Broeders. Nochtans zijn zij niet geroepen maatregelen, door haar aanbevolen, ten uitvoer te leggen, dan na gelijkluidend advies der Kapittels van mannen, waartoe zij behooren. De Aalmoezenier, verbonden aan 't Prioraat der Broeders en aan dat der Zusters van dezelfde plaats, moet het Kapittel der Dames bijwonen en deelnemen aan de beraadslagingen en stemmingen.

Art. IX der algemeene verplichtingen van de Regels en Constitutiën wordt haar bijzonder aanbevolen.

De Zusters der Orde genieten dezelfde voordeelen en voorrechten als de Broeders. Zij hebben dus het recht de plechtige Vergaderingen der Prioraten van mannen, waarvan zij afhankelijk zijn, bij te wonen zoowel in het Oratorium als in het Huis van 't Prioraat. Zij houden er ook hare vergaderingen van Novicen en de algemeene bijeenkomsten van haar Prioraat.

In alle vergaderingen nemen de Broeders de rechter en de Zusters de linker plaats in.

De broederlijke omhelzing, die in de Kapel wordt gegeven, wordt aan deze laatsten door middel van het gezegende Kruisbeeld overgebracht.

De Zusters kunnen, evenals de Broeders dingen naar de eervolle onderscheidingen van Priorin en van Onder-Priorin van het Kruis. Haar gewaad bestaat uit eenen zwarten rok, een wit

TITEL XVIII.

PRIORAAT DER VROUWEN.

De Prioraten der Vrouwen hebben dezelfde inrichting als de Prioraten der mannen, uitgezonderd de volgende verschillen.

De hoogste Waardigheid voor de Vrouwen is die van Priorin; dan volgen die van Onder-Priorin, Novicenmeesteres, Schatbewaarster, Ceremoniemeesteres, Zelatrice (1), Archiefbewaarster en Boekbewaarster.

Deze Prioraten tellen slechts twee rangen van leden: 1° de Novicen; 2° de Zusters; die onder alle opzichten aan de Novicen en Broeders van de Prioraten der mannen gelijk zijn.

In den hoofdzetel der Gewesten staan de Vrouwen onder de opperste leiding van het Groot Prioraat. Overal elders zijn ze afhankelijk van 't gezag der Priors, in wiens rechtsgebied zij zich bevinden. Zoo er geen Prioraat van mannen in dezelfde plaats bestaat, is de Priorin in onmiddelijke verbinding met den Groot Prior van haar Gewest.

De afdeelingen voor den arbeid der Zusters

(1) Deze Waardigheid komt overeen met die van Kapitein.

zijn ingericht en werken op dezelfde wijze als die der Broeders. Nochtans zijn zij niet geroepen maatregelen, door haar aanbevolen, ten uitvoer te leggen, dan na gelijkluidend advies der Kapittels van mannen, waartoe zij behooren. De Aalmoezenier, verbonden aan 't Prioraat der Broeders en aan dat der Zusters van dezelfde plaats, moet het Kapittel der Dames bijwonen en deelnemen aan de beraadslagingen en stemmingen.

Art. IX der algemeene verplichtingen van de Regels en Constitutiën wordt haar bijzonder aanbevolen.

De Zusters der Orde genieten dezelfde voordeelen en voorrechten als de Broeders. Zij hebben dus het recht de plechtige Vergaderingen der Prioraten van mannen, waarvan zij afhankelijk zijn, bij te wonen zoowel in het Oratorium als in het Huis van 't Prioraat. Zij houden er ook hare vergaderingen van Novicen en de algemeene bijeenkomsten van haar Prioraat.

In alle vergaderingen nemen de Broeders de rechter en de Zusters de linker plaats in.

De broederlijke omhelzing, die in de Kapel wordt gegeven, wordt aan deze laatsten door middel van het gezegende Kruisbeeld overgebracht.

De Zusters kunnen, evenals de Broeders dingen naar de eervolle onderscheidingen van Priorin en van Onder-Priorin van het Kruis. Haar gewaad bestaat uit eenen zwarten rok, een wit

lakensch jakje met blauwen kraag en blauwe opslagen, eene dubbele rij zilveren knoopen en het Kruis der Orde, geborduurd op de borst, eenen zwart-fluweelen mantel met eenen wit-zijden, in twee eikels eindigenden knoopgordel en met een op den rechter schouder geborduurd Ordekruis, en eenen kleinen zwarten sluier op het hoofd.

De Waardigheidbekleedsters dragen hetzelfde gewaad met de reeds genoemde onderscheidingsteekens voor de mannen.

De Prioraten der Dames kunnen als namen aannemen vooral die: van 't Heilig-Hart, van Onze Lieve Vrouw van Lourdes, Onze Lieve Vrouw van den Rozenkrans, van den H. Jozef, den H. Michaël, den H. Raphaël, den H. Dominicus, de H. Catharina van Siena, de H. Thérésia, de H. Agnes, enz.

TITEL XIX.

GEBEDEN.

Iedere vergadering der Militie, behalve die, welke in de bidkapel worden gehouden, moet beginnen met de volgende groetenis: *Laudetur Jesus Christus*, waarop men antwoordt: *In aeternum*, en eindigen met de toejuiching: *Vivat Jesus Christus*, waarop de aanwezigen antwoorden: *Rex noster in aeternum!*

EERSTE HOOFDSTUK.

Gebeden der Raadsvergaderingen.

§ 1. — *Opperste Raad.*

Bij den aanvang der zittingen.

In nomine Patris, et Filii et Spiritus Sancti. Am.	In den naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes. Amen.

Veni, Sancte Spiritus.

v. Veni, Sancte Spiritus; Reple tuorum corda fidelium, et tui amoris in eis ignem accende.	v. Kom Heilige Geest, vervul de harten uwer geloovigen, en ontsteek in hen het vuur uwer liefde. Zend Uwen Geest uit en zij zullen herschapen worden.
v. Emitte Spiritum tuum, et creabuntnr;	
r. Et renovabis faciem terrae.	En gij zult het aanschijn der aarde vernieuwen.

OREMUS.

Deus, qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere et de ejus semper consolatione gaudere Per Christum Dominum nostrum Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

God, die de harten der geloovigen door de verlichting des H. Geestes onderwezen hebt, geef, dat wij in dienzelfden Geest de ware wijsheid erlangen, en ons gedurig door Zijne vertroosting verblijden. Door Chr. Onzen Heer. Amen.

PSALMUS 134.

Laudate nomen Domini, * laudate servi, Dominum,

Qui statis in domo Domini, * in atriis domus Dei nostri.

Laudate Dominum quia bonus Dominus: * psallite nomini ejus, quoniam suave.

Quoniam Jacob elegit sibi Dominus, * Israël in possessionem sibi.

Quia ego cognovi quod magnus est Dominus, * et Deus noster præ omnibus diis.

Omnia quaecumque voluit, Dominus fecit in cœlo et in terra, * in mari et in omnibus abyssis.

Educens nubes ab extremo terrae, * fulgura in pluviam fecit.

Qui producit ventos de thesauris suis: * qui percussit primogenita Ægypti

Looft den naam des Heeren, en gij, zijne dienaren prijst den Heer.

Die woont in het huis des Heeren, in het voorportaal van het huis van onzen God.

Looft den Heer, want hij is de goedheid zelve, viert de heerlijkheid zijns naams, want hij is liefelijk.

Want de Heer heeft Jacob uitverkoren, Israël heeft hij gekozen tot zijn erfdeel.

Ja, ik weet het, dat Hij groot is, de Heer onze God, grooter dan al de goden der heidenen.

Alles wat Hij wilde heeft Hij gemaakt in den hemel, op de aarde, in de zee en in alle diepten.

Hij voert de wolken uit van het einde der aarde; en lost op in regen het bliksemvuur zelf.

Hij haalt winden als uit zijne schatkamer te voorschijn, Hij is het die de eerstgebore-

ab homine usque ad pecus.

Et misit signa et prodigia in medio tui, Ægypte: * in Pharaonem et in omnes servos ejus.

Qui percussit gentes multas, * et occidit reges fortes:

Sehon regem Amorrhaeorum, et Og regem Basan, * et omnia regna Chanaan.

Et dedit terram eorum haereditatem, * haereditatem Israël populo suo.

Domine, nomen tuum in aeternum: * Domine, memoriale tuum in generationem et generationem.

Quia judicabit Dominus populum suum, * et in servis suis deprecabitur,

Simulacra gentium argentum et aurum, * opera manuum hominum.

Os habent, et non loquentur: * oculos habent, et non videbunt.

Aures habent, et non audient: * neque enim est spiritus in ore ipsorum.

Similes illis fiant qui faciunt ea, * et omnes qui confidunt in eis.

Domus Israël, benedicite Domino: * domus Aaron,

nen van Egypte trof, zoowel onder de menschen als onder het vee.

Hij werkte teekenen en wonderen in uw midden, o Egypte, tegen Pharao en tegen al zijne dienaren.

Hij sloeg zoovele volkeren, en doodde zoovele koningen,

die roemden op hunne macht.

Hij velde Sehon, koning der Amorrheërs en Og, koning van Basan; Hij vernietigde alle Rijken van Chanaän.

En Hij gaf hun land ten erfdeel, ten erfdeel aan Israël zijn volk.

Heer, uw naam zal wezen in eeuwigheid, en uwe gedachtenis zal blijven voortbestaan van geslacht tot geslacht.

Want de Heer zal zijn volk richten, en gehoor geven aan de smeekingen zijner dienaren.

De afgoden der heiden en zijn zilver en goud, het maaksel van menschenhanden.

Zij hebben een mond, maar spreken niet; zij hebben oogen en zien niet.

Zij hebben ooren, maar hooren niet; geen geest van leven ligt op hunne lippen.

Dat zij die ze maken aan hen gelijk worden, evenals allen die in hen vertrouwen stellen.

Maar gij, huis van Israël, looft den Heer, huis van

benedicite Domino.

Domus Levi, benedicite Domino: * qui timetis Dominum, benedicite Domino

Benedictus Dominus ex Sion,* qui habitat in Jerusalem.

Gloria Patri et Filio * et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, * et in sæcula sæculorum. Amen.

Aäron looft den Heer.

Huis van Levi, looft den Heer; looft den Heer, gij allen die hem vreest.

Gezegend zij de Heer van uit Sion, hij die woont in Jerusalem.

Eere zij den Vader en den Zoon en den Heiligen Geest.

Gelijk het was in het begin, en nu en altijd, en in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Salve, Regina.

Salve, Regina, Mater misericordiæ, vita, dulcedo, et spes nostra, salve. Ad te clamamus, exules filii Evae. Ad te suspiramus, gementes et flentes in hac lacrymarum valle. Eia ergo, advocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos converte. Et Jesum, benedictum fructum ventris tui, nobis post hoc exilium ostende, o clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria!

Wees gegroet, o Koningin, Moeder van barmhartigheid, ons leven, onze zoetheid, en onze hoop, wees gegroet. Kinderen van Eva, ongelukkige bannelingen, roepen wij tot u, zuchtende en weenende in dit tranendal! Ach, wij smeeken u, onze voorspreekster, wend uwe medelijdende blikken tot ons, en vertoon ons na deze ballingschap, de gezegende vrucht uws ligchaams, o goedertieren, o liefderijke, o zoete Maagd Maria!

Aan het einde der zittingen.

PSALMUS 133.

Ecce nunc benedicite Dominum, omnes servi Domini:

Qui statis in domo Do-

Looft nu den Heer, gij allen, zijne dienaren.

Gij die staat in het huis des

mini, in atriis domûs Dei nostri.

In noctibus extollite manus vestras in sancta, et benedicite Dominum.

Benedicat te Dominus ex Sion, qui fecit coelum et terram.

Gloria Patri etc.

Heeren, in de voorhoven van het huis van onzen God.

Heft des nachts uwe handen op naar het heiligdom, en looft den Heer.

U zegene de Heer van uit Sion, waar Hij woont die hemel en aarde gemaakt heeft.

Eere zij den Vader enz.

Aanroepingen.

Heilig Hart van Jezus, ontferm u onzer.

Onze lieve Vrouw van den H. Rozenkrans. Bid voor ons.

Gelukzalige Vader H. Domincius, Bid voor ons.

§ 2. — *Provinciale Raden.*

Bij den aanvang der zittingen.

In nomine Patris, etc. (bldz. 131).

Veni, sancte, etc. (bladz. 131).

Ave, Maria.

Ave, Maria, gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus et benedictus fructus ventris tui, Jesus.

Sancta Maria, Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc et in hora mortis nostrae. Amen.

Wees gegroet, Maria, vol van genade, de Heer is met u: gezegend zijt gij boven alle vrouwen, en gezegend is de vrucht uws lichaams, Jesus.

Heilige Maria, Moeder Gods, bid voor ons, zondaars, nu en in het uur van onzen dood. Amen.

Psalmus 133: *Ecce nunc benedicite*, etc. (bldz. 134).

Aan het einde der zittingen.

Pater noster.

Pater noster, qui es in coelis, sanctificetur nomen tuum, adveniat regnum tuum, fiat voluntas tua sicut in coelo et in terra.

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie, et dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris, et ne nos inducas in tentationem, sed libera nos a malo. Amen.

Onze Vader, die in de hemelen zijt, geheiligd zij uw naam, ons toekome uw Rijk, uw wil geschiede op aarde als in den hemel.

Geef ons heden ons dagelijksch brood, en vergeef ons onze schulden, gelijk wij vergeven onzen schuldenaren; en leid ons niet in bekoring, maar verlos ons van den kwade. Amen.

Ave Maria, etc. (bldz. 135).
Gloria Patri, etc. (bldz. 134).
Salve, Regina, etc. (bldz. 134).
Aanroepingen. (bldz. 135).

§ 3. — *Kapittels.*

Dezelfde gebeden als voor de Provinciale Raden (bldz. 4).

TWEEDE HOOFDSTUK.

GEBEDEN DER ALGEMEENE VERGADERINGEN.

Bij den aanvang der Zittingen.

In nomine Patris, etc. (bldz. 131).
Veni, sancte, etc. (bldz. 131).

Psalmus 132.

Ecce quam bonum et quam jucundum * habitare fratres in unum.

Sicut unguentum in capite, * quod descendit in barbam, barbam Aaron.

Quod descendit in oram vestimenti ejus; * sicut ros Hermon, qui descendit in montem Sion.

Quoniam illic mandavit Dominus benedictionem * et vitam usque in saeculum.

Gloria Patri, etc.

Zie, hoe goed en hoe liefelijk het is, dat broeders zamen wonen.

Het is gelijk de kostelijke olie op het hoofd: nederdalende op den baard, op den baard van Aäron.

Die nederdaalt tot op den zoom zijner kleederen. Het is gelijk de dauw van Hermon, die nederdaalt op den berg Sion.

Want de Heer heeft aldaar den zegen geboden, en het leven tot in eeuwigheid.

Eere zij den Vader, enz.

Het Epistel en het Evangelie van den dag.

Aan het einde der Zittingen.

Psalmus 8.

Domine Dominus noster, * quam admirabile est nomen tuum in universa terra!

Quoniam elevata est magnificentia tua * super coelos.

Ex ore infantium et lactentium perfeçisti laudem propter inimicos tuos, * ut destruas inimicum et ultorem.

Quoniam videbo coelos tuos, opera digitorum tu

O Heer, onze Heer, hoe bewonderenswaardig is uw naam over de gansche aarde.

Want uwe heerlijkheid is verheven boven de hemelen.

Uit den mond van kinderen en zuigelingen, hebt gij u een volmaakten lof getrokken om uwe vijanden, ten verderve van den vijand en den wraakgierige.

Als ik uwe hemelen aanschouw, de werken uwer han-

orum, * lunam et stellas quae tu fundasti

Quid est homo, quod memor es ejus? * aut filius hominis, quoniam visitas eum?

Minuisti eum paulo minus ab angelis, gloria et honore coronasti eum * et constituisti eum super opera manuum tuarum.

Omnia subjecisti sub pedibus ejus: * oves et boves universas insuper et pecora campi.

Volucres coeli, et pisces maris, * qui perambulant semitas maris.

Domine Dominus noster* quam admirabile est nomen tuum in universa terra!

Gloria Patri, etc.

den, de maan en de sterren die Gij geschapen hebt.

Wat is toch de mensch, dat Gij hem gedachtig zijt, of de zoon des menschen, dat Gij hem bezoekt?

Gij hebt hem een weinig minder gemaakt dan de engelen, met glorie en eer hebt Gij hem gekroond, en gij hebt hem gesteld over de werken uwer handen.

Alles hebt gij aan zijne voeten onderworpen, schapen en ossen altemaal, en zelfs ook al de dieren des velds.

De vogelen des hemels en de visschen der zee, die de paden der zee doorwandelen.

O Heer, onze Heer, hoe bewonderenswaardig is uw naam over de gansche aarde.

Eere zij den Vader, enz.

Aanroepingen (bldz. 135).

DERDE HOOFDSTUK.

Gebeden der Afdeelingen.

Bij den aanvang der Zittingen.

In nomine Patris, etc. (bldz. 131).
Veni, sancte, etc. (bldz. 131).
Ave Maria, etc. (bldz. 135).

Aan het einde der Zittingen.

Salve Regina, etc. (bldz. 134).
Aanroepingen. (bldz. 135).

VIERDE HOOFDSTUK.

Gebeden bij de Ceremoniën.

§ 1. — *Voor de aanneming der Novicen.*

Na den Welkomsgroet :

Psalmus 50.

Miserere mei, Deus,* secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multudinem miserationum tuarum, * dele iniquitatem meam.

Amplius lava me ab iniquitate mea, * et a peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco, * et peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi, et malum coram te feci: * ut justificeris in sermonibus tuis, et vincas cum judicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum; * et in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti:* incerta et occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, et mundabor: * lavabis me,

Ontferm u mijner, o God! volgens uwe groote barmhartigheid.

En volgens de menigte uwer barmhartigheden wisch mijne boosheid uit.

Wasch mij meer en meer van mijne ongerechtigheid, en reinig mij van mijne zonden.

Want ik beken mijne boosheid, en mijne zonde is altijd voor mijne oogen.

Tegen u alleen heb ik gezondigd, en voor uw aanschijn heb ik het kwaad gedaan, zoodat gij rechtvaardig zijt in uwe woorden en overwint als gij geoordeeld wordt.

Want zie in boosheden ben ik ontvangen, en in zonden heeft mijne moeder mij ontvangen.

Want zie, gij hebt de waarheid bemind, de onbekende en verborgen geheimen uwer wijsheid hebt gij mij bekend gemaakt.

Gij zult mij met hijsoop besproeien en ik zal gereinigd

et super nivem dealbabor.

worden; gij zult mij wasschen en ik zal witter worden dan sneeuw.

Auditui meo dabis gaudium et laetitiam, *et exultabunt ossa humiliata.

Gij zult aan mijn gehoor blijdschap en vreugde geven, en mijne vernederde beenderen zullen van vreugde opspringen.

Averte faciem tuam a peccatis meis, * et omnes iniquitates meas dele.

Keer uw aangezicht af van mijne zonden, en wisch al mijne ongerechtigheden uit.

Cor mundum crea in me, Deus, * et spiritum rectum innova in visceribus meis.

Schep in mij, o God! een zuiver hart, en vernieuw den rechten geest in mijn binnenste.

Ne projicias me a facie tua, *et Spiritum Sanctum tuum ne auferas a me.

Verwerp mij niet van uw aanschijn, en neem uwen heiligen Geest van mij niet weg.

Redde mihi laetitiam salutaris tui, * et spiritu principali confirma me.

Geef mij weder de vreugde uws heils, en bevestig mij in het goede, door eenen sterken geest.

Docebo iniquos vias tuas, * et impii ad te convertentur.

Ik zal de boozen uwe wegen leeren, en de goddelooozen zullen tot u bekeerd worden.

Libera me de sanguinibus, Deus, Deus salutis meae, * et exultabit lingua mea justitiam tuam.

Verlos mij van de bloedschulden, o God! God mijner zaligheid, en mijne tong zal met vreugde uwe rechtvaardigheid verheffen.

Domine, labia mea aperies, * et os meum annuntiabit laudem tuam.

Heer, gij zult mijne lippen openen, en mijn mond zal uwen lof vermelden.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: * holocaustis non delectaberis.

Haddet gij offeranden gewild, ik zou u die gegeven hebben, maar in brandoffers hebt gij geen behagen.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: * cor con-

Een rouwmoedige geest is Gode eene offerande, een ver-

tritum et humiliatum, Deus, non despicies

Benigne fac, Domine, in bona voluntate tua Sion, * ut aedificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium justitiae, oblationes et holocausta; * tunc imponent super altare tuum vitulos.

Gloria Patri, etc.

morzeld en verootmoedigd hart zult gij, o God niet versmaden.

Heer! volgens uwen goeden wil, handel met Sion in goedertierenheid, opdat de muren van Jerusalem opgebouwd worden.

Dan zult gij de offerande der rechtvaardigheid, de dank- en brandoffers aannemen, dan zal men kalveren op uw altaar leggen.

Eere zij den Vader, enz.

HYMNUS *Veni, Creator.*

Veni Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita,
Imple superna gratia
Quae tu creasti pectora.

Qui diceris Paraclitus,
Altissimi donum Dei,
Fons vivus, ignis, Charitas,
Et spiritalis unctio.

Tu septiformis munere,
Digitus paternae dexterae,
Tu rite promissum Patris,
Sermone ditans guttura.

Accende lumen sensibus,
Infunde amorem cordibus,
Infirma nostri corporis
Virtute firmans perpeti.

Hostem repellas longius,
Pacemque dones protinus;
Ductore sic te praevio,

Kom Schepper, kom o H. Geest, Bezoek der uwen hart en ziel, Vervul met bovenaardsche kracht, De zielen door U voortgebracht.

Kom Gij, dien elk zijn Trooster noemt, Een gaaf des Allerhoogsten Gods, Een levend water, liefdevuur, En ware zalving van den geest.

Gij, in uw gaven zevenvoud, Gij zijt de vinger van Gods hand, Gij, 's Vaders lang beloofd geschenk. Geef aan de tong der talen gaaf.

Ontsteek in onze borst uw licht, En stort uw liefde in onze ziel, Versterk de zwakte van ons vleesch. Met hemelkracht, die nimmer faalt.

Verdrijf den vijand verre weg, En geef ons voortaan zoeten vreê, Opdat wij, aan

Vitemus omne noxium.

Per te sciamus da Patrem,
Noscamus atque Filium,
Teque utriusque Spiritum,
Credamus omni tempore.

Deo Patri sit gloria,
Ejusque soli Filio
Cum Spiritu Paraclito
Nunc et per omne saeculum. Amen.

uw leiding trouw, Vermijden al wat schaden kan.

Maak Gij den Vader ons bekend, Door U ook kennen wij den Zoon, En dat wij U, als beider Geest, Belijden mogen zonder eind.

Aan God den Vader zij steeds eer, En aan den Zoon, die uit den dood, Is opgestaan, den Trooster ook, In aller eeuwen eeuwigheid. Amen.

§ 2. — *Voor de aanneming der Broeders.*

Na de vermaning van den Aalmoezenier, wordt het *Confiteor* knielend gebeden.

Confiteor.

Confiteor Deo omnipotenti, Beatæ Mariæ semper Virgini, beato Michaeli Archangelo, beato Joanni Baptistæ, Sanctis Apostolis Petro et Paulo, beato Patri nostro Dominico, omnibus Sanctis, et tibi, pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbo et opere: mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor Beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaelem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, Sanctos Apostolos Petrum et Paulum, beatum Patrem nostrum Dominicum, omnes Sanctos, et te,

Ik belijd voor den almagtigen God, voor de heilige Maria altijd Maagd, voor den heiligen Michael, aartsengel, voor den heiligen Joannes den Dooper, voor de heilige apostelen Petrus en Paulus, voor onzen heiligen vader Dominicus, voor alle Heiligen en u mijn vader, dat ik zeer gezondigd heb met gedachten, woorden en werken, door mijne schuld, door mijne schuld, door mijne allergrootste schuld. Daarom bid ik de heilige Maria, altijd maagd, den heiligen Michael aartsengel, den heiligen Joannes den Dooper, de heilige apostelen Petrus en Paulus, on-

pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

zen heiligen vader Dominicus, en alle Heiligen en u mijn vader, den Heer onzen God voor mij te willen bidden.

De Aalmoezenier zegt:

Misereatur tui, omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis perducat te ad vitam æternum.

De almachtige God zij u barmhartig, en na u uwe zonden vergeven te hebben, geleide Hij u ten eeuwigen leven.

De Novice antwoordt:

Amen.

De Aalmoezenier zegt:

Indulgentiam, absolutionem et remissionem peccatorem tuorum tribuat tibi omnipotens et misericors Dominus.

De almachtige en barmhartige God, verleene u kwijtschelding, ontbinding en vergiffenis van al uwe zonden.

De Novice antwoordt:

Amen.

De Aalmoezenier zegt, terwijl hij aan den Novice, die inmiddels is opgestaan de brandende kaars geeft:

Sit lucerna ardens in manibus tuis, ut abjicias opera tenebrarum et induaris arma lucis. In nomine Patris † et Filii et Spiritus Sancti.

Dat dit licht, dat zich in uwe handen bevindt, u leere de werken der duisternis te vluchten, en u bekleede met de wapenen des lichts. In den naam des Vaders, des Zoons en des H. Geestes.

De Novice antwoordt:

Amen

De Aalmoezenier heft het *Veni Creator* aan, dat afwisselend door twee kooren van Broeders wordt voortgezet.

Hij zegt vervolgens :

Emitte spiritum, etc. (bldz. 131).

Oremus.

Deus qui corda fidelium (bldz. 132).

Zegening van het kruis.

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
R. Qui fecit cœlum et terram.
V. Sit nomen Domini benedictum.
R. Ex hoc nunc et usque in sæculum.
V. Domine, exaudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te veniat.
V. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

V. Onze hulp is in den naam des Heeren.
V. Die hemel en aarde gemaakt heeft.
V. Dat de naam des Heeren gezegend zij.
R. Nu en in alle eeuwen.

V. Heer, verhoor mijn gebed.
R. En dat mijn geroep kome tot U.
V. Dat de Heer met u zij.
R. En met uwen geest.

OREMUS.

Rogamus te, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, ut digneris bene † dicere hanc Crucem, ut sit remedium generi humano, sit soliditas fidei, profectus bonorum operum, redemptio animarum et protectio, ac tutela

LAAT ONS BIDDEN

Wij smeeken U Heer, almachtige God, dit kruis te willen zegenen, opdat het strekke als geneesmiddel voor het menschdom, dat het ons geloof versterke, dat het onze goede werken vermeerdere, dat het onze zielen terugkoope, dat het eindelijk

contra jacula inimicorum.

zij een steun, eene bescherming, en een schild tegen de schichten van onze vijanden.

Zegening van den mantel.

OREMUS.

Domine Jesu Christe, qui tegumen nostræ mortalitatis induere dignatus es, obsecramus immensam largitatis tuæ abundantiam, ut hoc genus vestimenti quod sancti Patres ad innocentiæ, et sanctitatis indicium ferre sanxerunt, ita bene † dicere digneris: ut qui usus fuerit, Te induere mereatur. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum.
Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer Jezus Christus die u met onze sterfelijke natuur hebt willen bekleeden, wij smeeken uwe onmetelijke en onuitputtelijke goedheid, dit kleed te willen zegenen hetwelk de Heilige Vaders hebben toegestaan te dragen, als teeken van onschuld en heiligheid, opdat hij, die het ontvangt, waardig zij met U bekleed te worden. Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen.
Amen.

Zegening van den sluier (voor de Zusters).

OREMUS.

Supplices te, Domine, rogamus, ut super hoc velamen capiti ancillæ tuæ imponendum, bene † dictio tua descendat, ut sit hæc bene † dicta et immaculata et sancta. Per Christum Dominum nostrum.
Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij smeeken U zeer nederig, o Heer, uwen zegen te laten nederdalen op dezen sluier, die het hoofd uwer dienstmaagd moet bedekken, opdat zij gezegend zuiver, en heilig zij. Door Jezus-Christus onzen Heer,
Amen.

Vóór den eed.

Credo.

Credo in Deum Patrem omnipotentem, creatorem cœli et terræ : et in Jesum Christum Filium ejus unicum, Dominum nostrum, qui conceptus est de Spiritu Sancto, natus ex Maria Virgine, passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus et sepultus; descendit ad inferos, tertia die resurrexit a mortuis: ascendit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis, inde venturus est judicare vivos et mortuos. Credo in Spiritum Sanctum, Sanctam Ecclesiam Catholicam, sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, vitam æternam.
Amen.

Ik geloof in God, den Vader almachtig, Schepper van hemel en aarde. En in Jezus-Christus, zijnen eenigen Zoon, onzen Heer, die ontvangen is van den H. Geest, geboren uit de Maagd Maria; die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruist, gestorven ven, en begraven; die nedergedaald is ter helle, ten derden dage verrezen van de dooden; die opgeklommen is ten hemel, zit aan de rechterhand van God den Vader almachtig; van daar zal Hij komen oordeelen de levenden en de dooden.
Ik geloof in den Heiligen Geest, de heilige Katholieke Kerk, gemeenschap der Heiligen, vergiffenis der zonden, verrijzenis des vleesches, het eeuwig leven. Amen.

Na den eed.

De Aalmoezenier zegt:

Et ego ex parte Dei, et firma ejus ordinatione, si hæc observaveris, promitto tibi vitam æternam. In no mine Patris † et Filii et Spiritus Sancti.

En ik, indien gij deze zaken getrouw nakomt, beloof u, namens God, het eeuwige leven. In den naam des Vaders, en des Zoons en des Heiligen Geestes.

De nieuwe Broeder antwoordt:

Amen. Amen.

Na de oplegging van den Mantel.

Ps. 132: *Ecce quam bonum*, etc. (bldz. 137).

Gebeden onder de H. Mis.

Gebed tot de H. Maagd Maria.

OREMUS.

Concede nos famulos tuos, quæsumus, Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitate gaudere; et gloriosa beatæ Mariæ semper Virginis intercessione, a præsenti liberari tristitia, et æterna perfrui lætitia. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium, tuum qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti, Deus, per omnia sæcula sæculorum.
Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer God, wij bidden U, verleen ons eenen voortdurenden welstand naar ziel en lichaam; en dat wij, door de verhevene bemiddeling der Heilige Maria, altoos Maagd, van de tegenwoordige droefheid verlost mogen worden, en de eeuwige vreugde genieten. Door Jezus Christus onzen Heer, uwen Zoon, die met U leeft en regeert, in de eenheid des Heiligen Geestes God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen

Gebed voor den nieuwen Broeder.

OREMUS.

Prætende, Domine, famulo tuo dexteram cœlestis auxilii: ut te toto corde perquirat, et quæ digne postulat consequi mereatur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti, Deus, per omnia sæcula sæculorum.
Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

Verleen, o Heer, aan uwen dienaar de hemelsche hulp van uwen arm: opdat hij U zoeke uit geheel zijn hart, en dat hij verdiene te verkrijgen, hetgeen hij waardiglijk vraagt. Door Jezus Christus, onzen Heer, uwen Zoon, die met U leeft en regeert, in de eenheid des Heiligen Geestes, God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Gebed tot den H. Geest.

Deus qui corda fidelium, etc. (bldz. 132).

Na de H. Mis.

Te Deum.

Te Deum laudamus; * te Dominum confitemur.

Te æternum Patrem * omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli, * tibi Cœli et universæ Potestates.

Tibi Cherubim et Seraphim * incessabili voce proclamant:

Sanctus, Sanctus, Sanctus, * Dominus Deus Sabaoth.

Pleni sunt cœli et terra * majestatis gloriæ tuæ.

Te gloriosus * apostolorum Chorus

Te prophetarum * laudabilis numerus.

Te martyrum candidatus * laudat exercitus.

Te per orbem terrarum * sancta confitetur Ecclesia.

Patrem * immensæ majestatis;

Venerandum tuum verum * et unicum Filium;

Sanctum quoque * Paraclitum Spiritum.

Tu Rex gloriæ, * Christe;

Tu Patris * sempiternus es Filius.

U, o God, loven wij, U, o Heer, belijden wij.

U, eeuwige Vader, eert de gansche aarde.

U roepen al de engelen, U de hemelen en al de machten.

U de cherubijnen en serafijnen onophoudelijk toe:

Heilig.

Heilig.

Heilig is de Heer, de God der heerscharen,

Hemel en aarde zijn vol van de Majesteit uwer glorie.

U looft het glorierijke koor der apostelen,

U het lofwaardig getal der profeten,

U het blinkend heer der martelaren.

U belijdt de heilige Kerk over heel de wereld,

Den Vader van onmetelijke majesteit.

Uwen eerwaardigen, waarachtigen en eenigen Zoon,

Als ook den Vertrooster, den H. Geest.

Gij, Christus, zijt de Koning der glorie.

Gij zijt des Vaders eeuwige Zoon.

Tu, ad liberandum sus cepturus hominem, * non horruisti Virginis uterum.

Tu, devicto mortis aculeo * aperuisti credentibus regna cœlorum.

Tu ad dexteram Dei sedes * in gloria Patris.

Judex crederis*esse venturus.

Te ergo quæsumus, tuis famulis subveni * quos pretioso sanguine redemisti.

Æterna fac * cum sanctis tuis in gloria numerari.

Salvum fac populum tuum, Domine, * et benedic hæreditati tuæ.

Et rege eos, * et extolle illos usque in æternum.

Per singulos dies, * benedicimus te,

Et laudamus nomen tuum in sæculum *, et in sæculum sæculi.

Dignare Domine die isto, * sine peccato nos custodire.

Miserere nostri, Domine, * miserere nostri.

Fiat misericordia tua Domine, super nos * quemadmodum speravimus inte.

In te, Domine, speravi,* non confundar in æternum.

Gij, mensch willende worden om den mensch te verlossen, Gij hebt den schoot eener Maagd niet geschroomd.

Gij hebt, na het verwinnen van den prikkel des doods, voor de geloovigen het Rijk der hemelen geopend.

Gij zit aan de rechterhand Gods,in de glorie des Vaders.

Wij gelooven, dat Gij als rechter zult komen.

Wij bidden U dan, kom uwe dienaren te hulp, die Gij door uw kostbaar bloed hebt vrijgekocht.

Maak dat zij met uwe Heiligen in de glorie geteld worden.

Heer, maak uw volk zalig, en zegen uw erfdeel.

Bestuur hen, en verhef hen tot in eeuwigheid.

Elken dag zegenen wij U.

En wij loven uwen naam in eeuwigheid, en in de eeuwen der eeuwen.

Gewaardig U, Heer, ons dezen dag zonder zonde te bewaren.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

Dat uwe barmhartigheid, Heer, over ons kome, gelijk wij op U gehoopt hebben

Op U, Heer,heb ik gehoopt, in eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden.

v. Benedicamus Patrem et Filium, cum Sancto Spiritu.

r. Laudemus et superexaltemus eum in sæcula.

Laat ons den Vader, en den Zoon, met den Heiligen Geest zegenen.

Laat ons Hem loven en verheffen in alle eeuwen.

OREMUS.

Deus, cujus misericordiæ non est numerus et bonitatis infinitus est thesaurus, piissimæ majestati tuæ pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes, ut qui petentibus postulata concedis, eosdem non deserens, ad præmia futura disponas. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti, Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, wiens barmhartigheid oneindig, en wiens goedheid onuitputtelijk is, wij danken uwe goddelijke Majesteit, voor het goed dat wij van u ontvangen hebben, en wij bezweren uwe goedertierenheid hen nooit te verlaten, van wie gij de gebeden hier op aarde verhoort, maar hen voor te bereiden om de eeuwige beloningen te ontvangen. Door Jezus Christus, onzen Heer, uwen Zoon, die met u leeft en regeert, in de eenheid des Heiligen Geestes God, in alle eenwen der eeuwen. Amen.

PSALMUS 116.

Laudate Dominum omnes gentes, * laudate eum, omnes populi.

Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus:* et veritas Domini manet in æternum.

Gloria Patri, etc.

Looft den Heer, alle natiën, prijst hem alle volkeren.

Want zijne barmhartigheid is over ons bevestigd, en zijne waarachtigheid blijft in eeuwigheid.

Eere zij den Vader, enz.

§ 3. — *Voor de aanneming der Fidders.*

Na de vragen door den *Prior* gesteld:

Confiteor, etc. (bldz. 142).

Veni Creator, etc. (bldz. 141).

Zegening van het Kruis.

Dezelfde gebeden als voor de zegening van het kruis van den Broeder. (bldz. 144).

Zegening van den degen.

Bene † dicere digneris quœsumus Domine gladium istum: et hunc famulum tunm, qui eum, te inspirante, suscipere desiderat, pietatis tuæ custodia munias, et illæsum custodias. Per Christum Dominum nostrum.	Wij bidden U,o Heer dezen degen te willen zegenen en met de bescherming uwer liefde te dekken, uwen dienaar, hier tegenwoordig, die, onder uwe ingeving hem wenscht te ontvangen, en beschermen hem tegen alle aanvallen. Door Jezus Christus, onzen Heer.

De Broeder antwoordtt:

Amen.	Amen.

Terwijl de Prior den Ridder met den degen omgordt, zegt de Aalmoezenier:

Accipe gladium istum in nomine Patris † et Filii † et Spiritus † Sancti et utaris eo ad defensionem tuam ac sanctæ Dei Ecclesiæ et ad confusionem	Neem dezen degen in den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes en gebruik hem voor uwe verdediging, voor die der Heilige Kerk Gods, en voor

inimicorum Crucis Christi ac Fidei christianiæ : et quantum humana fragilitas permiserit, cum eo neminem injuste lædas. Quod ipse tibi præstare dignetur, Qui cum Patre et Spiritu Sancto vivit et regnat Deus in sæcula sæculorum.

de beschaming der vijanden van het Kruis van Christus en van het Christelijk geloof; en voor zooverre de menschelijke zwakheid het toelaat, kwets niemand onrechtvaardig. Dat Jezus Christus zelf, u dit gelieve te schenken. Hij die leeft en regeert met den Vader en den Heiligen Geest in alle eeuwen der eeuwen.

De Ridder antwoordt :

Amen. Amen.

Vóór den eed.

Credo, etc. (bldz. 146).

Na den eed.

Psalmus 132 : *Ecce quam bonum*, etc. (bldz. 137).

Gebeden onder de H. Mis (bldz 147).

Na de H. Mis.

Te Deum etc. (bldz. 148).

Psalmus 116 : *Laudate Dominum omnes gentes* etc. (bldz. 150).

§ 4. — *Voor de aanstelling der Waardigheidbekleeders, benoemd door de Kapittels.*

Na de lezing van het decreet van benoeming.

Veni Creator etc. (bldz. 141).

Vóór den eed.

Credo (bldz. 146).

Aan het einde der plechtigheid.

Te Deum. etc. (bldz. 148).

Psalmus 116. *Laudate Dominum, omnes gentes,* etc. (bldz. 150).

§ 5. — *Voor de aanstelling der Waardigheidbekleeders, benoemd door de Provinciale Raden.*

A. — De Prior.

Na de lezing van het decreet van benoeming

Veni Creator etc. (bldz. 141).

Vóór den eed.

Credo etc. (bldz. 146)

Gebeden onder de H. Mis (bldz. 147).

Na de H. Mis.

Te Deum. etc. (bldz. 148).
Psalmus 116: *Laudate Dominum, omnes gentes* etc. (bldz. 150).

B. — De Onder-Prior.

Dezelfde gebeden als voor de Waardigheidbekleeders, door de Kapittels benoemd. (bldz. 153).

§ 6. — *Voor de aanstelling der Waardigheidbekleeders benoemd door den Oppersten Raad.*

Dezelfde gebeden als voor den Prior. (bldz. 153).

§ 7. — *Voor de benoeming van den Groot-Meester.*

Veni Creator etc. (bldz. 141).

Psalmus 133. *Ecce nunc benedicite* etc. (bldz. 134).

Aan het einde der zitting van den Oppersten Raad.

Psalmus 134. *Laudate nomen Domini* etc. (bldz. 132)

§ 8. — *Voor de bevestiging van den Groot-Meester.*

Na de lezing van het decreet van benoeming.

Veni Creator etc. (bldz. 141).

Psalmus 47.

Magnus Dominus, et laudabilis nimis: * in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus.

Fundatur exultatione universæ terræ mons Sion: * latera Aquilonis, civitas Regis magni.

Deus in domibus ejus cognoscetur: * cum suscipiet eam.

Quoniam ecce Reges terræ congregati sunt: * convenerunt in unum.

Groot is de Heer en allen lof waardig: in de stad van onzen God en op zijnen heiligen berg.

De berg Sion is gesticht tot blijdschap van de gansche aarde, de stad van den grooten Koning is aan de noorderzijde.

God zal in hare woningen erkend worden, wanneer Hij haar zal verdedigen tegen hare vijanden.

Want zie, de koningen der aarde hebben zich verzameld, en hebben zich tegen haar verbonden.

Ipsi videntes sic admirati sunt, conturbati sunt, commoti sunt: * tremor apprehendit eos.

Ibi dolores ut parturientis: * in spiritu vehementi conteres naves Tharsis.

Sicut audivimus, sic vidimus in civitate Domini virtutum, in civitate Dei nostri: Deus fundavit eam in æternum.

Suscepimus, Deus, misericordiam tuam: * in medio templi tui.

Secundum nomen tuum, Deus, sic et laus tua in fines terræ: * justitia plena est dextera tua.

Lætetur mons Sion, et exultent filiæ Judæ: * propter judicia tua, Domine.

Circumdate Sion, et complectimini eam: * narrate in turribus ejus.

Ponite corda vestra in virtute ejus; * et distribuite domos ejus, ut enarretis in progenie altera.

Quoniam hic est Deus, Deus noster in æternum, et in sæculum sæculi; * ipse reget nos in saecula.

Gloria Patri, etc.

Maar haar gezien hebbende stonden zij verbaasd, ontsteld en beschaamd, siddering beving hen.

Hunne smarten waren gelijk aan die eener vrouw in barensnood; door eenen onstuimigen wind zult gij de schepen van Tharsis verbrijzelen.

Wat wij gehoord hebben, hebben wij vervuld gezien in de stad van den Heer der heerscharen: God heeft haar gevestigd in eeuwigheid.

Wij hebben, o God, uwe barmhartigheid in het midden van uwen tempel ontvangen.

Gelijk uw naam, o God, alom bekend is, zoo ook strekt uw lof zich uit tot de uiteinden der aarde: uwe rechterhand is vol gerechtigheid.

Dat Sions berg zich verblijde, en Juda's dochteren juichen over de gerechtigheid uwer oordeelen, o Heer.

Vestigt u ter woon om Sion rond, omsingelt haar, en verkondigt al deze zaken van uit hare torens.

Legt er u op toe hare sterkte te kennen, en maakt de verdeeling harer huizen, om dat aan het nageslacht over te leveren.

Want hier is God, onze God in eeuwigheid, hij zal over ons heerschen in den tijd en in de eeuwigheid.

Eere zij den Vader, enz.

Zegening van het Groot'Kruis.

Adjutorium, etc. (bldz. 144).

Zegening van den Mantel.

Domine Jesu Christe qui tegumen, etc. (bldz. 145).

Vóór den eed.

Credo etc (bldz. 146).

Na den lofzang der Militie.

Psalm 132. — *Ecce quam bonum*, etc. (bldz. 137).

Gebeden onder de H. Mis, (bldz. 147)

Na de H. Mis.

Te Deum, etc. (bldz. 148).
Psalm 116. — *Laudate Dominum, omnes gentes*, etc. (bldz. 150).

§ 9. — *Voor de benoeming en de bevestiging van den Luitenant-Generaal.*
Dezelfde gebeden als voor den Groot Meester, (bldz. 154).

§ 10. — *Voor de aanstelling van den Groot-Aalmoezenier.*

Na de lezing van het decreet van benoeming.

Veni Creator, (bldz. 141).
Psalm 47 *Magnus Dominus*, etc. (bldz. 154).

Zegening van het Kruis.

Adjutorium, etc. (bldz. 144).
Gebeden onder de H. Mis, (bldz. 147).

Na de H. Mis.

Te Deum, etc. (bldz. 148).
Psalm 116. — *Laudate Dominum, omnes gentes*, etc. (bldz. 150).

§ 11. — *Voor de overledenen.*

Psalmus 129.

De profundis clamavi ad te, Domine : * Domine, exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes * in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris Domine ; * Domine, quis sutinebit ?

Quia apud te propitiatio est ; * et propter legem tuam sustinui te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus : * speravit anima mea in Domino ;

A custodia matutina usque ad noctem ; * speret Israël in Domino ;

Quia apud Dominum misericordia, * et copiosa apud eum redemptio :

Et ipse redimet Israël * ex omnibus iniquitatibus ejus

Uit de diepten heb ik geroepen tot U, o Heer; Heer, geef gehoor aan mijne stem !

Laat uwe ooren luisteren naar de stem mijner smeeking.

Indien gij de ongerechtigheden gadeslaat, o Heer, Heer, wie zal bestaan ?

Maar bij U is vergeving, en ter oorzake van uwe wet, o Heer, vertrouw ik op U.

Mijne ziel vertrouwt op zijn woord ; mijne ziel hoopt op den Heer.

Van den dageraad af tot den nacht toe, hope Israël op den Heer ;

Want bij den Heer is barmhartigheid, en bij Hem overvloedige verlossing.

En Hij zal Israël verlossen van alle zijne ongerechtigheden.

V. Requiem æternam dona eis Domine.
R. Et lux perpetua luceat eis.
V. Kyrie, eleison.
R. Christe, eleison
V. Kyrie, eleison.

V. Heer, geef hun de eeuwige rust.
R. En het eeuwige licht verlichte hen.
V. Heer, ontferm U onzer.
R. Christus, ontfer U onzer.
V. Heer, ontferm U onzer.

Pater noster, etc. (bldz. 136). *Stil gebeden.*

V. Et ne nos inducas in tentationem.
R. Sed libera nos a malo.

V. A porta inferi.
R. Erue, Domine, animas eorum.
V. Requiescant in pace.
R. Amen.
V. Domine, exaudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te veniat.
V. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

V. En leid ons niet in bekoring
R. Maar verlos ons van den kwade.
V. Van de poorten der hel.
R. Heer, behoed hunne zielen.
V. Dat zij rusten in vrede
R. Amen.
V. Heer, verhoor mijn gebed.
R. En mijn geroep kome tot U.
V. Dat de Heer, met u zij.
R. En met uwen geest.

OREMUS.

Fidelium, Deus, omnium conditor et redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum remissionem cunctorum tribue peccatorum: ut indulgentiam quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur. Qui vivis et regnas, Deus in sæcula sæculorum.
R. Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

God, Schepper en Verlosper van alle geloovigen, verleen aan de zielen van uwe dienaars en dienaressen vergiffenis van alle zonden, opdat zij de kwijtschelding, waarnaar zij altijd verlangd hebben, door onze godvruchtige smeekingen mogen verwerven. Die leeft en heerscht in alle eeuwen der eeuwen.
R. Amen.

V. Requiem æternam dona eis, Domine.
R. Et lux perpetua luceat eis.
V. Requiescant in pace.
R Amen.

V. Heer, geef hun de eeuwige rust.
R. En het eeuwig licht verlichte hen.
V. Dat zij rusten in vrede.
R. Amen.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Verschillende gebeden.

Gebed voor de Kerk.

Omnipotens sempiterne Deus, qui gloriam tuam omnibus in Christo gentibus revelasti: custodi opera misericordiæ tuæ ut Ecclesia tua toto orbe diffusa, stabili fide in confessione tui nominis perseveret. Per eumdem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti, Deus. Per omnia sæcula sæculorum. Am.

Almachtige en eeuwige God, die Uwen roem aan alle christen volken geopenbaard hebt, bescherm de werken uwer barmhartigheid, opdat uwe Kerk, die over geheel de wereld verspreid is, volharde met een vast geloof in de belijdenis van uwen naam. Door denzelfden Jezus Christus, onzen Heer, Uwen zoon, die met U leeft en regeert in de eenheid des Heiligen Geestes God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Gebed voor den Paus.

Deus omnium fidelium pastor et rector, famulum tuum N. quem pastorem Ecclesiæ tuæ præesse voluisti, propitius respice; da ei, quæsumus, verbo et exemplo quibus praeest

O God, die de herder en de gids van alle geloovigen zijt, beschouw met een gunstig oog uwen dienaar N. dien Gij tot herder Uwer Kerk hebt willen aanstellen: verleen hem, wij smeeken U, dat zijn

proficere ut ad vitam una cum grege sibi credito perveniat sempiternam. Per Dominum nostrum.

woord en zijn voorbeeld voordeelig werke op hen die door hem geleid worden, opdat hij het eeuwige leven verwerve met de kudde die aan zijne zorgen is toevertrouwd. Door Jezus Christus, Onzen Heer.

Gebed voor de Keizers, Koningen, Vorsten en de christelijke Staten.

Omnipotens sempiterne Deus, in cujus manu sunt omnium potestates et omnium jura regnorum, supplices te deprecamur ut Imperatores, Reges, Principes, Respublicas christianas in pace et vera concordia confirmes, ac eos ad liberandam universam terram et sanctam civitatem Hierusalem a potestate infidelium fortiter animare digneris. Per Dominum nostrum.

Almachtige eeuwige God, die in uwe handen alle macht, en het gezag van alle koninkrijken houdt, wij smeeken U ootmoedig dat Gij in den vrede en de ware eendracht bevestigt, de Keizers, de Koningen, de Prinsen, de Christelijke Staten, en dat gij hun het vaste besluit gelieve te geven, van de geheele aarde en de Heilige stad Jerusalem te verlossen van de macht der ongeloovigen. Door Jezus Christus onzen Heer.

Gebed voor de Cardinalen, Patriarchen, Aartsbisschoppen, Bisschoppen en de Geestelijken der geheele Kerk.

Omnipotens sempiterne Deus, cujus Spiritu totum corpus Ecclesiæ sanctificatur et regitur: exaudi nos pro universis ordinibus supplicantes, ut gratiæ tuæ munere ab omnibus tibi gradibus fideliter serviatur. Per Dominum nostrum.

Almachtige eeuwige God, wiens geest, geheel de Kerk heiligt en regeert: verhoor de smeekingen die wij u toezenden voor de geheele geestelijkheid, opdat door de weldaad uwer genade, alle graden der kerkelijke regeering U getrouw dienen. Door Jezus Christus. Onzen Heer.

Gebed voor den Meester-Generaal der Broeders-Predikheeren.

Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia magna solus: prætende super famulum tuum N. spiritum gratiæ salutaris: et, ut in veritate tibi complaceat, perpetuum ei rorem tuæ benedictionis infunde. Per Dominum nostrum.

Almachtige, eeuwige God, die alleen de zaken groot en wonderbaar maakt, schenk aan uwen dienaar N. den geest uwer heilzame genade; en opdat hij U aangenaam zij op den weg der waarheid, stort over hem uit den eeuwigen dauw uwer zegeningen. Door Jezus Christus onzen Heer.

Gebed voor den Groot-Meester der Militie of (bij gebreke van dezen) voor den Luitenant-Generaal.

Quæsumus, omnipotens Deus, ut famulus tuus N. Magister noster (vel N. Locum tenens generalis) qui tua miseratione suscepit regimen, ad domum Militiæ Jesu Christi gubernandam, virtutum etiam omnium percipiat incrementa: quibus decenter ornatus, et vitiorum monstra devitare et ad te qui via, veritas et vita es gratiosus valeat pervenire. Per Dominum nostrum.

Wij bidden U, almachtige God, opdat uw dienaar N. onze Meester (of N. onze Luitenant-Generaal) die van uwe barmhartigheid de macht ontvangen heeft, het huis der Militie van Jezus Christus te bestieren, eene vermeerdering van alle deugden ontvange, en dat hij, hiermede waardiglijk bekleed, de ontelbare ondeugdenkunne vermijden, en tot U kunne komen, die de weg, de waarheid en het leven zijt.
Door Jezus Christus onzen Heer.

Gebed voor de Aalmoezeniers, Commandeurs en Prioren.

Omnipotens sempiterne

Almachtige eeuwige God,

Deus, te supplices nos servi tui deprecamur, ut rectores spirituales, Commendatores et Priores Ordinis nostri digneris dirigere et eorum mentes illustrare, ita ut bene valeant suscepta officia adimplere. Per Dominum nostrum.

wij smeeken U ootmoedig, wij uwe dienaren, te willen leiden de Aalmoezeniers, de Commandeurs en de Priors onzer Orde. en hunnen geest te verlichten, opdat zij de plichten, die zij op zich hebben genomen, goed kunnen vervullen Door Jezus Christus onzen Heer.

Gebed voor de Broeders en Zusters.

Deus, largitor pacis, da, quæsumus, Fratribus et Sororibus nostris, ut in tua voluntate permaneant et a juramento facto per gratiam tuam nunquam recedant. Per Dominum nostrum.

O God, uitdeeler des vredes, zorg, wij bidden U, dat onze Broeders en Zusters aan uwen wil onderworpen blijven en dat zij door uwe genade gesteund, nooit aan hunnen eed te kort blijven. Door Jezus Christus onzen Heer.

Gebed voor de Weldoeners der Orde.

Deus, cujus misericordiæ non est numerus, suscipe propitius preces humilitatis nostræ et benefactoribus pro piis illorum operibus dignam mercedem tribue et post mortem salutem æternam concede. Per Dominum nostrum.

O God, wiens barmhartigheden ontelbaar zijn, neem onze ootmoedige gebeden goedgunstig aan en geef aan de Weldoeners onzer Orde de plichtmatige belooning van hunne godvruchtige handelingen, en schenk hun na den dood de eeuwige zaligheid. Door Jezus Christus onzen Heer.

Gebed voor de zieken en gevangenen.

Omnipotens sempiterne Deus, te supplices roga-

Almachtige en eeuwige God, wij smeeken U ootmoe-

mus, ut omnibus infirmis et captivis salutem et libertatem tribuas, ut captivitate ac ægritudine liberati ad Ecclesiam tuam sanctam veniant gratias reddituri Per Dominum nostrum.

dig, aan alle zieken en gevangenen de gezondheid en de vrijheid te willen schenken, opdat zij verlost van hunne gevangenschap en ziekte, uwe heilige Kerk komen danken. Door Jezus Christus onzen Heer.

Gebed voor de bekeering der zondaren.

Deus, qui errata corrigis, imploramus clementiam tuam, ut omnes peccatores a vinculis vitiorum absolutos, in viam pœnitentiæ dirigas et ad vitam æternam perducas· Per Dominum nostrum.

O God, die de misslagen der menschen verbetert, wij smeeken uwe goedertierenheid, dat Gij, na alle zondaars van de ketenen hunner zonden verlost te hebben, hen leidet op den weg der boetvaardigheid en hen voeret naar het eeuwige leven. Door Jezus Christus onzen Heer.

Gebed voor de bekeering der ketters en afvalligen.

Omnipotens sempiterne Deus, qui salvas omnes et neminem vis perire: respice ad animas diabolica fraude deceptas, ut omni hœretica pravitate deposita, errantium corda resipiscant et ad veritatis tuæ redeant unitatem. Per Dominum nostrum.

Almachtige eeuwige God, die alle menschen redt en niemand verloren laat gaan: zie goedgunstig neder op de zielen die door de listen van Satan bedrogen zijn geworden, opdat zij, na alle ketterssche boosheid verlaten te hebben, berouw toonen over hunne dwalingen, en terugkeeren tot de eenheid uwer Waarheid. Door Jezus Christus onzen Heer.

Gebed voor de bekeering der joden.

Omnipotens sempiterne

Almachtige eeuwige God,

Deus, qui etiam judaïcam perfidiam a tua misericordia non repellis: exaudi preces nostras quas pro illius populi obcœcatione deferimus, ut agnita veritatis tuæ luce, quæ Christus est, a suis tenebris eruantur. Per eumden Dominum nostrum.

die zelfs uit den schoot uwer barmhartigheid de trouwelooze joden niet verstoot: verhoor de gebeden die wij U toezenden, voor de verblindheid van dat volk, opdat het na het licht gezien te hebben uwer waarheid, dat Christus is, van zijne duisternissen worde bevrijd. Door Jezus Christus onzen Heer.

Gebed voor de bekeering der ongeloovigen.

Omnipotens sempiterne Deus, qui non mortem peccatorum sed vitam semper inquiris, suscipe propitius orationem nostram, et libera eos ab idolorum cultura et aggrega Ecclesiæ tuæ sanctæ, ad laudem et gloriam nominis tui. Per Dominum nostrum.

Almachtige eeuwige God, die niet den dood, maar altijd het leven der zondaars zoekt, verhoor goedgunstig ons gebed, verlos hen van de vereering der afgoden en vereenig hen bij uwe heilige Kerk, voor den roem van uwen naam. Door Jezus Christus onzen Heer.

Gebed voor de Broeders en Zusters, hunne ouders, hunne naastbestaanden en de overledene weldoeners.

Deus, veniæ largitor et humanæ salutis amator: quæsumus clementiam tuam, ut nostri Ordinis Fratres, Sorores, parentes, propinquos et benefactores qui ex hoc sæculo transierunt, Beata Maria semper Virgine intercedente, cum omnibus sanctis tuis ad perpetuæ beatitudinis consortium pervenire con-

O God, die vergiffenis verleent, en de zaligheid der menschen verlangt: wij bidden uwe goedertierenheid, aan de Broeders, aan de Zusters, aan hunne ouders, aan hunne naastbestaanden en aan de weldoeners onzer Orde, te verleenen, dat zij mogen deelen met alle uwe Heiligen in de eeuwige gelukzaligheid, door de voorspraak van de ge-

cedas. Per Dominum nostrum.

Inkzalige Maria, altoos Maagd. Door Jezus Christus onzen Heer.

Gebed voor den vrede

Deus a quo sanctia desiderla, recta consilia et justa sunt opera: da servis tuis illam quam mundus dare non potest pacem ut et corda nostra mandatis tuis dedita, et hostium sublata formidine, tempora sint tua protectione tranquilla. Per Dominum nostrum.

O God, die onze verlangens heiligt, even als onze rechtschapen voornemens, en onze rechtvaardige werken; verleen aan uwe dienaren den vrede, dien de wereld niet kan geven; opdat onze harten aan uwe bevelen onderworpen zijn, en dat, nadat alle vrees voor den vijand verdwenen zij, onzen tijden rustig worden onder uwe bescherming. Door Jezus Christus onzen Heer.

Gebed voor de vruchten der aarde.

Omnipotens sempiterne Deus, qui omnia ad utilitatem generis humani creasti: concede benignitatem congruentem super faciem terræ, ut nos, cum gratiarum actione dona tua comedentes, panem vitæ æternæ fiducialius appetamus. Per Dominum nostrum.

Almachtige, eeuwige God, die alles geschapen hebt voor het nut van het menschdom: stort de zoo noodzakelijke weldaden uwer welwillendheid, over de oppervlakte der aarde uit, opdat wij gevoed door uwe gaven en U dank zeggende, met meer vertrouwen zoeken, het brood des eeuwigen levens. Door Jezus Christus onzen Heer.

ZESDE HOOFDSTUK.

GEBED VOOR DE ZEGENING VAN HET VAANDEL DER MILITIE.

Adjutorium, etc. (bldz 144).

OREMUS.

Omnipotens sempiterne Deus, qui es cunctorum benedictio et triumphantium fortitudo : respice propitius ad preces humilitatis nostræ : et hoc vexillum Militiæ Jesu Christi, quod defensioni Religionis Christianæ præparatum est, cœlesti bene†dictione sanctificas; ut contra adversarios nominis christiani sit validum, tuoque munimine circumseptum, atque in te confidentibus solidamentum, et certa fiducia victoriæ. Tu enim es Deus, qui conteris bella, et cœlestis præsidii sperantibus in te præstas auxilium. Per unicum Filium tuum, Christum Dominum nostrum : qui tecum vivit et regnat, in unitate Spiritus Sancti, Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

Almachtige, eeuwige God, die de bron zijt der zegeningen voor allen en de kracht der overwinnaars; verhoor goedgunstig onze ootmoedige gebeden : en heilig door uwe hemelsche zegening dit vaandel der Militie van Jezus-Christus, hetwelk gemaakt is geworden, voor de verdediging van den christelijken Godsdienst; opdat het bestand zij tegen de vijanden van den naam van Christen, en omgeven van uwe macht, een steun voor hen die in U vertrouwen, en eene zekere verzekering voor de overwinning. Want Gij zijt het o Heer ! die den oorlog verplettert, en die de hulp verleent van uwen Goddelijken bijstand aan hen die in U hopen. Door uwen eenigen Zoon, Jezus Christus, Onzen Heer, die leeft en regeert met U in de eenheid des Heiligen Geestes, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

OVERGANGS BEPALINGEN.

Art. 1. — In de Prioraten die geen Oratorium bezitten, zal de plechtigheid van de aanstelling der Broeders, der Ridders en der Waardigheidbekleeders, voorloopig plaats hebben in de vergaderzaal. Ten allen tijde zal daarna eene H. Mis gelezen worden, in eene kerk of openbare kapel.

Art. 2. — Het dragen van het gewaad der Orde is voor het oogenblik niet verplichtend; het zal zoodanig slechts worden, na eene uitdrukkelijke beschikking van den Oppersten Raad.

OFFICIUM

BEATAE MARIAE

VIRGINIS.

SECUNDUM

ORD. PP. PRAEDICATORUM

ET AD USUM

FRATRUM ORDIS EQUESTRIS MILITIAE

JESU-CHRISTI.

1890.

Naar de Fransche uitgave van dit werk.

BERICHT.

De Broeders die het Officium gemeenschappelijk bidden, moeten zich in twee kooren verdeelen, die beurtelings zitten of staan gedurende het bidden der Psalmen.

Zij die het Psalmgezang leiden, zijn: de hebdomadaris, de voorzangers, de antiphonaris, de versicularis en de lectores.

De Hebdomadaris begint de uren en zegt de slotkapittels, de gebeden en de zegeningen; de voorzangers heffen beurtelings de psalmen aan. De voorzanger die geplaatst is aan de zijde van den hebdomadaris, begint den hymnus en den eersten psalm van ieder uur. De antiphonaris zegt de antiphonen; de versicularis de versen en het *Venite exultemus;* en de lectores de lessen

De twee kooren vereenigd, zeggen de antiphonen en de antwoorden. De voorzangers en de lectores worden door den Prior aangewezen.

Om het verrichten der Getijden in choro gemakkelijk te maken, hebben wij de volgende teekens aangenomen:

† Duidt aan de verzen die moeten gezegd worden door den voorzitter.

v. Duidt de verzen aan door den versicularis te zeggen.

C. Duidt aan wat de voorzanger te zeggen heeft.

L. Duidt aan wat de lezer te zeggen heeft.

Om het Psalmzang goed te verrichten, moet men duidelijk en gezamenlijk uitspreken, getrouw acht gevende op den middeltoon (médiante) Men psalmodieert min of meer langzaam al naar de plechtigheden. Men buigt het hoofd, zoo dikwijls men de namen uitspreekt van Jezus, Maria, en den H. Dominicus.

GETIJDEN

VAN DE

HEILIGE MAAGD.

Gebed vóór de Getijden.

Aperi, Domine, os meum ad benedicendum nomen sanctum tuum. Munda quoque cor meum ab omnibus vanis, perversis et alienis cogitationibus. Intellectum illumina, affectum inflamma, ut digne, attente ac devote hoc officium recitare valeam, et exaudiri merear ante conspectum divinæ Majestatis tuæ. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Domine, in unione illius divinæ intentionis qua ipse in terris laudes Deo persolvisti, has tibi horas persolvo.

Open, Heer, mijnen mond om uwen heiligen naam te zegenen; reinig mijn hart van alle ijdele, verkeerde en vreemde gedachten; verlicht mijn verstand, ontvlam mijne liefde, opdat ik deze Getijden waardig, aandachtig en godvruchtig moge lezen, en verdiene verhoord te worden voor het aanschijn van uwe Goddelijke Majesteit. Door Christus onzen Heer. Amen.

Heer, in vereeniging met die Goddelijke meening, waarmede Gij zelf op aarde God verheerlijkt hebt, draag ik U deze uurgetijden op.

AD MATUTINUM

† v. Ave, Maria, gratia plena; Dominus tecum.

R. Benedicta tu in mulieribus; et benedictus fructus ventris tui, Jesus.

† v. Domine, labia mea aperies.

v. Wees gegroet, Maria, vol van genade; de Heer is met U.

R. Gezegend zijt Gij boven alle vrouwen, en gezegend is de vrucht uw lichaams, Jezus.

v Heer, Gij zult mijne lippen openen.

R. Et os meum annuntiabit laudem tuam.

† V. Deus, in adjutorium meum intende.

R. Domine, ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, et nunc et semper et in sæcula sæculorum. Amen.

R. En mijn mond zal uwen lof verkondigen.

V. God, geef acht op mijne hulp.

R. Heer, haast U mij te helpen.

Glorie zij den Vader en den Zoon en den Heiligen Geest.

Gelijk het was in den beginne, en nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Van Paschen tot Septuagesima zegt men :

Alleluia. | Looft den Heer

Van Septuagesima tot Paschen zegt men :

Laus tibi, Domine Rex æternaæ gloriæ. | Lof zij U, Heer, Koning der eeuwige glorie.

INVITATORIUM.

Regum Virginis filium, venite, adoremus.

UITNOODIGING.

Komt, laten wij den Koning, den Zoon der Maagd, aanbidden.

PSALM 94.

V. Venite, exultemus Domino : jubilemus Deo salutari nostro : præoccupemus faciem ejus in confessione, et in psalmis jubilemus ei.

R. Regem Virginis filium, venite, adoremus.

Komt, juichen wij voor den Heer; jubelen wij voor God, onzen Heiland; laat ons met lofgezang voor Hem verschijnen en met snarenspel Hem toejuichen.

Komt, laten wij den Koning, den Zoon der Maagd, aanbidden.

V. Quoniam Deus magnus Dominus, et Rex magnus super omnes deos: quoniam non repellet Dominis plebem suam; quia in manu ejus sunt omnes fines terræ, et altitudines montium ipse conspicit.

R. Venite, adoremus.

V. Quoniam ipsius est mare et ipse fecit illud, et aridam fundaverunt manus ejus. Venite, adoremus, et procidamus ante Deum, ploremus coram Domino qui fecit nos, quia ipse est Dominus Deus noster; nos autum populus ejus, et oves pascuæ ejus.

R. Regem Virginis filium, venite, adoremus.

V. Hodie si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra, sicut in exacerbatione secundum diem tentationis in deserto: ubi tentaverunt me patres vestri, probaverunt et viderunt opera mea.

R. Venite, adoremus.

V. Quadraginta annis proximus fui generationi huic, et dixi: Semper hi errant corde; ipsi vero non cognoverunt vias

Want een groote God is de Heer en een groot Koning boven alle goden; de Heer zal zijn volk niet verstooten, want in zijne hand zijn al de grenzen der aarde en Hij overziet de toppen der bergen.

Komt, laten wij Hem aanbidden.

Want van Hem is de zee, Hij toch heeft ze gemaakt en het vasteland is het werk zijner handen. Komt, vallen wij aanbiddend neder voor God en weenen wij voor het aanschijn des Heeren, onzes Scheppers, want Hij is de Heer onze God en wij zijn zijn volk en de schapen zijner weide.

Komt, laten wij den Koning, den Zoon der Maagd, aanbidden.

Heden, als gij zijne stem zult hooren, verhardt dan uwe harten niet, gelijk bij de verbittering, ten dage der beproeving in de woestijn, waar uwe vaderen Mij beproefden en op den toets stelden, ofschoon zij mijne werken zagen.

Komt, laten wij Hem aanbidden.

Veertig jaren lang was Ik met dit geslacht en sprak: altijd zijn zij verdwaald van harte en mijne wegen

meas; quibus juravi in ira mea, si introïbunt in requiem meam.

kenden zij niet, zoodat Ik zwoer in mijnen toorn: zij zullen mijne rust niet ingaan.

R. Regem Virginis filium, venite, adoremus.

Komt, laten wij den Koning, den Zoon der Maagd, aanbidden.

V. Gloria Patri et Filio, et Spiritui sancto. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

Glorie zij den Vader en den Zoon en den Heiligen Geest. Gelijk het was in den beginne, en nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

R. Venite, adoremus.

Komt, laten wij Hem aanbidden.

Regem Virginis filium, venite, adoremus.

Komt, laten wij den Koning, den Zoon der Maagd, aanbidden.

HYMNUS.

C. Quem terra, pontus, æthera.
Colunt, adorant, prædicant,
Trinam regentem machinam,
Claustrum Mariæ bajulat.

Wien aarde, zee en starrenheer
Aanbidding biedt en lof en eer,
Den Heer der gansche schepping, draagt
De zuivre schoot der Moedermaagd.

Cui luna, sol, et omnia,
Deserviunt per tempora,
Perfusa cœli gratia,
Gestant puellæ viscera.

Wien zon en maan naar orde en tijd,
En al wat werd, zijn diensten wijdt,
Is in dien schoot, die schittrend straalt
Van 's Hemels gunsten, neergedaald.

Beata Mater, munere

Welzalig Gij door zulk een lot!

Cujus supernus Artifex.	Gij draagt, o Moedermaagd den God,
Mundum pugillo continens,	Den Schepper, die met zijne hand
Ventris cub arca clausus est.	Geheel de wereld overspant.
Beata cœli nuntio,	Welzalig Gij, die de Engel groet,
Fœcundæ Sancto Spiritu	En Gods Geest moeder worden doet;
Desideratus gentibus.	De hoop der volkren lang gewacht
Cujus per alvum fusus est.	Hebt Gij der wereld voortgebracht.
Maria, Mater gratiæ,	O Maria, Moeder van genade,
Mater misericordiæ,	Moeder van barmhartigheid,
Tu nos ab hoste protege.	Tegen den vijand bescherm ons,
Et hora mortis suscipe,	En in ons laatste uur ontvang ons.
Gloria tibi, Domine,	Glorie aan U, o Heer,
Qui natus es de Virgine,	Die uit eene Maagd geboren zijt,
Cum Patre, et Sancto Spiritu,	Glorie aan den Vader en den Heiligen Geest
In sempiterna sæcula.	In alle eeuwen.
Amen.	Amen.

PSALM 8.

℣ Domine, Dominus noster, * quam admirabile est nomen tuum, in universa terra!	O God, onze Heer, hoe heerlijk is uw naam op de gansche aarde!
Quoniam elevata est magnificentia tua * super cœlos.	Want uwe majesteit is verheven boven de hemelen!
	Uit den mond der kinderen en zuigelingen hebt Gij eene

meas; quibus juravi in ira mea, si introïbunt in requiem meam.

R. Regem Virginis filium, venite, adoremus.

V. Gloria Patri et Filio, et Spiritui sancto. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculorum. Amen.

R. Venite, adoremus.

Regem Virginis filium, venite, adoremus.

kenden zij niet, zoodat Ik zwoer in mijnen toorn: zij zullen mijne rust niet ingaan.

Komt, laten wij den Koning, den Zoon der Maagd, aanbidden.

Glorie zij den Vader en den Zoon en den Heiligen Geest. Gelijk het was in den begiune, en nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Komt, laten wij Hem aanbidden.

Komt, laten wij den Koning, den Zoon der Maagd, aanbidden.

HYMNUS.

C. Quem terra, pontus, æthera.
Colunt, adorant, prædicant,
Trinam regentem machinam,
Claustrum Mariæ bajulat.

Wien aarde, zee en starrenheer
Aanbidding biedt en lof en eer,
Den Heer der gansche schepping, draagt
De zuivre schoot der Moedermaagd.

Cui luna, sol, et omnia,
Deserviunt per tempora,
Perfusa cœli gratia,
Gestant puellæ viscera.

Wien zon en maan naar orde en tijd,
En al wat werd, zijn diensten wijdt,
Is in dien schoot, die schittrend straalt
Van 's Hemels gunsten, neergedaald.

Beata Mater, munere

Welzalig Gij door zulk een lot!

Cujus supernus Artifex.	Gij draagt, o Moedermaagd den God,
Mundum pugillo continens,	Den Schepper, die met zijne hand
Ventris cub arca clausus est.	Geheel de wereld overspant.
Beata cœli nuntio,	Welzalig Gij, die de Engel groet,
Fœcundæ Sancto Spiritu	En Gods Geest moeder worden doet;
Desideratus gentibus.	De hoop der volkren lang gewacht
Cujus per alvum fusus est.	Hebt Gij der wereld voortgebracht.
Maria, Mater gratiæ,	O Maria, Moeder van genade,
Mater misericordiæ,	Moeder van barmhartigheid,
Tu nos ab hoste protege.	Tegen den vijand bescherm ons,
Et hora mortis suscipe,	En in ons laatste uur ontvang ons.
Gloria tibi, Domine,	Glorie aan U, o Heer,
Qui natus es de Virgine,	Die uit eene Maagd geboren zijt,
Cum Patre, et Sancto Spiritu,	Glorie aan den Vader en den Heiligen Geest
In sempiterna sæcula.	In alle eeuwen.
Amen.	Amen.

PSALM 8.

℣ Domine, Dominus noster, * quam admirabile est nomen tuum, in universa terra!	O God, onze Heer, hoe heerlijk is uw naam op de gansche aarde!
Quoniam elevata est magnificentia tua * super cœlos.	Want uwe majesteit is verheven boven de hemelen!
	Uit den mond der kinderen en zuigelingen hebt Gij eene

Ex ore infantium et lactentium perfecisti laudem propter inimicos tuos, * ut destruas inimicum, et ultorem.

Quoniam videbo cœlos tuos, opera digitorum tuorum: * lunam et stellas, quæ tu fundasti.

Quid est homo, quod memor es ejus? * aut filius hominis, quoniam visitas eum?

Minuisti eum paulo minus ab Angelis; gloria et honore coronasti eum; * et constituisti eum super opera manuum tuarum.

Omnia subjecisti sub pedibus ejus: * oves et boves universas, insuper et pecora campi;

Volucres cœli et pisces maris, * qui perambulant semitas maris.

Domine, Dominus noster, * quam admirabile est nomen tuum in universa terra!

Gloria Patri, etc.

lofspraak bereid ter oorzake van uwe tegenstrevers, om den vijand en wraakgierige te vernietigen.

Wanneer ik uwen hemel aanschouw, het werk uwer vingeren, de maan en de sterren, die gij geschapen hebt,

(dan zeg ik:) Wat is de mensch, dat Gij zijner gedenkt of de zoon des menschen, dat Gij acht op hem geeft!

Gij hebt hem een weinig minder gemaakt dan de Engelen; met eer en heerlijkheid hebt Gij hem gekroond, en gesteld over de werken uwer handen.

Alles hebt Gij aan hem onderworpen, schapen, runderen en de dieren des velds,

de vogelen des hemels, en de visschen der zee, die de paden der zee doorwandelen.

O God, onze Heer, hoe heerlijk is uw naam over de geheele aarde!

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 18.

C. Cœli enarrunt gloriam Dei, * et opera manuum ejus annuntiat firmamentum.

De hemelen vermelden de heerlijkheid van God en het uitspansel verkondigt het werk zijner handen.

Dies diei eructat verbum, * et nox nocti indicat scientiam.

Non sunt loquelæ neque sermones, * quorum non audiantur voces eorum.

In omnem terram exivit sonus eorum, * et in fines orbis terræ verba eorum.

In sole posuit tabernaculum suum: * et ipse tanquam sponsus procedens de thalamo suo.

Exultavit ut gigas ad currendam viam: * a summo cœlo egressio ejus.

Et occursus ejus usque ad summum ejus: * nec est qui se abscondat a calore ejus.

Lex Domini immaculata, convertens animas: * testimonium Domini fidele, sapientiam præstans parvulis.

Justitiæ Domini rectæ, lætificantes corda: * præceptum Domini lucidum, illuminans oculos.

Timor Domini sanctus, permanens in sæculum sæculi: * judicia Domini vera, justificata in semetipsa.

Desiderabilia super aurum et lapidem prætiosum

De eene dag geeft den andere het woord over, en de eene nacht aan den andere de tijding.

Het zijn geene zinnen, geene woorden, waarvan de klanken niet vernomen worden.

Hun geluid gaat over geheel het aardrijk uit, en hunne woorden tot aan het einde der wereld.

In de zon sloeg hij zijne tente op. En hij is als een bruidegom, die, zijne kamer uitgetreden, vroolijk als een held de baan betreedt. Van het eene einde des hemels is zijn uitgang, en zijn loop is tot het andere einde; en niemand kan zich voor zijn gloed verbergen.

's Heeren wet is vlekkeloos, zielbekeerend; 's Heeren getuigenis is waarachtig, zij geeft den eenvoudigen wijsheid; 's Heeren bevelen zijn gerechtig, en hartverheugend; 's Heeren gebod is een licht, dat de oogen verlicht; Heilig is de vreeze des Heeren, zij blijft in eeuwiheid; 's Heeren oordeelen zijn waar; alle zijn ze rechtvaardig.

Meer te begeeren dan goud en veel edelgesteente, en zoe-

multum : * et dulciora super mel et favum.

Etenim servus tuus custodit ea ; * in custodiendis illis retributio multa.

Delicta quis intelligit ? Ab occultis meis munda me ; * et ab alienis parce servo tuo.

Si mei non fuerint dominati, tunc immaculatus ero ; * et emundabor a delicto maximo.

Et erunt ut complaceant eloquia oris mei, * et meditatio cordis mei in conspectu tuo semper.

Domine, adjutor meus, * et redemptor meus.

Gloria Patri, etc.

ter dan honig en honigzeem.

Ook uw dienaar onderhoudt ze ; het onderhouden daarvan geeft groot loon.

De zonden, wie kent ze ? reinig mij van mijne verborgene, en bewaar uwen dienaar voor vreemde

Als die mij niet beheerschen, dan zal ik onbesmet zijn en rein van groote overtreding.

Moge de reden van mijnen mond en de overdenking mijns harten welbehagelijk zijn voor uw aanschijn, ten allen tijde.

O Heer, mijn helper en mijn verlosser.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALM 23.

C. Domini est terra, et plenitudo ejus : * orbis terrarum, et universi qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundavit eum : * et super flumina præparavit eum.

Quis ascendit in montem Domini : * aut quis stabit in loco sancto ejus ?

Innocens manibus, et mundo corde, * qui non accepit in vano animam suam, nec juravit in dolo proximo suo.

Van den Heer is de aarde en hare volheid, de wereld, en allen, die er in wonen.

Want op de zeeën heeft Hij haar gegrondvest en op de stroomen haar gevestigd.

Wie mag des Heeren berg bestijgen, of wie mag staan op zijne heilige plaats ?

Die schuldeloos van handen en rein van gemoed is, die zijn hart niet zet op ijdelheid, en geen bedriegelijken eed aflegt tegen zijn naaste ;

Hic accipiet benedictionem a Domino, * et misericordiam a Deo salutari suo.

Hæc est generatio quærentium eum, * quærentium faciem Dei Jacob.

Attollite portas, principes vestras; et elevamini, portæ æternales: et introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? * Dominus fortis et potens, Dominus potens in prælio

Attollite portas, principes, vestras; et elevamini, portæ æternales: * et introibit Rex gloriæ.

Quis estiste Rex gloriæ?* Dominus virtutem ipse est Rex gloriæ.

Gloria Patri, etc.

Ant. Benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui.

V. v. Diffusa est gratia in labiis tuis.

R. Propterea benedixit te Deus in æternum.

Pater noster...

† R. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

L. Jube, Domne, benedicere.

die verkrijgt zegen van den Heer en erbarming van God, zijnen Heiland.

Zoodanig is het geslacht van hen, die Hem zoeken, die het aanschijn zoeken van den God van Jacob.

Heft op, o vorsten, uwe poorten, en verheft u, gij eeuwige deuren, dat de Koning der heerlijkheid binnenga! Wie is hij, die Koning der heerlijkheid? de Heer de sterke en machtige! de Heer, de machtige in den strijd.

Heft op, o Vorsten, uwe poorten, en verheft u, gij eeuwige deuren, dat de Koning der heerlijkheid binnenga! Wie is hij, die Koning der heerlijkheid? De Heer der heirscharen, Hij is de Koning der heerlijkheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Ant. Gezegend zijt Gij boven alle vrouwen, en gezegend is de vrucht uws lichaams.

v. Minzaamheid is uitgestort op uwe lippen,

R. Daarom heeft God U in eeuwigheid gezegend.

Onze Vader, enz. *stil.*

v. En leid ons niet in bekoring.

R. Maar verlos ons van den kwade.

Heer, gelief te zegenen.

† Alma Virgo virginum intercedat pro nobis ad Dominum. Amen.

Moge Zij, de Maagd der maagden, voor ons, bij den Heer ten beste spreken. Am.

LES I.

L Sancta Maria, Virgo virginum, mater et filia Regis regum omnium, tuum nobis impende solatium, ut cœlestis regni per te mereamur habere præmium, et cum electis Dei regnare in perpetuum. Tu autem, Domine, miserere nostri.

R. Deo gratias.

R. Sancta et immaculata virginitas, quibus te laudibus efferam nescio.*Quia quem cœli capere non poterant, tuo gremio contulisti.

L. V. Benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui.

* Quia quem cœli capere non poterant, tuo gremio contulisti.

L. Jube Domne, benedicere.

† Sancta Dei Genetrix sit nobis auxiliatrix.

Amen.

Heilige Maria, Maagd der maagden, moeder en dochter van den Koning der koningen, schenk ons uwen bijstand, opdat wij door U het rijk der hemelen mogen verdienen, en met de uitverkorenen Gods, eeuwig mogen leven. Heer, ontferm u onzer.

R. God zij gedankt.

R. Heilige en onbevlekte Maagdom, ik weet niet, hoe U naar waarde te prijzen; want Hem, dien de hemelen niet kunnen omvatten, hebt gij gedragen in uwen schoot.

V. Gezegend zijt Gij boven alle vrouwen; en gezegend is de vrucht uws lichaams. Want Hem, dien de hemelen niet kunnen omvatten, hebt Gij gedragen in uwen schoot.

Heer, gelief te zegenen.

Dat de Heilige Moeder Gods ons bijsta. Amen.

LES II.

L. Sancta Maria, piarum piissima, intercede pro no-

Heilige Maagd Maria, de medelijdenste en de heiligste

bis, sanctarum sanctissima: per te, Virgo, nostra sumat precamina, qui pro nobis ex te natus, regnat super æthera, ut sua charitate nostra deleantur peccamina. Tu autem, Domine, miserere nostri.

R. Deo gratias.

R. Beata es, Virgo Maria quæ Dominum portasti creatorem mundi. * Genuisti eum qui te fecit, et in æternum permanes virgo.

L. v. Ave, Maria, gratia plena; Dominus tecum. * Genuisti eum qui te fecit, et in æternum permanes virgo.

L. Jube, Domne, benedicere.

† Nos cum prole pia benedicat Virgo Maria.

R. Amen.

aller schepselen, schenk ons uwe voorspraak; opdat onze gebeden door uwen Zoon mogen verhoord worden, opdat onze zonden door zijne barmhartigheid mogen vergeven worden. Gij, Heer, ontferm U onzer.

R. God zij gedankt.

R. Zalig zijt Gij, Maagd Maria, die den Heer en Schepper der wereld hebt gedragen; Gij hebt Hem, die U geschapen heeft, gebaard, doch zijt immer maagd gebleven.

v. Wees gegroet, Maria, vol van genade, de Heer is met U. Gij hebt Hem, die U geschapen heeft, gebaard, doch zijt immer maagd gebleven.

Heer, gelief te zegenen.

Dat de Maagd Maria en haar beminde Zoon ons zegene.

R. Amen.

LES III.

L. Sancta Dei Genitrix, quæ digne meruisti concipere quem totus orbis nequit comprehendere, tuo pio interventu culpas nostras ablue; ut redempti, perennis sedem gloriæ per te valeamus scandere, ubi

Heilige Moeder Gods, die waardig geacht zijt Hem te ontvangen, dien het heelal niet kan bevatten, wisch door uwe tusschenkomst onze zonden uit; opdat wij, na gezuiverd te zijn, den troon van glorie kunnen bestijgen, waar

regnas cum eodem. Filio tuo sine tempore. Tu autem, Domine, miserere nostri.

R. Deo gratias.

R. Felix namque es, sacra Virgo Maria, et omni laude dignissima. *Quia ex te ortus est Sol justitiæ, Christus Deus noster

L. v. Ora pro populo, interveni pro clero, intercede pro devoto femineo sexu; sentiant omnes tuum juvamen, quicumque celebrant tuam commemorationem. * Quia ex te ortus est Sol justitiæ, Christus Deus noster.

L. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto. * Christus Deus noster.

Gij eeuwig met Uwen Zoon heerscht. Gij, Heer, ontferm U onzer.

R. God zij gedankt.

R. Gelukkig zijt Gij, heilige maagd Maria, en allen lof overwaardig, omdat uit U de Zon der gerechtigheid is opgegaan, Christus,onze God.

v. Bid voor het volk, bid voor de geestelijken, bescherm het godvruchtig vrouwengeslacht, laat allen uwe hulp ondervinden, die uwe heilige gedachtenis vieren. Omdat uit U de zon der gerechtigheid is opgegaan, Christus, onze God.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den Heiligen Geest. Christus, onze God.

HYMNUS SS. AMBROSII ET AUGUSTINI.

C. Te Deum laudamus:* te Dominum confitemur.

Te æternum Patrem * omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli,*tibi cœli, et universæ Potestates.

Tibi Cherubim et Seraphim, * incessabili voce proclamant:

Sanctus,

Sanctus,

Sanctus,*Dominus Deus sabaoth.

U, o God, loven wij, U Heer, belijden wij.

U, eeuwige Vader, vereert de geheele aarde.

U roepen alle engelen, de hemelen en alle machten,

De Cherubijnen en Serafijnen met eenparige stemmen onophoudelijk toe:

Heilig, Heilig, Heilig is de Heer, de God der legerscharen!

Pleni sunt cœli et terra* majestatis gloriæ tuæ.

Te gloriosus * Apostolorum chorus.

Te Prophetarum, * laudabilis numerus.

Te Martyrum candidatus * laudat exercitus;

Te per orbem terrarum * sancta confitetur Ecclesia,

Patrem * immensæ majestatis,

Venerandum tuum verum * et unicum Filium,

Sanctum quoque * Paraclitum Spiritum.

Tu Rex, gloriæ, * Christe.

Tu Patris * sempiternus es Filius.

Tu ad liberandem suscepturus hominem, * non horruisti Virginis uterum.

Tu, devicto mortis aculeo, * aperuisti credentibus regna cœlorum.

Tu ad dexteram Dei sedes, * in gloria Patris.

Judex crederis * esse venturus.

(1) Te ergo quæsumus, famulis tuis subveni, * quos pretioso sanguine redemisti.

Vol zijn de hemelen en de aarde van de majesteit uwer glorie.

U looft het glorierijke koor der apostelen,

U de lofwaardige schaar der profeten,

U het schitterend heir der martelaren.

U belijdt de Heilige Kerk over de geheele aarde,

Den Vader van onmetelijke majesteit,

Uwen aanbiddelijken, waarachtigen en eenigen Zoon,

Ook den Heiligen Geest, den Trooster.

Gij zijt de Koning der glorie, de Christus.

Gij zijt des Vaders eeuwige Zoon.

Gij hebt, de menschheid willende aannemen ter verlossing van den mensch, den schoot eener Maagd niet geschroomd.

Gij hebt, na het overwinnen van den prikkel des doods, den geloovigen het Rijk der hemelen geopend.

Gij zit aan de rechterhand Gods, in de glorie des Vaders.

Wij gelooven, dat Gij als Rechter komen zult,

Daarom bidden wij U, kom uwe dienaren te hulp, die Gij door uw dierbaar bloed hebt vrijgekocht;

(1) Hier knielt men.

Æterna fac cum Sanctis tuis * in gloria numerari.

Geef, dat zij in de eeuwige glorie met uwe heiligen geteld worden.

Salvum fac populum tuum, Domine, * et benedic hæreditati tuæ.

Heer, maak uw volk zalig, en zegen uw erfdeel,

Et rege eos, et extolle illos * usque in æternum.

En heersch over hen en verhef hen tot in eeuwigheid.

Per singulos dies, * benedicimus te.

Dag aan dag zegenen wij U,

Et laudamus nomen tuum in sæculum, et in sæculum sæculi.

En loven wij uwen naam in eeuwigheid, en in de eeuwen der eeuwen.

Dignare, Domine, die isto, * sine peccato nos custodire.

Gewaardig U, o Heer, ons dezen dag zonder zonde te bewaren.

Miserere nostri, Domine * miserere nostri.

Ontferm U onzer, Heer, ontferm U onzer.

Fiat misericordia tua, Domine, super nos, * quemadmodum speravimus in te.

Laat, Heer, uwe barmhartigheid over ons komen, gelijk wij op U gehoopt hebben.

In te, Domine, speravi; * non confundar in æternum.

Op U, Heer, heb ik gehoopt, en in eeuwigheid zal ik niet beschaamd worden.

† v. Ora pro nobis. sancta Dei Genitrix.

v. Heilige Moeder Gods, bid voor ons.

ʀ. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

ʀ. Opdat wij der beloften van Christus waardig worden.

AD LAUDES.

† v. Deus, in adjutorium meum intende.

v. God, geef acht op mijne hulp.

ʀ. Domine, ad adjuvandum me festina.

ʀ. Heer, haast U mij te helpen.

Gloria Patri, etc.

Glorie zij den Vader, enz.

Alleluia, *vel* Laus tibi, Domine, Rex æternæ gloriæ.

Alleluia *of* lof zij U, Heer, Koning der eeuwige glorie.

PSALMUS 92.

C. Dominus regnavit, decorem indutus est: * indutus est Dominus fortitudinem, et præcinxit se.

Etenim firmavit orbem terræ, * qui non commovebitur.

Parata sedes tua ex tunc: * a sæculo tu es.

Elevaverunt flumina, Domine: * elevaverunt flumina vocem suam.

Elevaverunt flumina fluctus suos: * a vocibus aquarum multarum.

Mirabiles elationes maris: * mirabilis in altis Dominus.

Testimonia tua credibilia facta sunt nimis; * domum tuam decet sanctitudo, Domine, in longitudinem dierum.

Gloria Patri, etc.

De Heer regeert! met majesteit is Hij bekleed, met macht is de Heer omgeven en omgord.

Ook heeft Hij de aarde bevestigd, en zij zal niet wankelen.

Vast staat uw troon, van toen; Gij zijt van eeuwigheid!

Stroomen verheffen, o Heer, stroomen verheffen hunne stemmen.

Stroomen verheffen hunne golven, bij het gedruisch van groote wateren.

Wonderbaar zijn de brandingen der zee, wonderbaar is de Heer in de hooge hemelen.

Uwe getuigenissen zijn allergeloofwaardigst; heiligheid betaamt uw huis, o Heer, ten allen tijde.

Glorie zij den Vader, enz

PSALMUS 99.

C. JUBILATE Deo, omnis terra; * servite Domino in lætitia.

Introite in conspectu ejus, * in exultatione.

Scitote quoniam Dominus ipse est Deus: * ipse fecit nos, et non ipsi nos.

Juicht den Heer toe, gij geheel de aarde! Dient den Heer met vreugde.

Komt voor zijn aanschijn met blij gezang.

Erkent, dat de Heer God is; Hij heeft ons gemaakt en niet wij ons zelven.

Populus ejus, et oves pascuæ ejus, * introite portas ejus in confessione, atria ejus in hymnis, confitemini illi.

Laudate nomen ejus, quoniam suavis est Dominus, in æternum misericordia ejus: * et usque in generationem et generationem veritas ejus.

Gloria Patri, etc.

Wij zijn zijn volk en de schapen zijner weide Treedt zijne poorten binnen met lofprijzing. Zijne voorhoven met loftzangen; dankt Hem.

Prijst zijnen naam! want de Heer is goedertieren, eeuwig is zijne barmhartigheid, en zijne trouw gaat van geslacht tot geslacht.

Glorie zij den Vader, enz.

Psalmus 62.

C. Deus, Deus meus, * ad te de luce vigilo.

Sitivit in te anima mea: * quam multiplicíter tibi et caro mea.

In terra deserta, et invia, et inaquosa, sic in sancto apparui tibi * ut viderem virtutem tuam et gloriam tuam.

Quoniam melior est misericordia tua super vitas: * labia mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vita mea, * et in nomine tuo levabo manus meas.

Sicut adipe et pinguedine repleatur anima mea: * et labiis exultationis laudabit os meum.

Si memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabor in te: * quia fuisti adjutor meus.

O God, mijn God, tot U waak ik van den dageraad af.

Mijne ziel dorst naar U, en mijn vleesch, o hoe dikwijls verlangt het naar U!

Als in een woest, ongebaand en waterloos land, zoo verscheen ik voor U in het heiligdom, om uwe macht en uwe heerlijkheid te zien.

Want uwe goedertierenheid is beter dan het leven; mijne lippen prijzen U.

Zóó wil ik U loven mijn leven lang, en in uwen naam mijne handen opheffen.

Mijne ziel wordt als met de heerlijkste spijze verzadigd, en met blijde lippen prijst U mijn mond.

Als ik aan U denk op mijne legerstede, als ik in den morgenstond U wergedachtig ben. Gij toch waart mijn helper.

Et in velamento alarum tuarum exultabo ; adhæsit anima mea post te : * me suscepit dextera tua.

Ipsi vero in vanum quæsierunt animam meam ; introibunt in inferiora terræ:* tradentur in manus gladii, partes vulpium erunt.

Rex vero lætabitur in Deo ; laudabuntur omnes qui jurant in eo, quia obstructum est os loquentium iniqua.

En onder de schaduw uwer vleugelen zal ik juichen. Mijne ziel hecht zich aan U en volgt U ; uwe rechterhand ondersteunt mij.

Doch zij, te vergeefs zoeken zij mijne ziel ; de diepten der aarde zullen zij ingaan ; zij zullen overgeleverd worden aan het geweld des zwaards en de prooi zijn der vossen.

Maar de Koning zal zich in God verblijden. Allen, die bij Hem zweren, zullen juichen, omdat de mond der lasteraars verstomd is.

Men zegt niet Gloria Patri.

PSALMUS 66.

Deus misereatur nostri, et benedicat nobis * illuminet vultum suum super nos, et misereatur nostri.

Ut cognoscamus in terra viam tuam, * in omnibus gentibus salutare tuum.

Confiteantur tibi populi, Deus : * confiteantur tibi populi omnes.

Lætentur et exultent gentes : * quoniam judicas populos in æquitate, et gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi, Deus ; confiteantur tibi populi omnes : * terra dedit fructum suum.

God zij ons genadig en zegene ons ; Hij doe zijn aangezicht over ons lichten en zij ons genadig.

Opdat wij op aarde uwen weg kennen, onder alle volkeren uw heil !

Dat de volkeren U loven, o God: dat alle volkeren U loven !

Dat de natiën zich verheugen en juichen, omdat Gij de volkeren regeert met gerechtigheid en de natiën op aarde bestuurt.

Dat de volkeren U loven, o God ; dat alle volkeren U loven ! De aarde heeft hare vrucht gegeven.

Benedicat nos Deus, Deus noster; benedicat nos Deus: * et metuant eum omnes fines terræ.

Gloria Patri, etc.

God zegene ons, Hij onze God! Dat God ons zegene, en dat al de eindpalen der aarde Hem vreezen.

Glorie zij den Vader. enz.

CANTICUM TRIUM PUERORUM. (*Dan. III.*)

LOFZANG DER DRIE JONGELINGEN.

C. Benedicite, omnia opera Domini, Domino: * laudate et superexaltate eum in sæcula.

Looft den Heer, gij alle werken des Heeren; looft en verheft Hem in eeuwigheid.

Benedicite, angeli Domini, Domino; * benedicite, cœli, Domino.

Looft den Heer, gij Engelen des Heeren; looft, gij hemelen, den Heer.

Benedicite, aquæ omnes quæ super cœlos sunt, Domino; * benedicite, omnes virtutes Domini, Domino.

Looft den Heer, alle wateren, die boven de hemelen zijt; looft, alle krachten des Heeren, den Heer.

Benedicite, sol et luna, Domino; * benedicite, stellæ cœli, Domino.

Looft den Heer, gij zon en maan; looft, gij sterren des hemels, den Heer.

Benedicite, omnis imber et ros, Domino; * benedicite, omnes spiritus Dei, Domino.

Looft den Heer, gij regen en dauw; alle geesten van God, looft den Heer.

Benedicite, ignis et æstus, Domino; * benedicite, frigus et æstus, Domino.

Looft den Heer, vuur en hitte; koude en warmte, looft den Heer.

Benedicite, rores et pruina, Domino; * benedicite, gelu et frigus, Domino.

Looft den Heer, dauw en rijm; vorst en koude, looft den Heer.

Benedicite, glacies et nives Domino; * benedicite, noctes et dies, Domino.

Looft den Heer, ijs en sneeuw, nachten en dagen, looft den Heer.

Benedicite, lux et tene-

Looft den Heer, licht en

bræ, Domino; * benedicite, fulgura et nubes, Domino.

Benedicat terra Dominum; * laudet et superexaltet eum in sæcula.

Benedicite, montes et colles, Domino; * benedicite, universa germinantia in terra, Domino.

Benedicite, fontes, Domino; * benedicite, maria et flumina, Domino.

Benedicite, cete et omnia quæ moventur in aquis, Domino; * benedicite, omnes volucres cœli, Domino.

Benedicite, omnes bestiæ et pecora, Domino; * benedicite, filii hominum, Domino.

Benedicat Israël Dominum: * laudet et superexaltet eum in sæcula.

Benedicite, sacerdotes Domini, Domino; * benedicite, servi Domini, Domino.

Benedicite, spiritus et animæ justorum, Domino; * benedicite, sancti et humiles corde, Domino.

Benedicite, Anania, Azaria, Misaël, Domino; * laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicamus Patrem, et Filium, cum Sancto

duisternissen; bliksems en wolken, looft den Heer.

Dat de aarde den Heer love, Hem prijze en hoog verheffe in eeuwigheid.

Looft den Heer, gij bergen en heuvelen; al wat op aarde ontspruit, looft den Heer.

Looft den Heer, gij waterbronnen; zeeën en stroomen, looft den Heer.

Looft den Heer, gij walvisschen, en al wat zich in de wateren beweegt; dat alle vogelen des hemels den Heer loven.

Looft den Heer, alle dieren en vee; looft, gij kinderen der menschen den Heer.

Dat Israël den Heer love, Hem prijze en hoog verheffe in eeuwigheid.

Looft den Heer, gij priesters des Heeren; dienaars des Heeren, looft den Heer.

Looft den Heer, gij geesten en zielen der rechtvaardigen; heiligen en ootmoedigen van harte, looft den Heer.

Looft den Heer, Ananias, Azarias, Misaël; looft en verheft Hem hoog in eeuwigheid.

Loven wij den Vader, en den Zoon en den Heiligen

Spiritu: * laudemus et superexaltemus eum in sæcula.

Benedictus es, Domine, in firmamento cœli; * et laudabilis et gloriosus et superexaltatus in sæcula.

Geest, prijzen en verheffen wij Hem hoog in eeuwigheid.

Geloofd zijt Gij, o Heer, in het uitspansel de hemels, lofwaardig, en glorierijk en hooogverheven in eeuwigheid

Psalmus 148.

C. Laudate Dominum de cœlis; * laudate eum in excelsis.

Laudate eum, omnes Angeli ejus: * laudate eum, omnes virtutes ejus.

Laudate eum, sol et luna: * laudate eum, omnes stellæ et lumen.

Laudate eum, cœli cœlorum: * et aquæ omnes quæ super cœlos sunt, laudent nomen Domini.

Quia ipse dixit, et facta sunt: * ipse mandavit, et creata sunt

Statuit ea in æternum et in sæculum sæculi: * præceptum posuit, et non præteribit.

Laudate Dominum de terra, * dracones et omnes abyssi.

Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum, * quæ faciunt verbum ejus.

Montes et omnes colles; *

Looft den Heer van uit de Hemelen, looft Hem in den hooge!

Looft Hem, al zijne Engelen: looft Hem, al zijne heirscharen!

Looft Hem, zon en maan, looft Hem, alle sterren en licht!

Looft Hem, hemelen der hemelen, en alle wateren, die boven de hemelen zijn!

Dat zij den naam des Heeren loven, want Hij sprak, en zij werden; Hij beval en zij waren geschapen.

Hij gaf hun een bestaan voor altijd, en voor eeuwig; Hij stelde hun eene wet, die zij niet overtreden.

Looft den Heer op aarde, gij zeegedrochten en alle afgronden!

Vuur en hagel, sneeuw, ijs en orkanen, die zijn woord volvoeren!

Bergen en alle heuvelen,

ligna fructifera et omnes cedri;

Bestiæ et universa pecora; * serpentes et volucres pennatæ.

Reges terræ et omnes populi; * principes et omnes judices terræ;

Juvenes et virgines, senes cum junioribus, laudent nomen Domini; * quia exaltatum est nomen ejus solius.

Confessio ejus super cœlum et terram, * et exaltavit cornu populi sui.

Hymnus omnibus Sanctis ejus, * filiis Israël, populo appropinquanti sibi.

vruchtboomen en alle ceders.

Wilde dieren en alle vee, kruipend gedierte en gevogelte!

Gij, koningen der aarde, en alle volken, vorsten en alle rechters der aarde!

Jongelingen en maagden, grijsaards en kinderen, dat zij den naam des Heeren loven: want zijn naam alleen is hoog verheven.

Zijn roem is over hemel en aarde, Hij verhief den hoorn zijns volks.

Een lofzang is Hij voor alle zijne heiligen, Israëls kinderen, het volk, dat Hem nadert.

Men zegt niet Gloria Patri.

PSALMUS 149.

Cantate Domino canticum novum: * laus ejus in ecclesia Sanctorum.

Lætetur Israel in eo qui fecit eum; * et filii Sion exultent in Rege suo.

Laudent nomen ejus in choro: * in tijmpano, et psalterio psallant ei.

Quia beneplacitum est Domino in populo suo, * et exaltabit mansuetos in salutem.

Zingt den Heer een nieuw lied, zijn lof zij in de vergadering der heiligen.

Dat Israël zich verblijde over Hem, die het maakte (tot een volk), en Sions zonen zich verheugen over hunnen Koning.

Dat zij met reigezang zijnen naam loven, met pauk en harp Hem lof zingen;

Want de Heer heeft welgevallen in zijn volk, Hij verheft de zachtmoedigen ten heil.

Benedicat nos Deus, Deus noster; benedicat nos Deus: * et metuant eum omnes fines terræ.
Gloria Patri, etc.

God zegene ons, Hij onze God! Dat God ons zegene, en dat al de eindpalen der aarde Hem vreezen.
Glorie zij den Vader. enz.

CANTICUM TRIUM PUERORUM. (*Dan. III.*)

LOFZANG DER DRIE JONGELINGEN.

C. Benedicite, omnia opera Domini, Domino: * laudate et superexaltate eum in sæcula.

Looft den Heer, gij alle werken des Heeren; looft en verheft Hem in eeuwigheid.

Benedicite, angeli Domini, Domino; * benedicite, cœli, Domino.

Looft den Heer, gij Engelen des Heeren; looft, gij hemelen, den Heer.

Benedicite, aquæ omnes quæ super cœlos sunt, Domino; * benedicite, omnes virtutes Domini, Domino.

Looft den Heer, alle wateren, die boven de hemelen zijt; looft, alle krachten des Heeren, den Heer.

Benedicite, sol et luna, Domino; * benedicite, stellæ cœli, Domino.

Looft den Heer, gij zon en maan; looft, gij sterren des hemels, den Heer.

Benedicite, omnis imber et ros, Domino; * benedicite, omnes spiritus Dei, Domino.

Looft den Heer, gij regen en dauw; alle geesten van God, looft den Heer.

Benedicite, ignis et æstus, Domino; * benedicite, frigus et æstus, Domino.

Looft den Heer, vuur en hitte; koude en warmte, looft den Heer.

Benedicite, rores et pruina, Domino; * benedicite, gelu et frigus, Domino.

Looft den Heer, dauw en rijm; vorst en koude, looft den Heer.

Benedicite, glacies et nives Domino; * benedicite, noctes et dies, Domino.

Looft den Heer, ijs en sneeuw, nachten en dagen, looft den Heer.

Benedicite, lux et tene-

Looft den Heer, licht en

bræ, Domino; * benedicite, fulgura et nubes, Domino.

Benedicat terra Dominum; * laudet et superexaltet eum in sæcula.

Benedicite, montes et colles, Domino; * benedicite, universa germinantia in terra, Domino.

Benedicite, fontes, Domino; * benedicite, maria et flumina, Domino.

Benedicite, cete et omnia quæ moventur in aquis, Domino; * benedicite, omnes volucres cœli, Domino.

Benedicite, omnes bestiæ et pecora, Domino; * benedicite, filii hominum, Domino.

Benedicat Israël Dominum: * laudet et superexaltet eum in sæcula.

Benedicite, sacerdotes Domini, Domino; * benedicite, servi Domini, Domino.

Benedicite, spiritus et animæ justorum, Domino; * benedicite, sancti et humiles corde, Domino.

Benedicite, Anania, Azaria, Misaël, Domino; * laudate et superexaltate eum in sæcula.

Benedicamus Patrem, et Filium, cum Sancto

duisternissen; bliksems en wolken, looft den Heer.

Dat de aarde den Heer love, Hem prijze en hoog verheffe in eeuwigheid.

Looft den Heer, gij bergen en heuvelen; al wat op aarde ontspruit, looft den Heer.

Looft den Heer, gij waterbronnen; zeeën en stroomen, looft den Heer.

Looft den Heer, gij walvisschen, en al wat zich in de wateren beweegt; dat alle vogelen des hemels den Heer loven.

Looft den Heer, alle dieren en vee; looft, gij kinderen der menschen den Heer.

Dat Israël den Heer love, Hem prijze en hoog verheffe in eeuwigheid.

Looft den Heer, gij priesters des Heeren; dienaars des Heeren, looft den Heer.

Looft den Heer, gij geesten en zielen der rechtvaardigen; heiligen en ootmoedigen van harte, looft den Heer.

Looft den Heer, Ananias, Azarias, Misaël; looft en verheft Hem hoog in eeuwigheid.

Loven wij den Vader, en den Zoon en den Heiligen

Spiritu: * laudemus et superexaltemus eum in sæcula.

Benedictus es, Domine, in firmamento cœli; * et laudabilis et gloriosus et superexaltatus in sæcula.

Geest, prijzen en verheffen wij Hem hoog in eeuwigheid.

Geloofd zijt Gij, o Heer, in het uitspansel de hemels, lofwaardig, en glorierijk en hooogverheven in eeuwigheid

Psalmus 148.

C. Laudate Dominum de cœlis; * laudate eum in excelsis.

Laudate eum, omnes Angeli ejus: * laudate eum, omnes virtutes ejus.

Laudate eum, sol et luna: * laudate eum, omnes stellæ et lumen.

Laudate eum, cœli cœlorum: * et aquæ omnes quæ super cœlos sunt, laudent nomen Domini.

Quia ipse dixit, et facta sunt: * ipse mandavit, et creata sunt

Statuit ea in æternum et in sæculum sæculi: * præceptum posuit, et non præteribit.

Laudate Dominum de terra, * dracones et omnes abyssi.

Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum, * quæ faciunt verbum ejus.

Montes et omnes colles; *

Looft den Heer van uit de Hemelen, looft Hem in den hooge!

Looft Hem, al zijne Engelen: looft Hem, al zijne heirscharen!

Looft Hem, zon en maan, looft Hem, alle sterren en licht!

Looft Hem, hemelen der hemelen, en alle wateren, die boven de hemelen zijn!

Dat zij den naam des Heeren loven, want Hij sprak, en zij werden; Hij beval en zij waren geschapen.

Hij gaf hun een bestaan voor altijd, en voor eeuwig; Hij stelde hun eene wet, die zij niet overtreden.

Looft den Heer op aarde, gij zeegedrochten en alle afgronden!

Vuur en hagel, sneeuw, ijs en orkanen, die zijn woord volvoeren!

Bergen en alle heuvelen,

ligna fructifera et omnes cedri;

Bestiæ et universa pecora; * serpentes et volucres pennatæ.

Reges terræ et omnes populi; * principes et omnes judices terræ;

Juvenes et virgines, senes cum junioribus, laudent nomen Domini; * quia exaltatum est nomen ejus solius.

Confessio ejus super cœlum et terram, * et exaltavit cornu populi sui.

Hymnus omnibus Sanctis ejus, * filiis Israël, populo appropinquanti sibi.

vruchtboomen en alle ceders.

Wilde dieren en alle vee, kruipend gedierte en gevogelte!

Gij, koningen der aarde, en alle volken, vorsten en alle rechters der aarde!

Jongelingen en maagden, grijsaards en kinderen, dat zij den naam des Heeren loven: want zijn naam alleen is hoog verheven.

Zijn roem is over hemel en aarde, Hij verhief den hoorn zijns volks.

Een lofzang is Hij voor alle zijne heiligen, Israëls kinderen, het volk, dat Hem nadert.

Men zegt niet Gloria Patri.

PSALMUS 149.

Cantate Domino canticum novum: * laus ejus in ecclesia Sanctorum.

Lætetur Israel in eo qui fecit eum; * et filii Sion exultent in Rege suo.

Laudent nomen ejus in choro: * in tijmpano, et psalterio psallant ei.

Quia beneplacitum est Domino in populo suo, * et exaltabit mansuetos in salutem.

Zingt den Heer een nieuw lied, zijn lof zij in de vergadering der heiligen.

Dat Israël zich verblijde over Hem, die het maakte (tot een volk), en Sions zonen zich verheugen over hunnen Koning.

Dat zij met reigezang zijnen naam loven, met pauk en harp Hem lof zingen;

Want de Heer heeft welgevallen in zijn volk, Hij verheft de zachtmoedigen ten heil.

Exultabunt sancti in gloria; * lætabuntur in cubilibus suis.

Exaltationes Dei in gutture eorum, * et gladii ancipites in manibus eorum;

Ad faciendam vindictam in nationibus * increpationes in populis:

Ad alligandos reges eorum in compedibus, * et nobiles eorum in manicis ferreis.

Ut faciant in eis judicium conscriptum: * gloria hæc est omnibus sanctis ejus.

Dat de vromen zich verblijden om de eer, dat zij juichen in hunne rustplaatsen.

De lof van God is op hunne lippen, en tweesnijdende zwaarden zijn in hunne handen.

Om wraak te oefenen aan de heidenen, en strafgerichten aan de volkeren, om hunne koningen te boeien met ketenen, en hunne rijksgrooten met ijzeren kluisters;

Om het beschreven oordeel aan hen uit te voeren; dit zal de roem zijn van al zijne vromen.

Men zegt niet Gloria Patri.

PSALMUS 150.

Laudate eum Dominum in Sanctis ejus: * laudate eum in firmamento virtutis ejus.

Laudate eum in virtutibus ejus: * laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus,

Laudate eum in sono tubæ; * laudate eum in psalterio et cithara.

Laudate eum in tympano et choro: * laudate eum in chordis et organo.

Laudate eum in cym-

Looft den Heer in zijn Heiligdom, looft Hem in het uitspansel zijner heerlijkheid!

Looft Hem om zijne machtige daden, looft Hem volgens de menigte zijner grootheden.

Looft Hem met bazuingeschal, looft Hem met fluit en harp!

Looft Hem met pauken en reigezang, looft Hem met snaar en orgelspel!

Looft Hem met welluiden-

balisbenesonantibus; laudate eum in cymbalis jubilationis; * omnis spiritus laudet Dominum.

Gloria Patri, etc.

Ant. Post partum, Virgo, inviolata permansisti; Dei Genitrix, intercede pro nobis.

de cimbalen vol jubel, al wat ademt love den Heer!

Glorie zij den Vader, enz.

Ant. Na het baren zijt Gij eene onbevlekte Maagd gebleven; Moeder Gods, bid voor ons.

CAPITULUM. Eccl. 23, 24.

† Ego quasi vitis fructificavi suavitatem odoris, et flores mei fructus honoris et honestatis.

R. Deo Gratias.

Even als de wijnstok heb ik aangename geuren verspreid: en mijne bloemen hebben vruchten van deugd en zuiverheid geleverd.

R. God zij gedankt.

HYMNUS.

C. O Gloriosa Domina,
Excelsa super sidera,

Qui te creavit provide,
Lactasti sacro ubere.

Quod Eva tristis abstulit,
Tu reddis almo germine;

Intrent ut astra flebiles,

Cœli fenestra facta es.

Tu Regis alti janua,

Et porta lucis fulgida,

Vitam datam per Virginem,

O allerglorierijkste Maagd,
Verheven lichtster, ons gedaagd,

Hij, die U schiep, is als uw kind
Door U gevoedsterd en bemind.

Het heil, dat Eva deed vergaan,
Biedt Ge in uw god'lijk Kind weer aan;

Voor ons, die weenden in het stof,

Ontsluit uw hand het hemelhof.

Gij zijt des grooten Konings poort,

Zijn hof, van stralend licht doorgloord;

Verlosten juicht! Want uit de Maagd,

Gentes redemptæ plaudite.
Is u weer 't leven opgedaagd.

Maria Mater gratiæ,
Mater misericordiæ,
Tu nos ab hoste protege,
Et hora mortis suscipe.
O Maria, Moeder van genade,
Moeder van barmhartigheid;
Tegen den vijand bescherm ons,
En bij ons laatste uur, ontvangt ons.

Gloria tibi Domine,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre et sancto Spiritu,
In sempiterna sæcula.
Amen.
Glorie aan U o Heer!
Die uit eene Maagd geboren zijt,
Glorie aan den Vader en den Heiligen Geest,
In alle eeuwen.
Amen.

V. v. Elegit eam Deus, et præelegit eam.
R. Et habitare eam facit in tabernaculo suo.
V. v. God heeft Haar onder alle schepsels uitverkoren.
R. En heeft Haar gehuisvest in zijn tabernakel.

Canticum Zachariae (Luc. 1.)

℣. Benedictus Dominus, Deus Israel, * quia visitavit et fecit redemptionem plebis suæ.
Gezegend zij de Heer, de God van Israël, want Hij heeft zijn volk bezocht en verlossing bewerkt;

Et erexit cornu salutis nobis, * in domo David pueri sui.
En Hij heeft ons een hoorn van heil opgericht in het huis van zijnen dienaar David.

Sicut locutus est per os sanctorum, * qui a sæculo sunt, prophetarum ejus,
Gelijk Hij gesproken heeft door den mond van zijne heilige aloude profeten.

Salutem ex inimicis nostris, * et de manu omnium qui oderunt nos;
Verlossing van onze vijanden, en uit de hand van allen, die ons haten;

Ad faciendam miseri-
Om barmhartigheid te doen

cordiam cum patribus nostris, * et memorari testamenti sui sancti;

Jusjurandum, quod juravit ad Abraham patrem nostrūm, * daturum se nobis,

Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati, * serviamus illi,

In sanctitate et justitia coram ipso, * omnibus diebus nostris.

Et tu, puer, Propheta Altissimi vocaberis: * præibis enim ante faciem Domini, parare vias ejus,

Ad dandam scientiam salutis plebi ejus, * in remissionem peccatorum eorum:

Per viscera misericordiæ Dei nostri, * in quibus visitavit nos Oriens ex alto,

Illuminare his qui in tenebris et in umbra mortis sedent: * ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

Gloria Patri, etc.

aan onze vaderen, en zijn heilig verbond gedachtig te wezen.

Den eed, dien Hij gezworen heeft aan Abraham onzen vader, ons te zullen geven.

Dat wij, uit de hand onzer vijanden verlost, Hem zonder vreeze dienen.

In heiligheid en gerechtigheid voor zijn aanschijn, geheel ons leven.

En gij, mijn kind, zult een profeet des Allerhoogsten genoemd worden; want gij zult het aanschijn des Heeren vooruittreden om zijne wegen te bereiden.

Om aan zijn volk de kennis des heils te geven, ter vergeving hunner zonden;

Door de innige barmhartigheid van onzen God, waarmede ons de opgaande uit den hooge bezoekt

Om hen te verlichten, die in duisternissen en in de schaduwe des doods gezeten zijn, om onze schreden te richten naar den weg des vredes.

Glorie zij den Vader, enz.

Van Maria Lichtmis tot Paschen, en van de H. Drievuldigheid tot den Advent.

Ant. O Gloriosa Dei Genitrix, virgo semper

Ant. O Glorievolle Moeder Gods. Maria altoos Maagd,

Maria, quæ Dominum omnium meruisti portare, et Regem Angelorum sola Virgo lactare; nostri, quæsumus, pia, memorare, et pro nobis Christum deprecare, ut tuis fulti patrociniis, ad cœlestia regna mereamur pervenire.

† v. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

† OREMUS.

Concede nos famulos tuos, quæsumus, Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitate gaudere, et gloriosa beatæ Mariæ semper virginis intercessione, a præsenti liberari tristitia, et æterna perfrui lætitia. Per Christum Dominum nostrum

R. Amen.

die verdiend hebt in uwen schoot te dragen den Heer aller dingen, en te voeden met uwe melk den Koning der Engelen, wij bidden U liefelijke Maagd, onzer te willen gedenken bij Jezus Christus, opdat wij, door Uwe bescherming gesteund, het hemelsche Rijk mogen bereiken.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer God, wij bidden U, verleen ons een voortdurenden welstand naar ziel en lichaam; en dat wij, door de verheven bemiddeling der Heilige Maria, altoos Maagd, van de tegenwoordige droefheid verlost mogen worden, en de eeuwige vreugde genieten. Door Christus, onzen Heer.

R. Amen.

Gedurende den Advent.

Ant. Spiritus Sanctus in te descendet, Maria; ne timeas, habebis in utero Filium Dei. Alleluia.

†v. Domine, exaudi, etc.

Ant. De Heilige Geest zal in u nederdalen, O Maria, vrees niet, gij zult den Zoon Gods ontvangen. Alleluia.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. Et clamor meus ad te veniat.

† OREMUS.

Deus, qui de beatæ Mariæ Virginis utero Verbum tuum, Angelo nuntiante, carnem suscipere voluisti: præsta supplicibus tuis, ut qui vere eam Genetricem Dei credimus, ejus apud te intercessionibus adjuvemur. Per eumdem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

God, die gewild hebt, dat uw Woord, bij de boodschap des Engels, de menschelijke natuur uit den schoot der H. Maagd Maria zoude aannemen, verleen ons, die U smeeken, dat wij, die gelooven dat zij waarlijk de Moeder van God is, door hare tusschenkomst bij U mogen geholpen worden. Door denzelfden Christus onzen Heer.

R. Amen.

Van Kerstmis tot Maria Lichtmis.

Ant. Genuisti puerpera Regem, cui nomen æternum; et gaudia matris habens cum virginitatis honore; nec primam similem visa es, nec habere sequentem.

† V. Domine, exaudi, etc.

R. Et clamor meus ad te veniat.

† OREMUS.

Deus, qui salutis æternæ, beatæ Mariæ virginitate fœcunda, humano generi præmia præstitisti:

Ant. Eene Maagd heeft den Koning gebaard, wiens naam eeuwig is: zij heeft de moederlijke genoegens vereenigd met de eer der maagden; niemand heeft haar geevenaard, noch voor noch na haar.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

God, die den prijs der eeuwige zaligheid, door den vruchtbaren maagdom van de H. Maria aan het menschdom hebt

tribue, quæsumus, ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam meruimus Auctorum vitæ suscipere, Christum Dominum nostrum. R Amen.

verleend; geef, bidden wij U, dat wij de voorspraak mogen ondervinden van Haar. door wie wij den oorsprong des levens hebben mogen ontvangen, Onzen Heer Jezus-Christus. Amen.

Van Paschen tot de H. Drievuldigheid.

Ant. Beata Dei Genitrix, Maria, virgo perpetua, templum Domini, sacrarium Spiritus Sancti, tu sola sine exemplo placuisti Domino nostro Jesu Christo; ora pro populo, interveni pro clero, intercede pro devoto femineo sexu. Alleluia, alleluia, alleluia.

†v. Domine, exaudi, etc.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Ant. Heilige Moeder Gods Maria, altijd Maagd, 's Heeren Tempel, Heiligdom van den H. Geest, Gij alleen waart voorbeeld deloos welgevallig aan onzen Heer Jezus-Christus. Bid voor het volk, bid voor de geestelijken. wees eene middelares voor het godvruchtig vrouwengeslacht, Alleluia, Alleluia, Alleluia.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

† OREMUS.

Concede nos famulos tuos, quæsumus, Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitate gaudere, et gloriosa beatæ Mariæ semper virginis intercessione, a præsenti liberari tristitia, et æterna perfrui lætitia Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer God, wij bidden U, verleen ons eenen voortdurenden welstand naar ziel en lichaam; en dat wij, door de verheven bemiddeling der Heilige Maria, altijd Maagd, van de tegenwoordige droefheid verlost mogen worden, en de eeuwige vreugde genieten. Door Christus onzen Heer.

R. Amen.

Gedachtenis aan den H. Dominicus.

Ant. Benedictūs Redemptor omnium, qui saluti providens hominum, mundo dedit sanctum Dominicum.

† v. Lex Dei ejus in corde ipsius.

R. Et non supplantabuntur gressus ejus.

Ant. Gezegend zij de Verlosser aller menschen, die, in hun heil willende voorzien, den Heiligen Dominicus aan de wereld geschonken heeft.

v. De wet Gods is in zijn hart.

R. En zijne stappen zullen niet misleid worden.

† OREMUS.

Deus, qui Ecclesiam tuam beati Dominici, Confessoris tui, Patris nostri, illuminare dignatus es meritis et doctrinis: concede ut, ejus intercessione, temporalibus non destituatur auxiliis, et spiritualibus semper proficiat incrementis. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, die U gewaardigd hebt Uwe Kerk te verlichten door de verdiensten en de leer van den gelukzaligen Dominicus, Uwen belijder en onzen Vader; zorg dat zij, door zijne bemiddeling, nooit aan tijdelijke hulp gebrek hebbe, en dat zij altijd hare geestelijke voordeelen vermeerdere. Door onzen Heer, Jezus Christus. R. Am.

Gedachtenis der Heiligen der Orde.

Ant O quam felix gloria semper est Sanctorum! quam præclara merita sunt Prædicatorum, quorum verbo et opere mundus decoratur, eorumque munere mens consolidatur!

† v. Exultabunt Sancti in gloria.

R. Lætabuntur in cubilibus suis.

Ant. O! wat is de roem der Heiligen gelukkig! Wat zijn de verdiensten der Predikheeren bewonderenswaardig! hun woord en hunne werken verrijken de wereld, en hun geluk bevestigt de hoop!

v. Hunne Heiligen verblijden zich in de gelukzaligheid.

R. Zij verheugen zich in hunne rust.

† OREMUS.	LAAT ONS BIDDEN.
Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut ad meliorem vitam Sanctorum Ordinis nostri exempla nos provocent; quatenus quorum memoriam agimus,etiam actus imitemur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen	O Almachtige God, geef, door uwe genade, dat de voorbeelden van de Heiligen der Orde, ons aansporen tot een beter leven, opdat wij, door hunne gedachtenis te vereeren, ook hunne deugden navolgen. Door Jezus Christus onzen Heer. R. Amen.

Gedachtenis aan alle Heiligen.

Ant. Sancti Dei omnes, intercedere dignemini pro nostra omniumque salute.	*Ant.* O Heiligen Gods, gewaardigt U, door uwe bemiddeling, ons heil en dat van alle menschen te verzekeren
† V. Orate pro nobis, omnes Sancti Dei.	V. Heiligen Gods, bid voor ons.
R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.	R. Opdat wij waardig worden de beloften van Christus.
† OREMUS.	LAAT ONS BIDDEN.
Tribue, quæsumus, Domine, Sanctos tuos jugiter pro nobis orare. et eos clementer exaudire digneris Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.	O Heer, wij smeeken U, al de gebeden der Heiligen voor ons, gunstig aan te nemen, en dezelve met goedheid te willen verhooren. Door Jezus-Christus, onzen Heer. R. Amen.

Voor den Vrede.

Ant. Da pacem, Domine, in diebus nostris, quia non est alius qui pugnet pro nobis, nisi tu Deus noster.	*Ant.* Geef ons nu den vrede o Heer; Gij zijt onzen God. Gij alleen kunt voor ons, onze vijanden bestrijden.

† v. Fiat pax in virtute tua.
R. Et abundantia in turribus tuis.

v. Vrede zij binnen uwe muren.
R. En welvaren in uwe paleizen.

† OREMUS

LAAT ONS BIDDEN.

Deus, a quo sancta desideria, recta concilia et justa sunt opera; da servis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem: ut et corda nostra mandatis tuis dedita, et hostium sublata formidine, tempora sint tua protectione tranquilla. Per Dominum nostrum Jesum Christum, etc.

O God, die onze verlangens heiligt, evenals onze rechtschapen voornemens en onze rechtvaardige werken, verleen aan uwe dienaren dezen vrede, dien de wereld niet kan geven; opdat onze harten aan uwe bevelen onderworpen zijn, en dat, nadat alle vrees voor den vijand verdwenen zij, onze tijd kalm worde onder Uwe bescherming. Door onzen Heer, Jezus-Christus, uwen Zoon, enz.

† v. Domine, exaudi orationem meam.
R. Et clamor meus ad te veniat.
† v. Benedicamus Domino,
R. Deo gratias.
† v. Ave, Maria, gratia plena, etc.

v. Heer, verhoor mijn gebed.
R. En mijn geroep kome tot U.
v. Loven wij den Heer.
R. God zij gedankt.
v. Wees gegroet Maria, vol van genade, enz.

AD PRIMAM.

† Ave Maria, gratia plena; Dominus tecum.

R. Benedicta tu in mulieribus; et benedictus fructus ventris tui, Jesus.

v. Wees gegroet, Maria, vol van genade, de Heer is met U.
R. Gezegend zijt gij boven alle vrouwen, en gezegend is de vrucht uws lichaams, Jezus.

†v. Deus, in adjutorium meum intende.	v. God, geef acht op mijne hulp.
R. Domine, ad adjuvandum me festina.	R. Heer, haast U mij te helpen.
Gloria Patri, etc.	Glorie zij den Vader, enz.
Alleluia, of Laus tibi Domine, Rex æternæ gloriæ.	Alleluia, *of* Lof zij U, Heer, Koning der eeuwige glorie.

HYMNUS.

C. Memento, salutis Auctor,	Gedenk, Schepper van mijn heil,
Quod nostri quondam corporis.	Geboren uit de Maagd zoo rein,
Ex illibata Virgine	In vormen van het sterf'lijk lichaam,
Nascendo, formam sumpseris.	Aan ons gelijk hebt willen zijn.
Maria, Mater gratiæ,	O Maria, Moeder van genade,
Mater misericordiæ,	Moeder van Barmhartigheid,
Tu nos ab hoste protege,	Tegen den vijand bescherm ons,
Et hora mortis suscipe.	En bij ons laatste uur ontvang ons.
Gloria tibi, Domine,	Glorie aan U o Heer,
Qui natus es de Virgine,	Die uit een Maagd geboren zijt,
Cum Patre et Sancto Spiritu,	Glorie aan den Vader en den Heiligen Geest,
In sempiterna Sæcula.	In alle eeuwen.
Amen.	Amen.

PSALMUS 119.

C. Ad Dominum cum tribularer clamavi: * et exaudivit me.	In mijne bedruktheid riep ik tot den Heer, en hij verhoorde mij.

Domine,libera animam meam a labiis iniquis,* et a lingua dolosa.

Quid detur tibi, aut quid apponatur tibi, * ad linguam dolosam?

Sagittæ potentis acutæ, *cum carbonibus desolatoriis.

Heu mihi! quia incolatus meus prolongatus est: habitavi cum habitantibus Cedar; * multum incola fuit anima mea.

Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus: * cum loquebar illis, impugnabant, me gratis.

Gloria Patri, etc.

Red, o Heer, mijne ziel van booze lippen en valsche tongen

Wat zal men u geven, of wat zal uwe toegift zijn, voor uwe valsche tong?

Scherpe schichten eens sterken, met verwoestende vuurkolen.

Wee mij, dat mijne vreemdelingschap zoo lang duurt, dat ik wone met de inwoners van Cedar! Lang genoeg reeds is mijne ziel uitlandig!

Met hen, die den vrede haten, was ik vreedzaam; sprak ik hen toe, zij vielen zonder reden mij aan.

Glorie zij den Vader, enz.

Psalmus 120.

C. Levavi oculos meos in montes, * unde véniet auxilium mihi.

Auxilium meum a Domino, * qui fecit cœlum et terram.

Non det in commotionem pedem tuum; neque dormitet qui custodit te.

Ecce non dormitabit neque dormiet, * qui custodit Israël.

Dominus custodit te, Dominus protectio tua, * super manum dexteram tuam.

Per diem sol non uret

Ik heb mijne oogen opgeheven naar de bergen, van waar mijne hulp komen zal.

Mijne hulp komt van den Heer, die hemel en aarde gemaakt heeft

Hij late uwen voet niet wankelen; uw behoeder sluimere niet.

Zie, hij zal niet sluimeren en niet slapen, Israëls behoeder.

De Heer is uw behoeder, de Heer is uwe beschutting, Hij is aan uwe rechterhand.

Des daags zal u de zon niet

te, * neque luna per noctem.

Dominus custodit te ab omni malo: * custodiat animam tuam Dominus.

Dominus custodiat introitum tuum et exitum tuum: * ex hoc nunc et usque in sæculum.

Gloria Patri, etc.

schroeien, noch de maan u deren des nachts.

De Heer behoede u voor alle kwaad; de Heer behoede uwe ziel!

De Heer behoede uwen in- en uitgang, van nu af tot in eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALMUS 121.

C. Laetatus sum in his quæ dicta sunt mihi: * in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes nostri, * in atriis tuis, Jerusalem.

Jerusalem, quæ ædificatur ut civitas, * cujus participatio ejus in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini, * testimonium Israël ad confitendum nomini Domini.

Quia illic sederunt sedes in judicio, * sedes super domum David.

Rogate quæ ad pacem sunt, Jerusalem, * et abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tua, * et abundantia in turribus tuis.

Propter fratres meos et proximos meos, * loquebar pacem de te.

Ik ben verheugd, dat tot mij gezegd is: wij gaan op naar het huis des Heeren!

Onze voeten staan in uwe voorhoven, o Jerusalem!

Jerusalem, opgebouwd als eene samenhangende stad;

Daarheen gaan de stammen op, de stammen des Heeren, een gebod voor Israël, om den naam des Heeren te loven;

Want daar staan de stoelen des gerichts, de zetels van Davids huis.

Bidt om hetgeen Jerusalem tot vrede dient! en het moge hun welgaan die u liefhebben!

Vrede zij binnen uwe muren, en welvaren in uwe paleizen!

Om mijner broederen en vrienden wille spreek ik den vrede over u uit.

Propter domum Domini Dei nostri; * quæsivi bona tibi.

Gloria Patri, etc.

Ant. Dignare me laudare te, Virgo sacrata; da mihi virtutem contra hostes tuos.

Om het huis van den Heer, onzen God, verzoek ik wat u heilzaam is.

Glorie zij den Vader, enz.

Ant. Dat het U behage, o Heilige Maagd, dat ik uwen lof verkondige, en geef mij de kracht om uwe vijanden te bestrijden.

CAPITULUM. Eccl. 24.

† Ab initio et ante sæcula creata sum, et usque ad futurum sæculum non desinam, et in habitatione sancta coram ipso ministravi.

R. Deo Gratias.

V.R. Post partum, Virgo, *Inviolata permansisti. — Post partum. . . . .

V. v. Dei Genitrix, intercede pro nobis. —* Inviolata. . . . .

V. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto. — Post partum. . . . .

V. v. Benedicta tu in mulieribus.

R. Et benedictus fructus ventris tui.

† v. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Van af het begin, en vóór alle eeuwen, ben ik geschapen geweest, en ik zal blijven tot in eeuwigheid, en ik heb voor hem mijn ambt vervuld in het heilige huis.

R. God zij gedankt.

R. Na het baren zijt Gij eene onbevlekte Maagd gebleven. — Na het baren.

v. Moeder Gods, bid voor ons. — Zijt gij eene Onbevlekte.

V. Glorie zij den Vader, en den Zoon en den Heiligen Geest. — Na het baren.

v. Gezegend zijt Gij boven alle vrouwen.

R. En gezegend is de vrucht Uws lichaams.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

† Oremus.

Gratiam tuam, quaesumus, Domine, mentibus nostris infunde; ut qui, Angelo nuntiante, Christi Filii tui incarnationem cognovimus, per passionem ejus et crucem, ad resurrectionis gloriam perducamur. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat, etc.

† v. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

† v. Benedicamus Domino

R. Deo gratias.

† v. Ave, Maria, gratia plena, etc.

LAAT ONS BIDDEN.

Wij bidden U, Heer, stort uwe genade in onze harten, opdat wij, die door de boodschap des Engels, de menschwording van Christus, uwen Zoon, gekend hebben, door zijn lijden en kruis tot de heerlijkheid der verrijzenis mogen gebracht worden. Door denzelfden Jezus-Christus, onzen Heer, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht, enz.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

v. Loven wij den Heer.

R. God zij gedankt.

v. Wees gegroet Maria, vol van genade, enz.

AD TERTIAM.

† v. Ave, Maria, gratia plena; Dominus tecum.

R. Benedicta tu in mulieribus: et benedictus fructus ventris tui, Jesus.

v. Deus, in adjutorium meum intende.

R. Domine, ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri, etc.

v. Wees gegroet, Maria, vol van genade, de Heer is met U.

R. Gezegend zijt Gij boven alle vrouwen en gezegend is de vrucht Uws lichaams, Jezus.

v. God, geef acht op mijne hulp.

R. Heer, haast U mij te helpen.

Glorie zij den Vader, enz.

Alleluia *of* Laus tibi Domine, Rex æternæ gloriæ.	Alleluia, *of* Lof zij U Heer Koning der eeuwige glorie.

HYMNUS.

C. Memento, salutis Auctor.	Gedenk, Schepper van mijn heil,
Quod nostri quondam corporis.	Geboren uit de Maagd zoo rein,
Ex illibata Virgine.	In vormen van het sterf'lijk lichaam,
Nascendo, formam sumpseris.	Aan ons gelijk hebt willen zijn.
Maria, Mater gratiæ,	O Moeder van genade,
Mater misericordiæ	Moeder van barmhartigheid,
Tu nos ab hoste protege,	Tegen den vijand bescherm ons,
Et hora mortis suscipe.	En bij ons laatste uur ontvang ons.
Gloria tibi, Domine,	Glorie aan U, o Heer,
Qui natus es de Virgine.	Die uit eene Maagd geboren zijt,
Cum Patre et sancto Spiritu,	Glorie aan den Vader en den Heiligen Geest,
In sempiterna sæcula.	In alle eeuwen.
Amen.	Amen

PSALMUS 122.

C. Ad te levavi oculos meos, *qui habitas in coelis.	Tot U heb ik mijne oogen opgeheven, tot U, die in den hemel woont.
Ecce, sicut oculi servorum, * in manibus dominorum suorum.	Zie, gelijk de oogen der dienstknechten zich vestigen op de hand hunner heeren,
Sicut oculi ancillæ in	en de oogen der dienst-

manibus dominæ suæ, * ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum, donec misereatur nostri.

Miserere nostri Domine, miserere nostri: * quia multum repléti sumus despectione:

Quia multum repleta est anima nostra: * opprobrium abundantibus et despectio superbis.

Gloria Patri, etc.

maagd op de hand harer meesteres; zóó zijn onze oogen gevestigd op den Heer, onzen God, totdat Hij zich onzer ontferme.

Ontferm U onzer, o Heer, ontferm U onzer, want wij zijn met verachting overladen.

Want onze ziel is er van vervuld; den dartelen zijn wij tot spot, den trotschen tot verguizing.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALMUS 123.

C. Nisi quia Dominus erat in nobis, dicat nunc Israël: * nisi quia Dominus erat in nobis.

Cum exurgerent homines in nos,* forte vivos deglutissent nos.

Cum irasceretur furor eorum in nos, * forsitan aqua absorbuisset nos.

Torrentem pertransivit anima nostra: * forsitan pertransisset anima nostra aquam intolerabilem.

Benedictus Dominus,* qui non dedit nos in captionem dentibus eorum.

Anima nostra sicut passer erepta est * de laqueo venantium.

Laqueus contritus est, * et nos liberati sumus.

Ware de Heer niet met ons geweest, zegge toch Israël, ware de Heer niet met ons geweest,

toen de menschen tegen ons opstonden; zouden zij ons wellicht levend hebben verzwolgen;

toen hun toorn tegen ons ontbrandde, zouden de wateren ons weggevoerd hebben.

Onze ziel zou door een stroom zijn gegaan; onze ziel zou gegaan zijn door grondelooze wateren.

Gezegend zij de Heer, die ons niet overgaf ten roof aan hunne tanden.

Onze ziel ontkwam als eene musch uit den strik des vogelaars;

de strik is gebroken en wij zijn ontkomen.

Adjutorium nostrum in nomine Domini, * qui fecit coelum et terram.
Gloria Patri, etc.

Onze hulp is in den naam des Heeren, die hemel en aarde gemaakt heeft.
Glorie zij den Vader, enz.

PSALMUS 124.

C. Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion: * non commovébitur in æternam, qui habitat in Jerusalem.

Montes in circuitu ejus, *et Dominus in circuitu populi sui, ex hoc nunc, et usque in sæculum.

Quia non relinquet Dominus virgam peccatorum super sortem justorum; * ut non extendant justi ad iniquitatem manus suas.

Benefac, Domine, bonis, * et rectis corde.

Declinantes autem in obligationes, adducet Dominus cum operantibus iniquitatem: * pax super Israël.

Gloria Patri, etc.
Ant. Gaude, Maria Virgo, cunctas hæreses sola interemisti in universo mundo.

Die op den Heer vertrouwen zijn als de berg Sion; hij zal in eeuwigheid niet wankelen, die in Jerusalem zijne woonstede heeft,

bergen omringen haar, en zoo is de Heer rondom zijn volk; van nu af tot in eeuwigheid.

Want de Heer zal den staf der goddeloozen niet laten blijven op het erfdeel der rechtvaardigen, opdat deze hunne handen niet uitstrekken tot ongerechtigheid.

Doe wel, Heer, aan de goeden en aan hen, die oprecht van harte zijn!

Maar hen, die afwijken van den waren weg, zal de Heer aanvoeren met de bewerkers der ongerechtigheid. Heil over Israël.

Glorie zij den Vader, enz.
Ant. Verheug U, Maagd Maria; Gij alleen hebt alle ketterij uit de wereld doen vervallen.

CAPITULUM. Eccl., 24.

† Et sic in Sion firmata sum, et in civitate sancti-

Ik heb mijne woning in Sion gevestigd; ik heb uitgerust in

ficata similiter requievi, et in Jerusalem potestas mea.

R. Deo Gratias.

V.R Sancta Maria, Mater Christi, * Audi rogantes servulos. — Sancta Maria.

V.v. Et impetratam nobis cœlitus tu defer indulgentiam. — Audi.

V. Gloria Patri — Sancta Maria.

V. v. Ora pro nobis, Sancta Dei Genitrix.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

† v. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

† Oremus (1)

Concede nos famulos tuos, quæsumus, Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitate gaudere; et gloriosa beatæ Mariæ semper Virginis intercessione, a praesenti liberari tristitia, et æterna perfrui lætitia. Per Dominum nostrum Jesum Christum etc.

R. Amen.

de heilige stad, en mijne macht is in Jerusalem.

R. God zij gedankt.

R. Heilige Maria, Moeder van Christus, aanhoor de gebeden uwer dienaren. — Heilige Maria.

v. En bezorg ons door uwe bemiddeling de barmhartigheid van den Heer. — Amen.

V. Glorie zij den Vader. — Heilige Maria.

V. v. Heilige Maria, Moeder Gods, bid voor ons.

R. Opdat wij waardig worden de beloften van Christus.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer God, wij bidden U, verleenons eenen voortdurenden welstand naar ziel en lichaam; en dat wij door de verheven bemiddeling der Heilige Maria, altoos Maagd, van de tegenwoordige droefheid verlost mogen worden, en de eeuwige vreugde genieten. Door onzen Heer, Jezus Christus, enz.

R. Amen.

(1) Gedurende den Advent, *Oremus*. P. 197. — Gedurende het Kerstfeest, *Oremus*. P. 197.

† v. Domine, exaudi orationem meam.	v. Heer, verhoor mijn gebed.
r. Et clamor meus ad te veniat.	r. En mijn geroep kome tot U.
† v. Benedicamus Domino.	v. Loven wij den Heer.
r. Deo Dratias.	r. God zij gedankt.
† v. Ave, Maria, gratia plena, etc.	v. Wees gegroet, Maria, vol van genade, enz.

AD SEXTAM.

† v. Ave, Maria, gratia plena, Dominus tecum.	v. Wees gegroet, Maria, vol van genade, de Heer is met U.
r. Benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui, Jesus.	r. Gezegend zijt Gij boven alle vrouwen en gezegend is de vrucht uws lichaams, Jezus
† v. Deus, in adjutorium meum intende.	v. God, geef acht op mijne hulp.
† r. Domine, ad adjuvandum me festina.	r. Heer, haast U mij te helpen.
Gloria Patri, etc.	Glorie zij den Vader, enz.
Alleluia, *of* Laus tibi Domine, Rex æternæ gloriæ.	Alleluia, *of* Lof zij U, Heer, Koning der eeuwige glorie.

Hymnus.

C. Memento, salutis Auctor,	Gedenk, Schepper van mijn heil,
Quod nostri quondam corporis,	Geboren uit de Maagd zoo rein,
Ex illibata Virgine.	In vormen van het sterf'lijk lichaam
Nascendo, formam sumpseris.	Aan ons gelijk heb willen zijn.
Maria, Mater gratiæ,	O Maria, Moeder van genade,

Mater misericordiæ,

Tu nos ab hoste protege,

Et hora mortis suscipe.

Gloria tibi, Domine.
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre et Sancto Spiritu,
In sempiterna sæcula.
Amen.

Moeder van barmhartigheid,
Tegen den vijand bescherm ons,
En bij ons laatste uur ontvang ons.

Glorie aan U, o Heer,
Die uit eene Maagd geboren zijt,
Glorie aan den Vader en den Heiligen Geest,
In alle eeuwen.
Amen.

PSALMUS 125.

℣ In convertendo Dominus captivitatem Sion,* facti sumus sicut consolati.

Tunc repletum est gaudio os nostrum,* et lingua nostra exultatione.

Tunc dicent inter gentes: * Magnificavit Dominus facere cum eis.

Magnificavit Dominus facere nobiscum: * facti sumus lætantes.

Converte, Domine, captivitatem nostram * sicut torrens in austro.

Qui seminant in lacrymis, * in exultatione metent.

Euntes ibant et flebant,* mittentes semina sua.

Toen de Heer de gevangenen van Sion deed wederkeeren, waren wij getroost.

Toen werd onze mond vervuld met blijdschap, en onze tong met gejuich.

Toen zeide men onder de heidenen: de Heer heeft groote dingen aan hen gedaan!

Groote dingen heeft de Heer aan ons gedaan; wij zijn verblijd geworden!

Doe, o Heer, onze gevangenen wederkeeren, gelijk eene beek in het zuiden.

Die met tranen zaaiden, zullen maaien met gejuich.

Gaande en weenende wierpen zij hun zaad;

Venientes autum venient cum exultatione, * portantes manipulos suos.
Gloria Patri, etc.

Maar met gejuich zullen zij wederkeeren, dragende hunne schoven.
Glorie zij den Vader, enz.

PSALMUS 126.

C. Nisi Dominus ædificaverit domum, * in vanum laboraverunt qui ædificant eam.
Nisi Dominus custodierit civitatem, * frustra vigilat qui custodit eam.
Vanum est vobis ante lucem surgere; * surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris. Cum dederit dilectis suis somnum : * ecce hæreditas Domini, filii ; merces, fructus ventris.
Sicut sagittæ in manu potentis, * ita filii excussorum.
Beatus vir qui implevit desiderium suum ex ipsis; * non confundetur cum loquetur inimicis suis in porta.
Gloria Patri, etc.

Als de Heer het huis niet bouwt, dan arbeiden zij, die het bouwen, te vergeefs ;
Als de Heer de stad niet bewaart, dan waakt haar bewaker te vergeefs.
Vruchteloos is het u, vóór den dageraad op te staan; staat op, als gij gerust hebt, gij, die het brood der smarte eet, want Hij vergunt zijnen lievelingen den slaap. Zij de zonen zijn des Heeren erfdeel; zij zijn eene vergelding.
Als pijlen in de hand eens sterken, zóó zijn de zonen der uitgedrevenen.
Gelukkig de man, wiens wensch door zulke zonen is vervuld; hij zal niet beschaamd staan, als hij in het gericht met zijne tegenstanders strijdt.
Glorie zij den Vader, enz.

PSALMUS 127.

C. Beati omnes qui timent Dominum,* qui ambulant in viis ejus.
Labores manuum tuarum quia manducabis ; *

Gelukkig allen, die den Heer vreezen, die zijne wegen bewandelen.
Want van den arbeid uwer handen zult gij u voeden ; gij

beatus es, et bene tibi erit

Uxor tua sicut vitis abundans. * in lateribus domus tuæ.

Filii tui sicut novellæ olivarum, * in circuitu mensæ tuæ.

Ecce sic benedicetur homo, * qui timet Dominum.

Benedicat tibi Dominus ex Sion ; * et videas bona Jerusalem omnibus diebus vitæ tuæ.

Et videas filios filiorum tuorum, * pacem super Israël.

Gloria, Patri, etc.

Ant. In prole mater, in partu virgo, gaude et lætare, Virgo Mater Domini.

zijt gelukkig en het zal u welgaan.

Gelijk de welige wijnstok aan de wanden van uw huis, zal uwe gade zijn,

Uwe zonen als jonge olijven rondom uwe tafel.

Zie, zoo wordt de mensch gezegend, die den Heer vreest.

Dat de Heer u zegene uit Sion, en gij de welvaart van Jerusalem moget genieten al de dagen uws levens;

en de kinderen uwer kinderen aanschouwen.

Vrede over Israël !

Glorie zij den Vader, enz.

Ant. Vruchtbare Moeder; maagd in de baring, verheug U, sidder van vreugde, Maagd Moeder des Heeren.

CAPITULUM. Eccl., 24.

† Et radicavi in populo honorificato, et in parte Dei mei hæreditas illius, et in plenitudine Sanctorum detentio mea.

R. Deo Gratias.

V. R. Ora pro nobis, * Sancta Dei Genitrix. — Ora pro nobis.

V. v. Ut digni efficiamur promissionibus Christi. — * Sancta Dei Genitrix.

Ik ben ontsproten in een doorluchtig volk, waarvan het erfdeel het deel van mijn God is, en mijne woning is de vergadering der Heiligen.

R. God zij gedankt.

R. Bid voor ons, Heilige Moeder Gods. — Bid voor ons.

v. Opdat wij waardig worden de beloften van Christus.

Heilige Moeder Gods.

v. Gloria Patri. — Ora pro nobis.

V. v. Elegit eam Deus, et præelegit eam.

R. Et habitare eam facit in tabernaculo suo.

† v. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

† Oremus.

Protege, Domine, famulos tuos subsidiis pacis; et beatæ Mariæ semper virginis patrociniis confidentes, a cunctis hostibus redde securos. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

† v. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

† v. Benedicamus Domino.

R. Deo Gratias.

† v. Ave, Maria, gratia plena, etc.

v. Glorie zij den Vader.— Bid voor ons.

v. God heeft Haar onder alle schepsels uitverkoren.

R. En heeft haar gehuisvest in zijn tabernakel.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

Laat ons bidden.

Heer, schenk aan uwe dienaren de hulpmiddelen des vredes, en dat zij die in Maria altijd Maagd, hunne hoop gevestigd hebben, den vijand niet vreezen. Door Jezus Christus onzen Heer, uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God, in alle eeuwen der eeuwen.

Amen.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

v. Loven wij den Heer.

R. God zij gedankt.

v. Wees gegroet, Maria, vol van genade, enz.

AD NONAM.

† v. Ave, Maria, gratia plena; Dominus tecum.
R. Benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui, Jesus.
† v. Deus, in adjutorium meum intende.
R. Domine, ad adjuvandum me festina.
Gloria Patri, etc.
Alleluia, *of* Laus tibi, Domine, Rex æternæ gloriæ.

v. Wees gegroet, Maria vol van genade, de Heer is met U.
R. Gezegend zijt gij boven alle vrouwen, en gezegend is de vrucht uws lichaams, Jezus.
v. God, geef acht op mijue hulp.
R. Heer, haast U mij te helpen.
Glorie zij den Vader. enz.
Alleluia, *of* Lof zij U, Heer, Koning der eeuwige glorie.

Hymnus.

C. Memento, salutis Auctor,
Quod nostri quondam corporis.
Ex illibata Virgine.

Nascendo, formam sumpseris.

Maria, Mater gratiæ,
Mater misericordiæ,
Tu nos ab hoste protege,

Et hora mortis suscipe.

Gloria tibi Domine,
Qui natus es de Virgine,

Gedenk, Schepper van mijn heil.
Geboren uit de Maagd zoo rein,
In vormen van het sterf'lijk lichaam
Aan ons gelijk hebt willen zijn.

O Maria, Moeder van genade,
Moeder van barmhartigheid,
Tegen den vijand bescherm ons.
En bij ons laatste uur ontvang ons.

Glorie aan U, o Heer,
Die uit eene Maagd geboren zijt,

Cum Patre et Sancto Spiritu,
In sempiterna sæcula.
Amen.

Glorie aan den Vader en den Heiligen Geest.
In alle eeuwen.
Amen.

PSALMUS 128.

C. Sæpe expugnaverunt me a juventute mea, * dicat nunc Israël.

Dikwijls bevochten zij mij, van mijne jeugd af zegge nu Israël.

Saepe expugnaverunt me a juventute mea: * etenim non potuerunt mihi.

Dikwijls bevochten zij mij, maar toch overmeesterden zij mij niet

Supra dorsum meum fabricaverunt peccatores: * prolongaverunt iniquitatem suam.

Op mijnen rug hebben de boozen geslagen; en lang hielden zij met hunne boosheid aan.

Dominus justus concidit cervices peccatorum:* confundantur et convertantur retrorsum omnes, qui oderunt Sion

De Heer, de rechtvaardige, verbrak den nek der boozen; laat ze beschaamd worden en terugwijken, allen die Sion haten.

Fiant sicut foenum tectorum, * quod priusquam evellatur exaruit:

Laat ze zijn als 't kruid op de daken, dat verdord is, eer men het uittrekt;

De quo non implevit manum suam, qui metit, * et sinum suum qui manipulos colligit

Waarmede de maaier zijne hand niet vult, noch de garvenbinder zijn schoot;

Et non dixerunt qui praeteribant: Benedictio Domini super vos: * benediximus vobis in nomine Domini.

En waarom de voorbijgangers niet zeggen: des Heeren zegen zij op U; wij zegenen U in den naam des Heeren!

Gloria Patri, etc.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALMUS 129.

C. De profundis clamavi ad te, Domine; * Domine, exaudi vocem meam.

Uit de diepten heb ik geroepen tot U, o Heer; Heer, geef gehoor aan mijne stem!

Fiant aures tuæ inten-

Laat uwe ooren luisteren

dentes * in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris, Domine; * Domine, quis sustinebit?

Qui apud te propitiatio est; * et propter legem tuam sustinui te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus; * speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem, * speret Israël in Domino.

Quia apud Dominum misericordia, * et copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël * ex omnibus iniquitatibus ejus.

Gloria Patri, etc.

naar de stem mijner smeeking.

Indien Gij de ongerechtigheden gadeslaat, o Heer, Heer, wie zal dan bestaan?

Maar bij U is vergeving, en ter oorzake van uwe wet, o Heer, vertrouw ik op U.

Mijne ziel vertrouwt op zijn woord; mijne ziel hoopt op den Heer.

Van den dageraad af tot den nacht toe hope Israël op den Heer;

Want bij den Heer is barmhartigheid, en bij Hem is overvloedige verlossing.

En hij zal Israël verlossen van alle zijne ongerechtigheden.

Glorie zij den Vader, enz.

Psalmus 130.

C. Domine, non est exaltatum cor meum, * neque elati sunt oculi mei;

Neque ambulavi in magnis, * neque in mirabilibus super me.

Si non humiliter sentiebam; * sed exaltavi animam meam.

Sicut ablactatus est super matre sua, * ita retributio in anima mea.

Speret Israël in Domino, * ex hoc nunc, et usque in sæculum.

Gloria, Patri, etc.

Heer, mijn hart verhief zich niet, en mijne blikken waren niet trotsch; en naar dingen, voor mij te groot en te verheven, trachtte ik niet.

Zoo ik niet nederig van harte was, maar als mijne ziel zich trotsch verhief, dan ware, gelijk een gespeend kind bij zijne moeder, de vergelding in mijne ziel.

Israël hope op den Heer van nu af en tot in eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Ant. Beata Mater, et ntacta Virgo, gloriosa Regina mundi, intercede pro nobis ad Dominum.

Ant. Gelukkige Moeder, zuivere Maagd, roemvolle Koningin der wereld, wees onze voorspraak bij den Heer.

CAPITULUM. *Eccli.*, 24.

† Quasi cedrus exaltata sum in Libano, et quasi cypressus in monte Sion: quasi palma exaltata sum in Cades, et quasi plantatio rosæ in Jericho.

Ik groeide op als een ceder op den Libanon, en als een cypres op den berg Sion; als een palmboom in Cades en als een rozestruik in Jericho.

R. Deo gratias.

R. God zij gedankt.

V. R. Elegit eam Deus.* Et præelegit eam. — Elegit eam Deus.

R. God heeft Haar onder alle schepsels uitverkoren. — God heeft haar uitverkoren.

V. v. Et habitare eam facit in tabernaculo suo.* Et præelegit eam.

v. En heeft Haar gehuisvest in zijn tabernakel, — en Haar boven allen uitverkoren.

V. Gloria Patri, — Elegit eam Deus.

v. Glorie zij den Vader. — God heeft haar uitverkoren.

V. v. Sancta Dei Genetrix,

v. Heilige Moeder Gods,

Virgo semper, Maria.

Maria altijd Maagd.

R. Intercede pro nobis ad Dominum Deum nostrum.

R. Wees onze voorspraak bij den Heer, onzen God.

† v. Domine, exaudi orationem meam.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. Et clamor meus ad te veniat.

R. En mijn geroep kome tot U.

† OREMUS.

LAAT ONS BIDDEN.

Famulorum tuorum, quæsumus, Domine, delictis ignosce; ut, qui tibi placere de actibus nostris non valemus, Genetricis

Wij bidden U, o Heer, vergeef de zonden uwer dienaren; opdat wij, die U door onze werken niet kunnen behagen, door de bemiddeling

Filii tui Domini nostri intercessione salvemur. Per eumdem Dominum nostrum Jesum Christum, Filium tuum, qui tecum vivit et regnat, etc.

van de Moeder uws Zoons mogen behouden worden. Door denzelfden Jezus Christus uwen Zoon, onzen Heer. Die met U leeft en heerscht, enz.

† v. Domine, exaudi orationem meam.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. Et clamor meus ad te veniat.

R. En mijn geroep kome tot U.

† v. Benedicamus Domino.

v. Loven wij den Heer.

R. Deo gratias.

R. God zij gedankt.

† v. Ave, Maria, gratia plena, etc.

v. Wees gegroet, Maria, vol van genade, enz.

AD VESPERAS.

† v. Ave Maria, gratia, plena, Dominus tecum.

v. Wees gegroet Maria, vol van genade, de Heer is met U.

R. Benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui, Jesus.

R. Gezegend zijt Gij boven alle vrouwen, en gezegend is de vrucht Uws lichaams Jezus.

† v. Deus, in adjutorium meum intende.

v. God, geef acht op mijne hulp.

R. Domine, ad adjuvandum me festina.

R. Heer, haast U mij te helpen.

Gloria Patri, etc.

Glorie zij den Vader, enz.

Alleluia *of* Laus tibi Domine, Rex æternæ gloriæ.

Alleluia *of* Lof zij U, Heer, Koning der eeuwige glorie.

Psalmus 109.

C. Dixit Dominus Domino neo : * Sede a dextris meis.

De Heer sprak tot mijnen Heer: Zit aan mijne rechterhand, totdat Ik uwe vijanden make tot eene rustbank uwer voeten.

Donec ponam inimicos tuos, * scabellum pedum tuorum.

Virgam virtutis tuæ emittet Dominus ex Sion: * dominare in medio inimicorum tuorum.

Tecum principium in die virtutis tuæ, in splendoribus sanctorum: * ex utero ante luciferum genui te.

Juravit Domino et non pœnitebit eum: * Tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.

Dominus a dextris tuis, * confregit in die iræ suæ reges.

Judicabit in nationibus, implebit ruinas. * conquassabit capita in terra multorum.

De torrente in via bibet; * propterea exaltabit caput.

Gloria patri, etc.

Van Sion zal de Heer den schepter uwer macht doen uitgaan; heersch in het midden uwer vijanden!

Bij U is de heerschappij ten dage uwer kracht in heiligen luister; uit den schoot, vóór de morgenstar, heb ik U opgewekt.

De Heer heeft gezworen en het zal Hem niet berouwen: Gij zijt Priester in eeuwigheid naar de orde van Melchisedech.

De Heer is aan uwe rechterhand; koningen verslaat Hij ten dage zijns toorns.

Hij zal gericht oefenen onder de volkeren, hen met lijken vervullen, hoofden verpletteren in het land van velen.

Uit eene beek zal hij zich laven op den weg, en zoo het hoofd weer opheffen.

Glorie zij den Vader, enz.

Psalmus 112.

C. Laudate, pueri, Dominum; * laudate nomen Domini.

Sit nomen Domini benedictum, * ex hoc nunc, est usque in sæculum.

A solis ortu usque ad occasum, * laudabile nomen Domini.

Excelsus super omnes

Looft den Heer, gij zijne dienaren, looft den naam des Heeren.

De naam des Heeren zij gezegend, van nu af tot in eeuwigheid!

Van den opgang der zon tot haren ondergang, worde 's Heeren naam geprezen!

Hoog verheven boven alle

gentes Dominus, * et super cœlos gloria ejus.

Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat * et humilia respicit in cœlo et in terra.?

Suscitans a terra inopem, * et de stercore erigens pauperem.

Ut collocet eum cum principibus, * cum principibus populi sui.

Qui habitare facit sterilem in domo, * matrem filiorum lætantem.

Gloria Patri, etc.

volkeren is de Heer, en zijne heerlijkheid gaat die der hemelen te boven.

Wie is gelijk de Heer, onze God, die zetelt in den hooge, en neerziet op het lage in den hemel en op aarde ?

Die den geringe opricht uit het stof, en den behoeftige opheft uit het slijk,

Om hem te doen zitten naast de vorsten, naast de vorsten van zijn volk,

Die de onvruchtbare in een gezin doet wonen, als eene blijde moeder der kinderen.

Glorie zij den Vader, enz.

Psalmus 121.

C. Lætatus sum in his quæ dicta sunt mihi ; * in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes, nostri * in atriis tuis, Jerusalem.

Jerusalem, quæ ædificatur ut civitas, * cujus participatio ejus in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini, * testimonium Israel ad confitendum nomini Domini.

Quia illic sederunt sedes in judicio, * sedes super domum David.

Rogate quæ ad pacem sunt Jerusalem; * et abundantia diligentibus te.

Ik ben verheugd, dat tot mij gezegd is: wij gaan op naar het huis des Heeren !

Onze voeten staan in uwe voorhoven, o Jerusalem !

Jerusalem, opgebouwd als eene samenhangende stad ;

daarheen gaan de stammen op, de stammen des Heeren een gebod voor Israël, om den naam des Heeren te loven ;

want daar staan de stoelen des gerichts, de zetels van Davids huis

Bidt om hetgeen Jerusalem tot vrede dient ! en het moge hun welgaan, die u liethebben!

Fiat pax in virtute tua,* et abundantia in turribus tuis.

Propter fratres meos et proximos meos,* loquebar pacem de te.

Propter domum Domini Dei nostri, * quæsivi bona tibi.

Gloria Patri, etc

Vrede zij binnen uwe muren, en welvaren in uwe paleizen!

Om mijner broederen en vrienden wille spreek ik den vrede over u uit.

Om het huis van den Heer. onzen God, verzoek ik wat u heilzaam is.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALMUS 126.

C. Nisi Dominus ædificaverit domum,* in vanum laboraverunt qui ædificant eam.

Nisi Dominus custodierit civitatem, * frustra vigilat qui custodit eam.

Vanum est vobis ante lucem surgere: * surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris.

Cum dederit dilectis suis somnum; * ecce hæreditas Domini, filii; merces, fructus ventris.

Sicut sagittæ in manu potentis, * ita filii excussorum.

Beatus vir qui implevit desiderium suum ex ipsis; * non confundetur cum loquetur inimicis suis in porta.

Gloria Patri, etc.

Als de Heer het huis niet bouwt, dan arbeiden zij, die het bouwen, te vergeefs

Als de Heer de stad niet bewaart, dan waakt haar bewaker te vergeefs.

Vruchteloos is het u, vóór den dageraad op te staan; staat op, als gij gerust hebt, gij, die het brood der smarte eet.

Want Hij vergunt zijnen lievelingen den slaap. Zie, de zonen zijn des Heeren erfdeel; zij zijn eene vergelding.

Als pijlen in de hand eens sterken, zoo zijn de zonen der uitgedrevenen.

Gelukkig de man, wiens wensch door zulke zonen is vervuld, hij zal niet beschaamd staan, als hij in 't gericht met zijne tegenstanders strijdt.

Glorie zij den Vader, enz.

Psalmus 147.

C. Lauda, Jerusalem, Dominum;* lauda Deum tuum, Sion.

Quoniam confortavit seras portarum tuarum; * benedixit filiis tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem, * et adipe frumenti satiat te.

Qui emittit eloquium suum terræ : * velociter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam; * nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit crystallum suam sicut buccellas : * ante faciem frigoris ejus quis sustinebit?

Emittet verbum suum, et liquefaciet ea; * flabit spiritus ejus, et fluent aquæ.

Qui annuntiat verbum suum Jacob, * justitias et judicia sua Israel.

Non fecit taliter omni nationi:* et judicia sua non manifestavit eis.

Gloria Patri, etc.

Ant. Sancta Dei Genitrix, virgo semper Maria, intercede pro nobis ad Dominum Deum nostrum.

Jerusalem, prijs den Heer, loof, o Sion, uwen God!

Want hij heeft de grendels uwer poorten versterkt, uwe kinderen binnen uwe muren gezegend.

Hij stelde uwe landpalen in vrede, en Hij verzadigt u met de beste tarwe.

Hij zendt zijn bevel uit op aarde, en ijlings snelt zijn woord heen.

Hij geeft sneeuw als wol, strooit nevel uit als asch.

Hij werpt zijn ijs af met stukken, wie is bestand tegen zijne koude?

Hij zendt zijn woord uit en doet ze smelten, zijn adem en, de wateren vloeien.

Hij maakt zijn woord aan Jacob bekend, aan Israel zijne instellingen en rechten.

Niet zoo deed Hij aan eenig ander volk, en zijne wetten maakte Hij hun bekend.

Glorie zij den Vader, enz.

Ant. Heilige Moeder Gods, Maria, altijd maagd, wees onze voorspraak bij den Heer onzen God.

CAPITULUM. *Eccli.*, 24.

† Sicut cinnamomum et balsamum aromatizans, odorem dedi; quasi myrrha electa, dedi suavitatem odoris.

R. Deo gratias.

Ik heb een reuk verspreid gelijk aan dien van den kaneel en balsem, een liefelijken geur gelijk aan uitgezochte mijrrhe.

R. God zij gedankt.

HYMNUS.

(1) Ave, maris stella,
Dei Mater alma,
Atque semper virgo,
Felix cœli porta.

Wees gegroet, o Zeester,
Moeder van den Heere,
Immer reine Maged,
Hemelpoort vol eere.

Sumens illud ave
Gabrielis ore,
Funda nos in pace,
Mutans nomen Evæ.

De Engel deelde U 't Ave
Van den Hemel mede,
Maak dat omgekeerde
Eva ons ten vrede.

Solve vincla reis,
Profer lumen cæcis.
Mala nostra pelle,
Bona cuncta posce.

Slaak de boei der schulden:
Schaf weer licht den blinden;
Doe ons, vrij van 't kwade,
Al wat goed is vinden.

Monstra te esse matrem:
Sumat per te preces,
Qui pro nobis natus,
Tulit esse tuus.

Toon U immer Moeder,
Moog door U ons hooren,
Hij, die ons ter redding,
Uit U werd geboren

Virgo singularis,
Inter omnes mitis,
Nos culpis solutos,
Mites fac et castos.

Ongelijkb're Maagd
Boven al aanminnig,
Maak ons, vrij van zonden,
Zuiver en zachtzinnig,

Vitam præsta puram,
Iter para tutum.

Leer ons vlek'loos leven,
Veilig onze gangen,

(1) Men bid den Hymnus knielend.

Ut videntes Jesum
Semper collætemur.

Sit laus Deo Patri,
Summo Christo decus,
Spiritui Sancto
Tribus honor unus.
Amen.
V. v. Ora pro nobis,
Sancta Dei Genitrix.
R. Ut digni efficiamur
promissionibus Christi.

Om met U bij Jezus
De eeuw'ge vreugd te erlangen.

Lof zij God den Vader,
Christus onzen Heere,
En den Geest, den Trooster,
De Drieëenheid eere.
Amen.
v. Bid voor ons, Heilige
Moeder Gods.
R. Opdat wij waardig worden de beloften van Christus.

CANTICUM B. MARIAE VIRGINIS. (Luc. 1).

C. Magnificat * anima mea Dominum;
Et exultavit spiritus meus * in Deo salutari meo.
Quia respéxit humilitatem ancillæ suæ: * ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.
Quia fecit mihi magna qui potens est, * et sanctum nomen ejus
Et misericordia ejus a progenie in progenies, * timentibus eum.
Fecit potentiam in brachio suo: * dispersit superbos mente cordis sui.

Deposuit potentes de sede, * et exaltavit humiles.
Esurientes implevit bo-

Mijne ziel verheft den Heer;

En mijn geest heeft zich verheugd in God, mijn zaligmaker;
Omdat Hij nederzag op de geringheid zijner dienstmaagd; wat zie, van nu af zullen alle geslachten Mij zalig noemen.

Want Hij heeft Mij groote dingen gedaan, die machtig is en heilig is zijn naam.
En zijne barmhartigheid is van geslacht tot geslacht voor hen, die Hem vreezen.
Hij heeft kracht gedaan door zijnen arm; de hoogmoedigen in de gedachte huns harten heeft Hij verstrooid.
Machtigen heeft Hij van den troon gezet, en geringen verheven.
Hongerigen heeft Hij met

nis, * et divites dimisit inanes

Suscepit Israël puerum suum, * recordatus misericordiæ suæ

Sicut locutus est ad patres nostros, * Abraham et semini ejus in sæcula.

Gloria Patri, etc.

goederen vervuld, en rijken ledig weggezonden.

Hij heeft Israël, zijnen dienstknecht, aangenomen, zijner barmhartigheid indachtig.

Gelijk Hij gesproken heeft tot onze vaderen, tot Abraham en zijn nageslacht in eeuwigheid.

Glorie zij den Vader, enz.

Van Maria Lichtmis tot Paschen, en van de H. Drievuldigheid tot den Advent.

Ant. Sancta Maria, succurre miseris, juva pusillanimes, refove flebiles, ora pro populo, interveni pro clero, intercede pro devoto femineo sexu.

† v. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

† Oremus

Concede nos famulos tuos, quæsumus, Domine Deus, perpetua mentis et corporis sanitate gaudere; et gloriosa beatæ Mariæ semper Virginis intercessione, a praesenti liberari tristitia, et æterna perfrui lætitia. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Ant. Heilige Maria, ondersteun de ongelukkigen, help de zwakken, troost de bedrukten, bid voor het volk, bid voor de geestelijken, wees eene middelares voor het godvruchtig vrouwengeslacht.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer God, wij bidden U, verleen ons eenen voortdurenden welstand naar ziel en lichaam; en dat wij, door de verheven bemiddeling der Heilige Maria, altoos Maagd, van de tegenwoordige droefheid verlost mogen worden, en de eeuwige vreugde genieten. Door Christus onzen Heer.

R. Amen.

Gedurende den Advent.

Ant. O Virgo virginum, quomodo fiet istud: quia nec primam similem visa es, nec habere sequentem? Filiæ Jerusalem, quid me admiramini? Divinum est mysterium hoc quod cernitis.

† v. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Ant. O Maagd der Maagden, hoe komt het dat noch voor U, noch na U, ooit iemand U heeft geleken? Dochters van Jerusalem, waarom bewondert gij mij? Het is goddelijk het geheim dat gij ziet.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

† OREMUS.

Deus, qui de beatæ Mariæ Virginis utero Verbum tuum, Angelo nuntiante, carnem suscipere voluisti: præsta supplicibus tuis: ut qui vere eam Genitricem Dei credimus, ejus apud te intercessionibus adjuvemur. Per eumdum Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, die gewild hebt, dat op de stem des Engels, het Woord Vleesch werd in den schoot der Maagd Maria, verleen aan onze gebeden, dat wij, die Haar waarachtig als de Moeder Gods erkennen, bij U geholpen worden, door Hare bemiddeling. Door denzelfden Jezus Christus Onzen Heer.

R. Amen.

Van Kerstmis tot Maria Lichtmis.

Ant. O admirabile commercium! Creator generis humani, animatum corpus sumens, de Virgine nasci dignatus est, et procedens homo sine semine, largitus est nobis suam deitatem,

Ant. O wonderlijke handel van God met de menschen! hun schepper heeft eene levende gedaante aangenomen: Hij heeft uit eene maagd willen geboren worden, en door niet te zijn geboren als andere menschen, heeft Hij ons zijne

v. Domine, exaudi orationem meam.

r. Et clamor meus ad te veniat.

goddelijkheid bekend gemaakt.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

r. En mijn geroep kome tot U.

† OREMUS.

LAAT ONS BIDDEN.

Deus. qui salutis æternæ beatæ Mariæ virginitate fecunda, humano generi præmia præstitisti: tribue, quæsumus, ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam meruimus Auctorem vitæ suscipere Christum Dominum nostrum.

r. Amen.

O God, die de menschen bekend gemaakt hebt, het eeuwig geluk door de vruchtbare maagdelijkheid der gelukzalige Maria; vergun ons, als het U belieft, te mogen ondervinden de gelukkige bemiddeling van Haar, door wie wij ontvangen hebben den Schepper van het leven, onzen Heer Jezus-Christus.

r. Amen.

Van Paschen tot de H. Drievuldigheid.

Ant. Regina cœli, lætare, alleluia: quia quem meruisti portare, alleluia, resurrexit (Tempore Ascensionis: jam ascendit) sicut dixit, alleluia. Ora pro nobis Deum. alleluia.

† v. Domine, exaudi orationem meam.

r. Et clamor meus ad te veniat.

Ant. Koningin des hemels verheug U: loof den Heer: Want Hij dien gij waardig waart te dragen is verrezen (Ten tijde van O. L. H. Hemelvaart: is reeds ten Hemel geklommen) zoo als Hij gezegd heeft, loof den Heer. Bid voor ons, loof den Heer.

v. Heer, verhoor mijn gebed,

r. En mijn geroep kome tot U.

Gedurende den Advent.

Ant. O Virgo virginum, quomodo fiet istud: quia nec primam similem visa es, nec habere sequentem? Filiæ Jerusalem, quid me admiramini? Divinum est mysterium hoc quod cernitis.

† v. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Ant. O Maagd der Maagden, hoe komt het dat noch voor U, noch na U, ooit iemand U heeft geleken? Dochters van Jerusalem, waarom bewondert gij mij? Het is goddelijk het geheim dat gij ziet.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

† OREMUS.

Deus, qui de beatæ Mariæ Virginis utero Verbum tuum, Angelo nuntiante, carnem suscipere voluisti: præsta supplicibus tuis: ut qui vere eam Genitricem Dei credimus, ejus apud te intercessionibus adjuvemur. Per eumdum Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, die gewild hebt, dat op de stem des Engels, het Woord Vleesch werd in den schoot der Maagd Maria, verleen aan onze gebeden, dat wij, die Haar waarachtig als de Moeder Gods erkennen, bij U geholpen worden, door Hare bemiddeling. Door denzelfden Jezus Christus Onzen Heer.

R. Amen.

Van Kerstmis tot Maria Lichtmis.

Ant. O admirabile commercium! Creator generis humani, animatum corpus sumens, de Virgine nasci dignatus est, et procedens homo sine semine, largitus est nobis suam deitatem,

Ant. O wonderlijke handel van God met de menschen! hun schepper heeft eene levende gedaante aangenomen: Hij heeft uit eene maagd willen geboren worden, en door niet te zijn geboren als andere menschen, heeft Hij ons zijne

v. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

goddelijkheid bekend gemaakt.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

† OREMUS.

LAAT ONS BIDDEN.

DEUS. qui salutis æternæ beatæ Mariæ virginitate fecunda, humano generi præmia præstitisti: tribue, quæsumus, ut ipsam pro nobis intercedere sentiamus, per quam meruimus Auctorem vitæ suscipere Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

O God, die de menschen bekend gemaakt hebt, het eeuwig geluk door de vruchtbare maagdelijkheid der gelukzalige Maria; vergun ons, als het U belieft, te mogen ondervinden de gelukkige bemiddeling van Haar, door wie wij ontvangen hebben den Schepper van het leven, onzen Heer Jezus-Christus.

R. Amen.

Van Paschen tot de H. Drievuldigheid.

Ant. Regina cœli, lætare, alleluia: quia quem meruisti portare, alleluia, resurrexit (Tempore Ascensionis: jam ascendit) sicut dixit, alleluia. Ora pro nobis Deum. alleluia.

† v. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Ant. Koningin des hemels verheug U: loof den Heer: Want Hij dien gij waardig waart te dragen is verrezen (Ten tijde van O. L. H. Hemelvaart: is reeds ten Hemel geklommen) zoo als Hij gezegd heeft, loof den Heer. Bid voor ons, loof den Heer.

v. Heer, verhoor mijn gebed,

R. En mijn geroep kome tot U.

† OREMUS.

Concede nos famulos tuos, quæsumus, Domine Deus perpetua mentis et corporis sanitate gaudere, et, gloriosa beatæ Mariæ semper virginis intercessione, a præsenti liberari tristitia, et æterna perfrui lætitia. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

Heer God, wij bidden U, verleen ons eenen voortdurenden welstand naar ziel en lichaam; en dat wij, door de verheven bemiddeling der Heilige Maria, altoos Maagd, van de tegenwoordige droefheid verlost mogen worden en de eeuwige vreugde genieten. Door Christus onzen Heer.

R. Amen.

Gedachtenis aan den H. Dominikus

Magne Pater, sancte Dominice, mortis hora nos tecum suscipe, et hic semper nos pie respice.

† v. Os justi meditabitur sapientiam.

R. Et lingua ejus loquetur judicium.

Groote Heilige Dominikus, onze Vader, vereenig ons met U in het uur van onzen dood, en beschouw ons altoos met goedheid hier beneden.

v. De mond van den rechtvaardige zal over de wijsheid denken.

R. En zijne tong zal volgens de rechtvaardigheid spreken.

† OREMUS.

Deus, qui Ecclesiam tuam beati Dominici, Confessoris tui, Patris nostri, illuminare dignatus es meritis et doctrinis: Concede ut, ejus intercessione, temporalibus non destituatur auxiliis, et spiritualibus semper

LAAT ONS BIDDEN.

O God, die U gewaardigt hebt Uwe Kerk te verlichten door de verdiensten en de leer van den gelukzaligen Dominikus, Uwen belijder en onzen Vader; zorg dat zij, door zijne bemiddeling nooit aan tijdelijke hulp gebrek hebbe, en dat zij altijd hare

proficiat incrementis. Per Christum Dominum nostrum.
R. Amen.

geestelijke voordeelen vermeerdere. Door onzen Heer Jezus Christus
R. Amen.

Gedachtenis aan de Heiligen der Orde.

Ant. Christi pia gratia Sanctos sublimavit, quos Patris Dominici Ordo propagavit: nos eorum meritis petimus juvari, atque suis precibus Deo commendari.

† v. Sapientiam Sanctorum narrent populi.

R. Et laudem eorum nuntiet Ecclesia.

De barmhartige genade van Christus heeft de Heiligen verheerlijkt, die de Orde van onzen vader Dominikus heeft vermenigvuldigd: konden wij door hunne verdiensten geholpen, en door hunne gebeden aan God aanbevolen worden.
v. De volken zullen de wijsheid der Heiligen verkondigen.
R En de Kerk zal hunne loftuitingen aankondigen.

† OREMUS.

Concede, quœsumus, omnipotens Deus, ut ad meliorem vitam Sanctorum Ordinis nostri exempla nos provocent, quatenus quorum memoriam agimus, etiam actus imitemur. Per Christum Dominum nostrum.
R. Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

O Almachtige God, geef door uwe genade, dat de voorbeelden der Heiligen der Orde, ons aansporen tot een beter leven, opdat wij, door hunne gedachtenis te vereeren, ook hunne deugden navolgen. Door Jezus Christus, onzen Heer.
R. Amen.

Gedachtenis aan alle Heiligen.

Ant. Sancti Dei omnes, intercedere dignemini pro nostra, omniumque salute.

Ant. O Heiligen Gods, gewaardigt U, door uwe bemiddeling, ons heil en dat van alle menschen te verzekeren.

† v. Orate pro nobis, omnes Sancti Dei.
R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

† OREMUS

Tribue, quæsumus Domine, omnes Sanctos tuos jugiter pro nobis orare ; et eos clementer exaudire digneris. Per Christum Dominum nostrum.
R. Amen.

v. Heiligen Gods, bid voor ons.
R. Opdat wij waardig worden de beloften van Christus.

LAAT ONS BIDDEN

O Heer, wij smeeken U, al de gebeden der Heiligen voor ons, gunstig aan te nemen, en dezelve met goedheid te willen verhooren. Door Jezus Christus, onzen Heer.
R. Amen.

Voor den Vrede.

Ant. Da pacem, Domine, in diebus nostris; quia non est alius, qui pugnet pro nobis, nisi tu, Deus noster.

† v. Fiat pax in virtute tua.
R. Et abundantia in turribus tuis.

† OREMUS.

Deus, a quo sancta desideria, recta consilia. et justa sunt opera, da servis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem: ut et corda nostra mandatis tuis dedita, et, hostium sublata formidine, tempora sint tua protectione tranquilla.

Ant. Geef ons nu den vrede o Heer ; Gij zijt onze God, Gij alleen kunt voor ons, onze vijanden bestrijden.

v. Vrede zij binnen uwe muren.
R. En welvaren in uwe paleizen.

LAAT ONS BIDDEN.

O God, die onze verlangens heiligt evenals onze rechtschapen voornemens, en onze rechtvaardige werken, verleen aan uwe dienaren dezen vrede, dien de wereld niet kan geven; opdat onze harten aan uwe bevelen onderworpen zijn, en dat, nadat alle vrees voor den vijand verdwenen zij,

Per Dominum nostrum Jesum Christum.

onze tijd kalm worde onder uwe bescherming.

Door onzen Heer Jezus Christus, uwen Zoon, enz.

† v. Domine, exaudi orationem meam.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. Et clamor meus ad te veniat.

R. En mijn geroep kome tot U.

† v. Benedicamus Domino.

v. Loven wij den Heer.

R. Deo gratias.

R. God zij gedankt.

† v. Ave, Maria, gratia plena, etc.

v. Wees gegroet Maria, vol van genade, enz.

AD COMPLETORIUM.

† v. Ave, Maria, gratia plena; Dominus tecum.

v. Wees gegroet, Maria, vol van genade, de Heer is met U.

R. Benedicta tu in mulieribus: et benedictus fructus ventris tui, Jesus.

R. Gezegend zijt Gij boven alle vrouwen en gezegend is de vrucht Uws lichaams, Jezus.

v. Deus, in adjutorium meum intende.

v. God, geef acht op mijne hulp.

R. Domine, ad adjuvandum me festina.

R. Heer, haast U mij te helpen.

Gloria Patri, etc.

Glorie zij den Vader, enz.

Alleluia, *of* Laus tibi Domine, Rex æternæ gloriæ.

Alleluia, *of* Lof zij U, Heer, Koning der eeuwige glorie.

Psalmus 131.

C. Memento, Domine, David,* et omnis mansuetudinis ejus.

Heer, wees David en al zijne zachtzinnigheid indachtig.

Sicut juravit Domino,* votum vovit Deo Jacob.

Herrinner U de eeden, de gelofte die hij gedaan heeft aan den God van Jacob.

Si introiero in tabernaculum domus meæ ; * si ascendero in lectum strati mei ;

Si dedero somnum oculis meis, * et palpebris meis dormitationem,

Et requiem temporibus meis, * donec inveniam locum Domino, tabernaculum Deo Jacob.

Ecce audivimus eam in Ephrata: * invenimus eam in campis silvæ.

Introibimus in tabernaculum ejus: * adorabimus in loco ubi steterunt pedes ejus.

Surge, Domine, in requiem tuam, * tu et arca sanctificationis tuæ.

Sacerdotes tui induantur justitiam, * et sancti tui exultent.

Propter David servum tuum, * non avertas faciem Christi tui.

Juravit Dominus David veritatem, et non frustrabitur eam : * De fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

Si custodierint filii tui testamentum meum, * et testimonia mea hæc quæ docebo eos :

Et filii eorum, usque

Ik zal in mijn paleis niet binnen gaan, ik zal mij niet neerleggen op mijne legerstede.

Ik zal aan mijne oogen geen slaap toestaan, noch rust aan mijne oogleden.

Ik zal mijn hoofd niet laten rusten, alvorens eene plaats te hebben gevonden voor den Heer, een heiligdom voor den God van Jacob.

Wij vernemen dat de ark te Ephrata is ; wij hebben haar gevonden in 't midden der bosschen.

Wij zullen den tempel des Heeren binnengaan : wij zullen Hem aanbidden waar Zijne voeten gerust hebben.

Kom, Heer, in uwe rust, Gij en uwe heilige ark.

Dat uwe priesters met rechtvaardigheid bekleed zijn en dat Uwe heiligen zich verheugen.

Uit hoofde van David, uwen dienaar, wend niet het gelaat af van uwen Gezalfde.

De Heer heeft Davidd e waarheid gezegd en hij zal getrouw zijn: Ik zal op uwen troon een zoon plaatsen uit U gesproten.

Indien uwe kinderen mijn verbond behouden en de voorschriften, die ik hun geven zal;

dan zal hun nageslacht ge-

in sæculum, * sedebunt super sedem tuam.

Quoniam elegit Dominus Sion, * elegit eam in habitationem sibi.

Hæc requies mea in sæculum sæculi: * hic habitabo, quoniam elegi eam.

Viduam ejus benedicens benedicam; * pauperes ejus saturabo panibus.

Sacerdotes ejus induam salutari, * et sancti ejus exultatione exultabunt.

Illuc producam cornu David, * paravi lucernam Christo meo.

Inimicos ejus induam confusione: * super ipsum autem efflorebit sanctificatio mea.

Gloria Patri, etc.

durende eeuwen op uwen troon zetelen.

Want de Heer heeft Sion gekozen, Hij heeft haar als verblijf gekozen.

Hij heeft gezegd: Daar zal ik eeuwig rusten; ik zal er verblijven omdat ik haar gekozen heb.

Ik zal hare weduwen met zegeningen overladen, en ik zal de armen met brood verzadigen.

Hare priesters zullen zich met de genade des heils bekleeden, en hare heiligen zullen van vreugde opspringen.

Dáár zal ik de macht van David toonen; ik heb een licht voor mijnen Gezalfde gereed gemaakt.

Ik zal zijne vijanden met schaamte overladen, terwijl mijne heiligheid over hem zal schitteren.

Glorie zij den Vader, enz.

Psalmus 132.

C. Ecce quam bonum et quam jucundum, * habitare fratres in unum!

Sicut unguentum in capite, * quod descendit in barbam, barbam Aaron.

Quod descendit in oram vestimenti ejus: * sicut ros Hermon qui descendit in montem Sion.

Zie hoe goed en hoe aangenaam het is, dat broeders gezamenlijk wonen!

Het is gelijk de geur die van het hoofd tot den baard van Aaron afdaalde.

Die zich verspreidde tot op den rand zijner kleeding: Het is gelijk de dauw van den berg Hermon, die op den berg Sion nedervalt.

Quoniam illic mandavit Dominus benedictionem, * et vitam usque in sæculum.

Gloria Patri, etc.

Want daar is het, dat de Heer beval, dat de zegen en het leven tot in eeuwigheid zij.

Glorie zij den Vader, enz.

PSALMUS 133.

C. Ecce nunc benedicite Dominum, * omnes servi Domini.

Qui statis in domo Domini, * in atriis domus Dei nostri.

In noctibus extollite manus vestras in sancta:* et benedicite Dominum.

Benedicat te Dominus ex Sion, * qui fecit cœlum et terram.

Gloria Patri, etc.

Ant. Virgo Maria, non est tibi similis nata in mundo inter mulieres, florens ut rosa, fragrans sicut lilium. Ora pro nobis, Sancta Dei Genitrix.

Zegent nu, den Heer, gij allen, die de dienaars des Heeren zijt.

Gij die in het huis des Heeren woont, in de voorportalen van het huis Gods.

Verheft gedurende de nachten, uwe handen naar het heiligdom en zegent den Heer.

Dat de Heer van uit Sion u zegene, Hij die hemel en aarde gemaakt heeft.

Glorie zij den Vader, enz.

Ant. O Maagd Maria! niemand onder de vrouwen kan met u vergeleken worden: Gij bloeit als de roos. Gij maakt welriekend als de lelie. Bid voor ons, Heilige Moeder Gods.

CAPITULUM. Eccl., 24.

† Ego Mater pulchræ dilectionis, et timoris, et agnitionis, et sanctæ spei.

R. Deo gratias.

V. R. Intercede pro nobis Sancta Virgo Virginum. * Mater Dei Maria. — Intercede pro nobis.

Ik ben de Moeder der zuivere liefde, der vrees, der kennis en der heilige hoop.

R. God zij gedankt.

V. R. Bid voor ons, heilige Maagd der Maagden. Moeder Gods Maria. — Bid voor ons.

V. v. Ut digni efficiamur promissionibus Christi. — * Mater Dei Maria.

v. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto. — Intercede pro nobis.

V. v. Opdat wij de beloften van Christus waardig worden. — Moeder Gods Maria.

v. Glorie zij den Vader, den Zoon, en den Heiligen Geest. — Bid voor ons.

HYMNUS.

C. Virgo singularis,
Inter omnes mitis,
Nos culpis solutos,
Mites fac et castos
Vitam præsta puram,
Iter para tutum,
Ut, videntes Jesum,
Semper collætemur.
Sit laus Deo Patri,
Summo Christo decus,
Spiritui Sancto,
Tribus honor unus.
Amen.

O onvergelijkelijke Maagd, de zachtzinnigste der maagden, verkrijg voor ons de vergiffenis onzer schulden. de zachtzinnigheid en de kuischheid. Geef ons een zeer kuisch leven, een weg zonder gevaren, opdat het aanzien van Jezus, ons eeuwig verblijde. Glorie zij den Vader, glorie aan Christus almachtig, en aan den Heiligen Geest: eere aan de Goddelijke Drievuldigheid. Amen.

V. v. Post partum Virgo, inviolata permansisti.

R. Dei Genitrix, intercede pro nobis.

V. v. Na het baren zijt Gij eene onbevlekte Maagd gebleven.

R. Moeder Gods bid voor ons.

CANTICUM SIMEONIS (Lucæ 11.)

C. Nunc dimittis servum tuum, Domine, * secundum verbum tuum, in pace,
Quia viderunt oculi mei * salutare tuum,
Quod parasti, * ante faciem omnium populorum,
Lumen ad revelatio-

Laat nu, o Heer, uw dienaar in vrede gaan volgens uw woord;

want mijne oogen hebben uw heil gezien,
dat Gij bereidt hebt voor het aanschijn aller volkeren;
een licht ter veropenbaring

nem gentium, et gloriam plebis tuæ Israel.

Gloria Patri, etc

Ant. (1) Sub tuum præsidium confugimus, sancta Dei Genitrix : nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus nostris; sed a periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa et benedicta.

† v. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

voor de heidenen, en een luister voor uw volk van Israël.

Glorie zij den Vader, enz.

Ant. Onder uwe beschermingnemenwij onze toevlucht, heilige Moeder Gods, versmaad onze gebeden niet in onzen nood : maar verlos ons altijd van alle gevaren, o glorierijke en gezegende Maagd.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

† OREMUS.

Concede, misericors Deus, fragilitati nostræ præsidium : ut qui sanctæ Dei Genitricis memoriam agimus, intercessionis ejus auxilio a nostris iniquitatibus resurgamus. Per eumdem Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti, Deus. Per omnia sæcula sæculorum.

R. Amen.

† v. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

LAAT ONS BIDDEN.

Verleen, barmhartige God, bescherming aan onze broosheid ; opdat wij, die de gedachtenis van Gods heilige Moeder vieren, door de hulp van hare tusschenkomst uit onze ongerechtigheden opstaan. Door denzelfden Christus onzen Heer, uwen Zoon, die met u leeft en heerscht, in de eenheid des Heiligen Geestes, God in alle eeuwen der eeuwen.

R. Amen.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

(1) Men bidt het : *Sub tuum* knielend.

† v. Benedicamus Domino.

R. Deo gratias.

† v. Ave, Maria, gratia plena, Dominus tecum.

R. Benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui, Jesus.

v. Loven wij den Heer.

R, God zij gedankt.

v. Wees gegroet Maria, vol van genade, de Heer is met U.

R. Gezegend zijt gij boven alle vrouwen, en gezegend is de Vrucht Uws lichaams Jezus.

GEBED NA DE GETIJDEN. (1)

Sacrosanctæ et individuæ Trinitati, crucifixi Domini nostri Jesu Christi humanitati, beatissimæ et gloriosissimæ semperque virginis Mariæ fecunditati atque integritati, et omnium Sanctorum universitati, sit sempiterna laus, honor, virtus et gloria ab omni creatura, nobisque remissio omnium peccatorum, per infinita sæcula sæculorum.

Amen.

† v. Beata viscera Mariæ Virginis, quæ portaverunt æterni Patris Filium.

R. Et beata ubera quæ lactaverunt Christum Dominum.

Pater, Ave.

Aan de allerheiligste en ondeelbare Drieëenigheid, aan de Menschheid van onzen gekruisten Heer Jezus Christus, aan den vruchtbaren maagdom van de allerzaligste en glorierijke Maria, altijd Maagd, en aan alle Heiligen, zij altijddurende lof, eer, kracht en glorie gebracht door alle schepselen, en aan ons de vergiffenis aller zonden, door de eindelooze eeuwen der eeuwen.

Amen.

v. Gelukkig de schoot der Maagd Maria, die den Zoon des Eeuwigen Vaders gedragen heeft.

R. Gelukkig de borst, die onzen Heer Jesus Christus gevoed heeft.

Onze Vader, Wees gegroet.

---

(1) Zij, die dit gebed godvruchtig en geknield verrichten, wisschen daardoor uit alle de fouten en nalaligheden, die zouden kunnen gemaakt zijn, in het bidden der Getijden.

LITANIE

VAN DEN HEILIGEN NAAM JEZUS.

Kyrie, eleison.	Heer, ontferm U onzer.
Christe, eleison.	Christus, ontferm U onzer.
Kyrie, eleison.	Heer, ontferm U onzer.
Jesu, audi nos.	Jezus, hoor ons.
Jesu, exaudi nos:	Jezus, verhoor ons.
Pater de Cœlis Deus, miserere nobis.	God, Hemelsche Vader, ontferm U onzer.
Fili, Redemptor mundi, Deus, miserere nobis.	God, Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U onzer.
Spiritus Sancte, Deus, miserere nobis.	God, H. Geest, ontf. U onzer.
Sancta Trinitas, unus Deus, miserere nobis.	H. Drievuldigheid, één God, ontferm U onzer.
Jesu, Fili Dei vivi,	Jezus, Zoon van den levenden God,
Jesu, Splendor Patris,	Jezus, bestralend licht des Vaders,
Jesu, candor lucis æternæ,	Jezus, glans van het eeuwige licht,
Jesu, rex gloriæ,	Jezus, Koning der glorie.
Jesu, sol justitiæ,	Jezus, zon der rechtvaardigheid.
Jesu, fili Mariæ virginis,	Jezus, Zoon van de H. Maagd Maria,
Jesu, admirabilis,	Jezus. bewondering waardig,
Jesu, Deus fortis,	Jezus, sterke God,
Jesu, Pater futuri sæculi,	Jezus, vader der toekomende eeuwen,
Jesu, magni Consilii Angele,	Jezus, engel van hemelschen raad.

Miserere nobis. — Ontferm U onzer.

Jesu, potentissime,	Almachtigste Jezus,
Jesu, patientissime,	Geduldigste Jezus,
Jesu, obedientissime,	Gehoorzaamste Jezus,
Jesu, mitis et humilis corde,	Jezus, zacht en nederig van harte,
Jesu, amator castitatis,	Jezus, minnaar der zuiverheid,
Jesu, amator noster,	Jezus, die ons zoo zeer bemind heeft,
Jesu, Deus pacis,	Jezus, God van vrede,
Jesu, autor vitæ,	Jezus, oorsprong des levens,
Jesu, exemplar virtutum,	Jezus, voorbeeld der deugden,
Jesu, zelator annimarum,	Jezus, werver der zielen,
Jesu, Deus noster,	Jezus, onze God,
Jesu, refugium nostrum,	Jezus, onze toevlucht,
Jesu, Pater pauperum,	Jezus, vader der armen,
Jesu, thesaurus Fidelium,	Jesus, schat der geloovigen,
Jesu, bone Pastor,	Jezus, goede Herder,
Jesu, lux vera,	Jezus, waarachtig licht,
Jesu, sapientia æterna,	Jezus, eeuwige wijsheid,
Jesu, bonitas infinita,	Jezus, oneindige goedheid,
Jesu, via et vita nostra,	Jezus, onze weg en ons leven,
Jesu, gaudium Angelorum,	Jezus, blijdschap der Engelen,
Jesu, Magister Apostolorum.	Jezus, Meester der Apostelen,
Jesu, Doctor Evangelistarum.	Jezus, leeraar der Evangelisten,
Jesu, fortitudo Martyrum.	Jezus, sterkte der Martelaren,
Jesu, lumen Confessorum,	Jezus, licht der Belijders,
Jesu, puritas Virginum,	Jezus, zuiverheid der Maagden,
Jesu, corona Sanctorum omnium,	Jezus, kroon van alle Heiligen,

Miserere nobis. Ontferm U onzer.

Propitius esto, parce nobis, Jesu.	Wees genadig, spaar ons, Jezus!
Propitius esto, exaudi nos, Jesu.	Wees genadig, verhoor ons, Jezus!
Ab omni peccato,	Van alle kwaad, verlos ons, Jezus!
Ab irâ tuâ,	Van Uwe gramschap,
Ab insidiis diaboli,	Van de listen en lagen des duivels,
A spiritu fornicationis,	Van den geest van onkuischheid,
A morte perpetuâ,	Van den eeuwigen dood,
A neglectu inspirationum tuarum,	Van het veronachtzamen uwer inspraken,
Per Mysterium sanctae Incarnationis tuae,	Door het geheim uwer Menschwording,
Per Nativitatem tuam,	Door Uwe Geboorte,
Per Infantium tuam,	Door Uwe Kindsheid,
Per divinisimam Vitam tuam,	Door Uw goddelijk leven,
Per Labores tuos,	Door Uwen arbeid,
Per Agoniam et Passionem tuam,	Door Uwen doodstrijd en Uw lijden,
Per Crucem et Derelictionem tuam,	Door Uw Kruis en Uwe verlating,
Per Languores tuos,	Door Uwe kwijningen,
Per Mortem et sepulturam tuam,	Door Uwen dood en Uwe begrafenis,
Per Resurrectionem tuam,	Door Uwe verrijzenis.
Per Ascensionem tuam,	Door Uwe Hemelvaart,
Per Gaudia tua,	Door Uwe vreugde,
Per Gloriam tuam,	Door Uwe glorie,
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis Jesu.	Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Jezus!
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exaudi nos, Jesu,	Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Jezus!

Libera nos, Jesu. — Verlos ons, Jezus.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis, Jesu.
Jesu, audi nos.
Jesu, exaudi nos.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm U onzer, Jezus!
Jezus, hoor ons.
Jezus, verhoor ons.

OREMUS.

Domine Jesu Christe, qui dixisti: Petite, et accipietis; quœrite, et invenietis; pulsate, et aperietur vobis: quæsumus, da nobis petentibus divinissimi tui amoris affectum, ut te toto corde, ore et opere diligamus, et a tua nunquam laude cessemus: Qui vivis et regnas cum Deo Patre, in unitate Spiritus Sancti, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

LAAT ONS BIDDEN.

O Heer, Jezus Christus, die gezegd hebt: Vraagt en gij zult verkrijgen; zoekt en gij zult vinden; klopt en men zal u openen; verleen ons, als het U belieft, de genade, om de genegenheid uwer goddelijke liefde te verwerven, opdat wij U uit geheel ons hart beminnen u door mond en daad belijden, en nooit zullen ophouden U te loven, Gij die leeft en regeert met God den Vader, in de eenheid van den H. Geest, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

LITANIE

DER ALLERHEILIGSTE MAAGD MARIA.

Kyrie, eleison.	Heer, ontferm U onzer.
Christe, eleison.	Christus, ontferm U onzer.
Kyrie, eleison.	Heer, ontferm U onzer.
Christe, audi nos.	Christus, hoor ons.
Christe, exaudi nos.	Christus, verhoor ons.
Pater de cœlis, Deus, miserere nobis.	God, hemelsche Vader, ontferm U onzer.
Fili, Redemptor mundi, Deus, miserere nobis.	God, Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U onzer.
Spiritus Sancte, Deus, miserere nobis.	God, H. Geest, ontferm U onzer.
Sancta Trinitas, unus Deus, miserere nobis.	H. Drievuldigheid, één God, ontferm U onzer.
Sancta Maria, ora pro nobis.	H. Maria, bid voor ons.
Sancta Dei Genitrix,	H. Moeder Gods,
Sancta Virgo Virginum,	H. Maagd der Maagden,
Mater Christi,	Moeder van Christus,
Mater divinæ gratiæ,	Moeder der goddelijke genade,
Mater purissima,	Allerreinste Moeder,
Mater castissima,	Allerzuiverste Moeder,
Mater inviolata,	Ongeschonden Moeder,
Mater intemerata,	Onbevlekte Moeder,
Mater amabilis,	Beminnelijke Moeder,
Mater admirabilis,	Wonderbare Moeder,
Mater Creatoris,	Moeder des Scheppers,
Mater Salvatoris,	Moeder des Zaligmakers,
Virgo prudentissima,	Allervoorzichtigste Maagd,

Ora pro nobis. Bid voor ons.

Virgo veneranda.	Eerwaardige Maagd,
Virgo prædicanda,	Lofwaardige Maagd,
Virgo potens,	Machtige Maagd,
Virgo clemens,	Goedertieren Maagd,
Virgo fidelis,	Getrouwe Maagd,
Speculum justitiæ,	Spiegel der rechtvaardigheid,
Sedes sapientiæ,	Zetel der wijsheid,
Causa nostrae laetitiae.	Oorzaak onzer blijdschap,
Vas spirituale,	Geestelijk vat,
Vas honorabile,	Eerwaardig vat,
Vas insigne devotionis,	Uitmuntend vat van godsvrucht,
Rosa mystica,	Geheimzinnige roos,
Turris Davidica,	Toren van David,
Turris eburnea,	Ivoren toren.
Domus aurea,	Gulden huis,
Fœderis arca,	Ark des verbonds,
Janùa cœli,	Deur des hemels,
Stella matutina,	Morgenster,
Salus infirmorum,	Behoud der kranken,
Refugium peccatorum,	Toevlucht der zondaren,
Consolatrix afflictorum,	Troosteres der bedrukten,
Auxilium Christianorum,	Hulp der christenen,
Regina Angelorum,	Koningin der Engelen,
Regina Patriarcharum,	Koningin der Aartsvaders,
Regina Prophetarum,	Koningin der Profeten,
Regina Apostolorum,	Koningin der Apostelen,
Regina Martyrum,	Koningin der Martelaren,
Regina Confessorum,	Koningin der Belijders,
Regina Virginum,	Koningin der Maagden,
Regina Sanctorum omnium,	Koningin van alle Heiligen,
Regina sine labe originali concepta,	Koningin zonder erfsmet ontvangen,
Regina sacratissimi Rosarii,	Koningin van den allerheiligsten Rozenkrans.

Ora pro nobis. — Bid voor ons.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis Domine.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exaudi nos Domine
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.
Christe, audi nos.
Christe, exaudi nos.
v Ora pro nobis, Sancta Dei Genitrix
R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons, Heer.
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons Heer.
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm U onzer.
Christus, hoor ons.
Christus, verhoor ons.
V. Bid voor ons, Heilige Moeder Gods.
R. Opdat wij de beloften van Christus waardig worden.

OREMUS.

Defende, quæsumus, Domine, beata Maria semper Virgine intercedente, istam ab omni adversitate familiam, et toto corde tibi prostratam, ab hostium propitius tuere clementer insidiis. Per Christum Dominum Nostrum.

LAAT ONS BIDDEN.

O Heer, bescherm van alle kwaad door de bemiddeling der gelukzalige Maria, altijd Maagd, als het U belieft, deze familie, die zich uit ganscher harte voor u nederwerpt, en verdedig haar, door uwe barmhartigheid, tegen alle vervolging harer vijanden. Door Jezus Christus, onzen Heer.

LITANIE

VAN

ONZEN GELUKZALIGEN VADER DEN HEILIGEN DOMINICUS

Kyrie, eleison.	Heer, ontferm U onzer,
Christe, eleison.	Christus, ontferm U onzer.
Kyrie, eleison.	Heer, ontferm U onzer,
Christe, audi nos.	Christus, hoor ons,
Christe, exaudi nos.	Christus, verhoor ons,
Pater de cœlis, Deus, miserere nobis.	God, hemelsche Vader, ontferm U onzer,
Fili, Redemptor mundi Deus, miserere nobis.	God, Zoon, Verlosser der wereld, ontferm U onzer,
Spiritus Sancte, Deus, miserere nobis.	God, H. Geest, ontferm U onzer,
Sancta Trinitas, unus Deus, miserere nobis.	H. Drievuldigheid, één God, ontfer U onzer.
Sancta Maria, ora pro nobis.	H. Maria, bid voor ons.
Sancta Dei Genitrix,	H. Moeder Gods,
Sancta Virgo Virginum,	H. Maagd der Maagden.
Magne Pater, Dominice.	Dominicus, onze eerbiedwaardige Vader.
Lumen Ecclesiae,	Ster der Kerk.
Lux mundi,	Licht der wereld.
Jubar saeculi,	Fakkel der eeuw.
Praedicator gratiae,	Prediker der genade.
Rosa patientiae,	Roos van geduld.
Salutis animarum sitientissime,	Gij, die dorstig zijt naar het heil der zielen.
Martyrii cupidissime,	Gij, die verlangdet naar den marteldood.
Magne animarum œconome,	Groote bestuurder der zielen.

Ora pro nobis. — Bid voor ons.

Vir evangelice,		Evangelisch man.
Doctor veritatis,		Leeraar der waarheid.
Ebur castitatis,		Ivoor van kuischheid.
Vir plane apostolici pectoris,		Een man met een echt apostolisch hart.
Pauper in peculio,		Arm in de goederen der fortuin.
Dives, vita pura,		Rijk in de zuiverheid uws levens,
Pro zelo pereuntium ardens quasi facula,		Gij, die met een warmen ijver bezield waart voor het heil der zondaars.
Evangelii tuba,		Bazuin van het Evangelie.
Praeco cœlestium,		Wapenbode des hemels.
Abstinentiae regula,		Voorbeeld van onthouding.
Sal terrae,	Ora pro nobis.	Zout der aarde.
Quasi sol refulgens in templo Dei,		Schitterende zon in den tempel des Heeren.
Christi suffulte gratia,		Gij, die door de goddelijke genade waart ondersteund.
Stola dotate regia,		Gij, die met een koninklijken mantel bekleed zijt.
Flos in florum virens areola,		Schitterende bloem in de tuinen der Kerk.
Terram rigans cruore pio,		Gij, die de aarde besprenkeldet met uw kostbaar bloed.
Cœli locate in horreo,		Ingezamelde tarwe in de hemelsche zolders.
Fulgens in choro Virginum.		Gij die glinstert onder de Maagden.
Praedicatorum Ordinis, Dux et Pater,		Gij, die het hoofd en de Vader zijt van de Orde der Predikheeren.
Ut mortis hora tecum suscipiamur in cœlo,		Opdat wij bij onzen dood met U ontvangen worden in den hemel.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,parce nobis, Jesu.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exaudi nos, Jesu.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis, Jesu.
Christe, audi nos.
Christe, exaudi nos.
v. Domine, exaudi orationem meam.
r. Et clamor meus ad te veniat.

Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, spaar ons Jezus.
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, verhoor ons, Jezus.
Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, ontferm U onzer, Jezus.
Christus, hoor ons,
Christus, verhoor ons.
v. Heer, verhoor mijn gebed.
r. En mijn geroep kome tot U.

Oremus

Concede, quæsumus, omnipotens Deus, ut qui peccatorum nostrorum pondere premimur, beati Dominici, Confessoris tui, et Patris nostri,patrocinio sublevemur. Per Christum Dominum nostrum
r. Amen.

Laat ons bidden

Almachtige God, wij zijn gedrukt, onder den last onzer zonden; verleen ons, a.s het U belieft, er van verlost te worden, door de verdiensten van den heiligen Dominicus, uw belijder en onze Vader. Door Jezus Christus, onzen Heer.
r. Amen.

INDEX DER GEBEDEN.

ANTIPHONEN.

Bladz.

Salve, Regina 134

GEZANGEN.

Te Deum laudamus 148

LOFZANGEN.

Veni, Creator Spiritus 141

LITANIEN.

Litanie van den Heiligen Naam Jezus. . . . 241
Litanie der Allerheiligste Maagd Maria . . . 244
Litanie van den H. Dominicus 247

GETIJDEN.

Getijden der Allerheiligste Maagd Maria . . . 169

GEBEDEN.

Benedicere digneris 151
Concede nos famulos tuos 147
Deus, cujus misericordiæ 150
Deus, cui corda fidelium 132
Domine Jesu Christe, qui tegumen 145
Fidelium, Deus, omnium conditor 158
Prætende, Domine, famulo tuo. 147
Rogamus te, Domine 144

Bladz.
Supplices te Domine 145
Voor de Kerk 159
Voor den Paus 159
Voor de Keizers, Koningen, enz. 160
Voor de Cardinalen en Patriarchen. 160
Voor den Meester-Generaal der Predikheeren . 161
Voor den Groot-Meester of Luitenant-Generaal der Orde 161
Voor de Aalmoezeniers, Commandeurs en Priors . 161
Voor de Broeders en Zusters 162
Voor de Weldoeners der Orde. 162
Voor de Zieken en Gevangenen 162
Voor de bekeering der zondaren. 163
Voor de bekeering der ketters en der afvalligen . 163
Voor de bekeering der joden 163
Voor de bekeering der ongeloovigen 164
Voor de Broeders, de Zusters, hunne Ouders hunne naastbestaanden en de Overledene Weldoeners 164
Voor den vrede. 165
Voor de vruchten der aarde 165
Voor de zegening van het vaandel der Militie . 166

VERSCHILLENDE GEBEDEN.

Accipe gladium istum 151
Ave Maria 135
Confiteor 142
Credo 146
Et ego ex parte Dei 146
Aanroepingen 135
Laudetur Jesus Christus. 131
Pater noster 136
Vivat Jesus Christus 131
Sit lucerna ardens 143
Veni, Sancte Spiritus. 131

PSALMEN.

		Bladz.
CXXIX	De Profundis.	157
VIII	Domine Dominus noster	137
CXXXIII	Ecce nunc benedicite	134
CXXXII	Ecce quam bonum	137
CXVI	Laudate Dominum, omnes gentes. .	150
XXXXIV	Laudate nomen Domini	132
CLVII	Magnus Dominus	154
L	Miserere mei, Deus.	139

ALGEMEENE INHOUD.

Blaadz.

INLEIDING 1
VERKLARING 7
CODEX DIPLOMATICUS 9
REGELS EN CONSTITUTIEN 12
Algemeene bepalingen 12
Geschiedenis 12
Doel 13
Middelen 13
Opname 13
Noviciaat 14
Algemeene verplichtingen. 15

TITEL I

ALGEMEENE INRICHTING 17

HOOFDSTUK I

DE ORDE EN DE HOOFDRAAD 18
§ 1. De Groot-Meester. 19
§ 2. De Luitenant-Generaal 20
§ 3. De Hoofdraad 20
§ 4. De Kanselier 22
§ 5. De Algemeene Novicenmeester 22
§ 6. De Algemeene Schatbewaarder 23
§ 7. De Opper-Ceremoniemeester 23
§ 8. De Archiefbewaarder 24
§ 9. De Bibliothecaris 24

HOOFDSTUK II

Blad z

De Gewesten, de Groot-Prioraten, en de Gewestelijke Raden 25
§ 1. De Groot-Commandeur 25
§ 2. De Groot-Prior 26
§ 3. De Gewestelijk Raden. 26
§ 4. De Commandeurs 27
§ 5. De Priors 28
§ 6. De Onder-Priors. 28
§ 7. De Kapteins-Generaal. 28
§ 8. De Novicenmeesters 29
§ 9. De Schatbewaarders 29
§ 10. De Ceremoniemeesters. 30
§ 11. De Kapiteins 30
§ 12. De Archiefbewaarders en de Bibliothecarissen. 30

HOOFDSTUK III

De Prioraten en de Kapittels. 31
§ 1. De Kapittels 31
§ 2. Waardigheidbekleeders 32

TITEL II.

Opnamen en Benoemingen. 33

HOOFDSTUK I

De Leden der Orde. 33
§ 1. De Novices 33
§ 2. De Broeders. 34
§ 3. De Ridders 35

HOOFDSTUK II

De Waardigheidbekleeders 35

TITEL III.

Bladz.

VERGADERINGEN DER RADEN EN ALGEMEENE VERGADERINGEN 37

HOOFDSTUK I.

RAADSVERGADERINGEN 37
§ 1. Hoofdraad 37
§ 2. Gewestelijke Raden 38
§ 3. Kapittels 39

HOOFDSTUK II.

ALGEMEENE VERGADERINGEN 39
§ 1. Vergaderingen der Prioraten 40
§ 2. Gewestelijke Vergaderingen 40

TITEL IV.

WIJZE VAN STEMMING EN GELDIGHEID DER STEMMEN. 42

TITEL V.

REGELING DER WERKZAAMHEDEN. 44

HOOFDSTUK I.

AFDEELINGEN DER WERKEN IN 'T ALGEMEEN. . 46
§ 1. Afdeeling der Werken van 't Geloof en 't Gebed 46
§ 2. Afdeeliug van 't Woord 46
§ 3. Afdeeling der Geschriften 47
§ 4. Afdeeling van 't Onderwijs 47
§ 5. Afdeeling der Werken van Barmhartigheid. 48
§ 6. Afdeeling van de Gastvrijheid 48

HOOFDSTUK II.

Bladz.

Afdeeling van de Werken in 't Oosten . . 49

TITEL VI.

Feesten en Godsdienstige Plechtigheden. . 50

TITEL VII,

Bijdragen, Kanselarijrechten en verschillende Ontvangsten 52

TITEL VIII.

Voorrechten en Aflaten 54

TITEL IX

Het Aalmoezenierschap 56

TITEL X

Benamingen der Prioraten 59

TITEL XI

Het Ceremonieel 60

HOOFDSTUK I

Ceremonieel van opname in de drie graden der Orde 60
§ 1. Voor de opname der Novicen. 60
§ 2. Voor de opname der Broeders 60
§ 3. Voor de opname der Ridders. 65

HOOFDSTUK II.

Bladz

PLECHTIGHEID DER AANSTELLING VAN DE WAARDIGHEIDBEKLEEDERS 68
§ 1. Waardigheidbekleeders door de Kapittels benoemd 68
§ 2. Waardigheidbekleeders door de Gewestelijke Raden benoemd 69
A. — De Prior 69
B. — De Onder-Prior 71
§ 3. Waardigheidbekleeders door den Hoofdraad benoemd 72
1° De Commandeur, De Opper-Ceremoniemeester, De algemeene Schatbewaarder, de algemeene Novicenmeester, de Kanselier, de Groot-Prior en de Groot-Commandeur. 72
2° De Groot-Meester. 75
A. — Ceremonieel van benoeming. . . 75
B. — Ceremonieel der plechtige aanstelling 76
3° De Luitenant-Generaal 81
A. — Ceremonieel der benoeming . . . 81
B. — Ceremonieelder plechtige aanstelling 82
4° De Groot-Aalmoezenier. 86

HOOFDSTUK III

CEREMONIEEL IN GEVAL VAN OVERLIJDEN . . . 88
§ 1. Voor de Broeders en de Ridders . . . 89
§ 2. Voor de Waardigheidbekleeders. . . . 90
A. — Waardigheidbekleeders der Prioraten 90
B. — De Prior 90
C. — De Aalmoezenier 91
D. — De Grootwaardigheidbekleeders. . 91
E. — De Groot-Meester 93
F. — De Luitenant-Generaal. 94
G. — De Groot-Aalmoezenier 95

HOOFDSTUK IV

Bladz.
Ceremonieel der algemeene Vergaderingen. 95

HOOFDSTUK V

Regel der voorrangsrechten 97

TITEL XII

Het Gewaad 98

HOOFDSTUK I

Gewaad der Broeders en der Ridders . . 98
§ 1. — De Broeders 98
§ 2. — De Ridders 98

HOOFDSTUK II

Gewaad der Waardigheidbekleeders . . . 99

HOOFDSTUK III

Gewaad van den Luitenant-Generaal. . . 100

HOOFDSTUK IV

Gewaad van den Groot-Meester. 101

TITEL XIII

Eervolle onderscheiding. 102

TITEL XIV

Kenmerkende titels 104

TITEL XV

Bladz.
EMBLEMA'S ZINNEBEELDEN EN ZEGELS 106

HOOFDSTUK I

EMBLEMA'S 106
§ 1. — Het Kruis 106
§ 2. — Het Wapenschild 108
§ 3. — De Banier 110

HOOFDSTUK II

ZINNEBEELDEN 113

HOOFDSTUK III

ZEGELS 114

TITEL XVI

HET BOEKHOUDEN EN DE VOORNAAMSTE REGISTERS 116

HOOFDSTUK I

REGISTERS DER PRIORATEN 116
§ 1. Inschrijvingsregisters 116
A. Over de Opname 117
B. Rangschikking der bewijzen van opname 118
§ 2. Registers van het Schatmeesterschap. . 119
A. Kasboek 119
B. Boek der inventarissen 119
§ 3. Afschrift der Brieven 120

HOOFDSTUK II.

GEWESTELIJKE REGISTERS 120

HOOFDSTUK III.

Bladz.

ALGEMEENE REGISTERS 121
§ 1. Registers en boeken der Kanselarij . . 121
A. Inschrijvingsregister 121
B Afschrift van brieven 122
C Dossiers. 122
§ 2. Registers van het Algemeen Schatmeesterschap 122
A. Groot Kasboek 122
Algemeen boek der Inventarissen . . . 123

TITEL XVII.

DISCIPLINAIRE STRAFFEN 124

TITEL XVIII.

PRIORAAT DER VROUWEN 128

TITEL XIX.

GEBEDEN 131

HOOFDSTUK I.

GEBEDEN DER RAADSVERGADERINGEN 131
§ 1. Opperste Raad 131
§ 2. Provinciale Raden 135
§ 3. Kapittels 136

HOOFDSTUK II.

GEBEDEN DER ALGEMEENE VERGADERINGEN . 136

HOOFDSTUK III.

GEBEDEN DER AFDEELINGEN 138

HOOFDSTUK IV.

Bladz.

GEBEDEN BIJ DE CEREMONIEN. 139
§ 1. Voor de aanneming der Novicen . . . 139
§ 2. Voor de aanneming der Broeders. . . 142
§ 3. Voor de aanneming der Ridders . . . 151
§ 4 Voor de aanstelling der Waardigheidbekleeders, benoemd door de Kapittels . 152
§ 5. Voor de aanstelling der Waardigheidbekleeders, benoemd door de Gewestelijke Raden. 153
A. — De Prior 153
B. — De Onder-Prior. 153
§ 6. Voor de aanstelling der Waardigheidbebekleeders, benoemd door den Oppersten Raad 154
§ 7. Voor de benoeming van den Groot-Meester 154
§ 8. Voor de bevestiging van den Groot-Meester 154
§ 9. Voor de benoeming en de bevestiging van den Luitenant-Generaal. 156
§ 10. Voor de aanstelling van den Groot-Aalmoezenier 156
§ 11. Voor de overledenen 157

HOOFDSTUK V.

VERSCHILLENDE GEBEDEN 159

HOOFDSTUK VI

GEBED VOOR DE ZEGENING VAL HET VAANDEL DER MILILIE 166
OVERGANGSBEPALINGEN 167
OFFICIE DER ALLERHEILIGSTE MAAGD MARIA . 169
LITANIËN 240
INDEX DER GEBEDEN 251

MAASTRICHTSCHE STOOMDRUKKERIJ

